

PSR

Palosuojelurahaston tilinpäätös vuodelta 2022

Sisällysluettelo

1. Palosuojelurahaston toimintakertomus 2022.....	3
1.1 Johdon katsaus.....	4
1.2 Tuloksellisuus	9
1.3 Vaikuttavuus	37
1.3.1 Tuottavuus ja taloudellisuus.....	41
1.3.2 Laadunhallinta.....	43
1.4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	44
1.5 Tilinpäätösanalyysi	46
1.5.1 Rahoituksen rakenne.....	46
1.5.2 Talousarvion toteutuminen.....	46
1.5.3 Tuotto- ja kululaskelma	50
1.5.4 Tase	51
1.5.5 Rahoituslaskelma.....	52
1.6 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	52
1.6.1 Palosuojelurahastoon tehdyt tarkastukset ja keskeiset havainnot.....	55
1.6.2 Rahaston suorittamat tarkastuskäynnit avustuskohteisiin.....	55
1.6.3 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot.....	57
1.6.4 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot.....	57
1.7 Hallituksen ehdotus tuloksen käsittelemisestä	57
2. Palosuojelurahaston tuotto- ja kululaskelma.....	69
5. Tilinpäätöksen liitetiedot.....	72
6. Allekirjoitukset.....	77

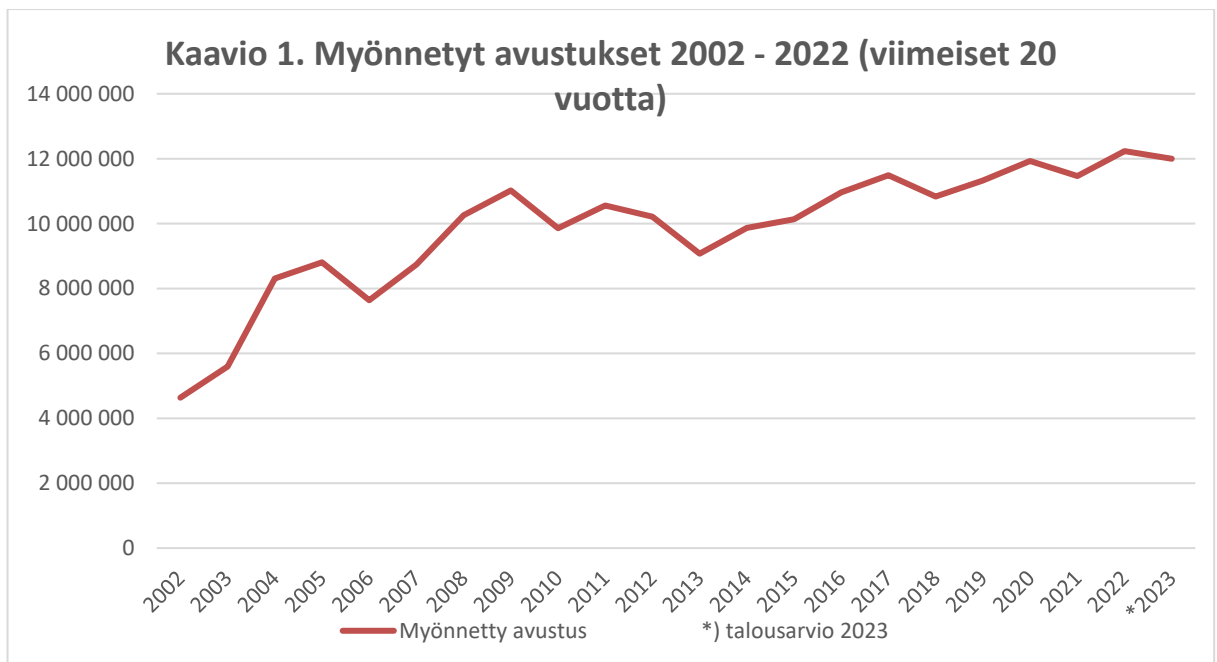
1. Palosuojelurahaston toimintakertomus 2022

Palosuojelurahasto on valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto, joka myöntää yleis- ja erityisavustuksia valtionapuviranomaisena.

Palosuojelurahasto

- myöntää harkinnanvaraisia avustuksia noin 12 miljoonaa euroa vuosittain
- myöntää yleis- ja erityisavustuksia sekä apurahoja ja stipendejä
- avustukset kohdistetaan tulipalojen ehkäisyyn ja pelastustoiminnan edistämiseen
- toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta kuuluvat sisäministeriölle
- hallinnosta sekä talouden ja toiminnan järjestämisestä vastaa rahaston hallitus
- toiminnan ja talouden merkityksellisistä ja laajakantoisista asioista päättää rahaston hallitus
- saa toimintaan käytetyt varat palosuojelumaksuista, jotka tuloutetaan Palosuojelurahastoon
- jakaa palosuojelumaksut avustuksina edelleen lain tarkoituksen toteuttamiseksi varojensa ja käyttösuunnitelmansa puitteissa
- tärkeimmät toimintaa ohjaavat lait ovat palosuojelurahastolaki (306/2003) ja valtionavustuslaki (688/2001)
- sisäministeriö vahvistaa Palosuojelurahaston tulostavoitteet rahaston hallituksen esityksestä.

Palosuojelurahastolain mukaan tulipalojen ehkäisyyn ja pelastustoiminnan edistämiseksi on Suomessa olevasta palovakuutetusta kiinteästä ja irtaimesta omaisuudesta suoritettava vuosittain palosuojelumaksu. Maksun on velvollinen suorittamaan jokainen, joka harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa.

Kaavio 1. Myönnetyt avustukset vuosina 2002–2022, ja vuoden 2023 käyttösuunnitelma myönnettäviin avustuksiin.

1.1 Johdon katsaus

Rahaston hallitus piti kertomusvuonna 8 kokousta. Kokoukset järjestettiin koronatilanteen vuoksi etäkokouksina, lukuun ottamatta Königstedtin kartanossa marraskuussa pidettyä kokous- ja kehittämispäivää.

Palosuojelurahasto toimi kertomusvuoden aikana aktiivisesti valtionavustusten kehittämis- ja digitalisaatiohankkeen pilottiorganisaationa ja osallistui hankkeen ohjausryhmään, käyttöönotto-ryhmään sekä kehittämistyöpajoihin. Rahasto pilotoi kertomusvuonna yleisavustusten hakuprosessin uudessa järjestelmässä ensimmäisenä valtionavustuksia myöntävänä tahona. Rahaston panos auttaa osaltaan muiden valtionavustusta myöntävien tahojen tulevaa järjestelmän käyttöönottoa. Kehittämishankkeeseen osallistuminen ja järjestelmän käyttöönotto on tärkeällä sijalla rahaston toiminnassa myös vuonna 2023. Kaikki rahaston avustukset siirtyvät uuteen järjestelmään vuoteen 2025 mennessä.

Palosuojelurahasto juhli 80-vuotistaivaltaan syyskuussa Säätytalossa 150 vieraan kanssa 22.9.2022. Juhlallisessa tilaisuudessa kuultiin muun muassa ministerin, pelastusylijohtajan sekä rahaston puheenjohtajan puheet. Esiintymään astuivat myös kolme pelastustaitokilpailuissa menestynyttä nuorisjoukkuetta. Tilaisuuden musiikillisesta annista vastasi yli kymmenenhenkinen torvi-, lyömä- ja rumpusoittajakunnasta muodostettu Retuperän WBK, joka esiintyi myös rahaston 70-vuotisjuhlissa Säätytalossa vuonna 2012.

Juhlavuoteen kuului myös rahaston 80-vuotisjuhlavuoden logon julkistus alkuvuodesta sekä keväällä pidetty neljän kerran juhlaseminaarisarja. Seminaareissa luennoitsijoina toimivat professori Simo Hostikka, palokunnan päällikkö Silvio Hjelt, alivaltiosihteeri Päivi Nerg sekä FT, dosentti Juhani Kostet. Vuosittaisen Innovaatiopalkinnon rahasto julkisti pelastustoimen ajankohtaispäivillä Naantalissa. Innovaatiopalkinto lisää rahaston tunnettavuutta sekä parantaa pelastusalan näkyvyyttä ja arvostusta yhteiskunnassa. Innovaatiopalkinto oli rahaston juhluvuotena nostettu 50 000 euroon. Palkintoa olivat jakamassa innovaatiopalkintoraadin puheenjohtaja Jaakko Pukkinen sekä pääsihteeri.

Rahasto saavutti toimintavuotena sille tulostavoiteasiakirjassa asetetut tavoitteet. Rahasto tuki sopimuspalokuntatoiminnan jatkuvuutta ja toimintaedellytyksiä valtakunnallisesti ja turvasi kalustohankeavustuksilla pelastustoimen toimintavarmuutta sekä rakennushankeavustuksilla terveellisten, turvallisten ja toiminnallisten paloasemahankkeiden rakentamista. Tutkimus- ja kehittämishankkeiden avustustoiminnalla rahasto pystyi tosiasiallisesti vaikuttamaan ja lisäämään pelastustoimea koskevaa tutkimustietoa. Rahaston viestintää, ja sen suunnittelua tehostettiin kertomusvuotena. Rahaston avustustoimintaa esiteltiin monin tavoin sosiaalisessa mediassa, ja rahasto järjesti muun muassa kaksi runsaasti kuulijoita kerännyttä rahaston avustustoimintaa esittelevää infotilaisuutta verkossa.

Palosuojelurahaston taloudellinen tilanne on vakaa, ja rahaston maksuvalmius on hyvä. Loppuvuotena rahastoon tilitetty maksukertymä oli 12,45 M€ (vuonna 2021: 11,66 M€), ja summa ylitti ensimmäisen kerran rahaston historiassa 12 miljoonan rajan. Odotettua selvästi suurempi maksukertymä, vuoden 2021 sitoumusten alitoteuma 670 t€ sekä hyvinvointialueuudistuksesta johtuneet kalustohankeavustusten takaisinperinnät 429 t€ vaikuttivat siihen, että ylijäämää syntyi 1,37 M€ euroa. Palosuojelumaksukertymän merkittävän nousun on arvioitu johtuneen vuonna 2021 jyrkkään nousuun lähteneestä rakennuskustannusindeksistä. Nousua vuodesta 2020 vuoteen 2021 oli 5,4 %, kun sitä edellisinä vuosina kasvua on ollut 0–2,4 %.

Kertomusvuotena avustusta myönnettiin sopimuspalokunnille 1,1 M€, pelastusalan järjestöille 5,2 M€ sekä kunnille 4,5 M€. Muille toimijoille kuten korkeakouluille, pelastusopistolle sekä muille virastoille ja järjestöille myönnetty avustusmäärä, mukaan luettuna henkilökohtaiset apurahat, oli 1,5 M€.

Rahasto valmistautui kertomusvuotena hyvinvointialueuudistuksesta johtuviin muutoksiin avustusten painopisteissä ja julkaisi tiedotteen avustuskäytäntöihin tulevista muutoksista jo alkuvuodesta.

Rahasto valmisti kehittämispäivänään marraskuussa 2022 strategiaansa sekä linjasi strategian mukaisesti avustusten painopisteitä. Työskentelyssä huomioitiin myös pelastustoimen uudet valtakunnalliset strategiset linjaukset. Rahasto kohdentaa hallituksen linjauksen mukaisesti rahoitustaan voimakkaammin mm. tutkimus- ja kehittämistoimintaan, pelastusalan järjestöjen ja liittojen toiminnan tukemiseen sekä sopimuspalokuntien toimintaedellytysten varmistamiseen.

Vuoden 2023 alusta rahastosta voidaan myöntää yleisavustusta ja erityisavustuksia pelastusalan järjestöille ja muille vastaaville yhteisöille sekä erityisavustuksia kunnille, hyvinvointialueille ja sopimuspalokunnille. Rahaston avustuksia ei myönnetä enää alueen pelastustoimelle. Jatkossa valtio rahoittaa hyvinvointialueiden pelastustoimen kulut. Avustuksia ei myönnetä myöskään kuntien uusiin paloasemahankkeisiin, sillä kunta ei enää jatkossa vastaa pelastustoimesta. Koska paloasemakiinteistöt jäävät kuntien omistukseen ja hyvinvointialueet voivat vuokrata ne edelleen, voidaan avustuksia kuitenkin myöntää kunnille paloasemien peruskorjaushankkeisiin.

Rahasto korotti nuoriso-osastolle myönnettävän pienavustuksen määrän 75 prosenttiin hyväksyttävistä kustannuksista sekä nosti kalusto- ja pienavustushankintojen avustusprosenttia hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista 50 %:iin aiemman 40 %:n sijaan. Myös kalustohankintojen enimmäisavustusmääriä nostettiin. Lisäksi rakennushankkeiden enimmäisavustusmäärä nousi 350 000 euroon aiemman 220 000 euron sijaan.

Palosuojelurahaston puheenjohtajana on toiminut ajalla 1.3.2020–28.2.2023 Päivi Nerg. Puheenjohtaja toteaa toimintavuodesta seuraavaa: ”Vuonna 2022 pystyimme Palosuojelurahaston hallituksessa normaalien kokousrutiinien lisäksi keskittymään toiminnan kehittämiseen ja strategian työstämiseen. Toimintaympäristömme muutokset alkoivat myös varmistua hyvinvointialueuudistuksen edettyä eduskunnassa. Pelastustoimi siirtyi siis valtion rahoitukseen 1.1.2023. Sitä kautta rahaston rahoitusta vapautui muihin käyttötarkoituksiin, kuten tutkimus- ja kehittämistoimintaan ja tietenkin enenevässä määrin sopimuspalokuntien toiminnan varmistamiseen. Sähköisten hakuprosessien uudistus eteni myös ensimmäisiin hakuihin saakka. Rahaston henkilöstö on tehnyt urauurtavaa työtä valtionavustusprosessien kehittämisessä. Siitä, sekä koko rahaston toiminnan ja strategian hyvästä pyörittämisestä isot kiitokset koko hallituksen puolesta.”

Tunnelmia rahaston 80-vuotisjuhlista Säätytalolta 22.9.2022

Kuva 1: Sisäministeri Krista Mikkonen (alarivi, neljäs vasemmalta) toi Palosuojelurahaston 80-vuotisjuhlaan sisäministeriön tervehdyksen ja tapasi palokuntakilpailuissa menestyneiden VPK- ja FBK-nuoriso-osastojen edustajia. Kuvassa nuorisjoukkueet Nousiaisten VPK:sta, Helsingin VPK:sta sekä joukkue Team Åboland, Nousiaisten VPK:n nuoriso-osasto voitti vuonna 2021 kalustonkäsittelyn SM-kilpailun eli Veikon maljan ja Helsingin VPK:n nuoret sijoittuivat kilpailussa toiseksi. Team Åbolandin joukkueen edustajat kertoivat kilpailumenestyksestään kansainvälisessä CTIF:n nuorten palokuntataitokilpailussa. Pelastusylijohtaja Kimmo Kohvakka (alarivi, vasemmalla) piti tilaisuudessa puheen, jonka aiheena oli Palosuojelurahasto pelastustoimen kehittämisen tukena.

Kuva 2 vasemmalla: Palosuojelurahaston puheenjohtaja Päivi Nerg piti rahaston 80-vuotisjuhlan alussa tervetulopuheen.

Kuva 3 oikealla: Mukaan juhliin oli saapunut noin 150 juhluvierasta. Edustettuna olivat mm. pelastusosaston työntekijät, pelastusalan järjestöjen ja liittojen johtoa, sisäministeriön henkilöstö, rahaston arviointiraadin jäsenet, rahaston yhteistyökumppaneita eri sektoreilta sekä pelastusalan kilpailuissa ansioituneita henkilöitä ja ryhmiä.

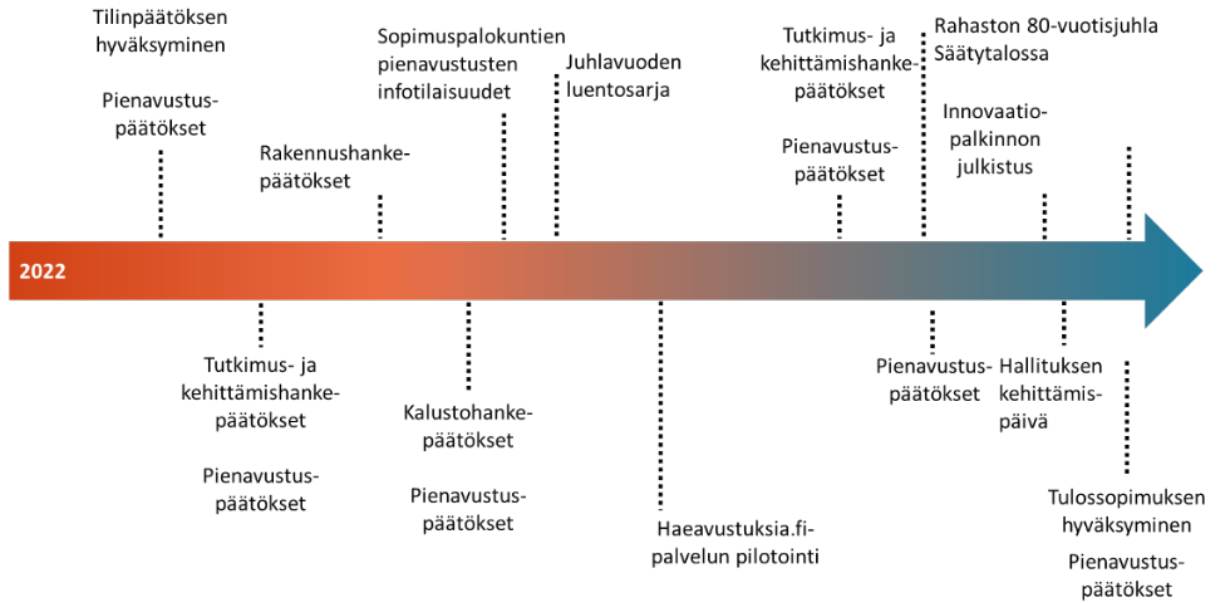
Kuva 4 vasemmalla: Palosuojelurahaston hallituksen puheenjohtajia. Vasemmalta lukien Anne Holmlund (pj vuodet 2018–2020, hallituksen jäsen vuodet 2014–2017), Päivi Nerg (pj 2020–) ja Kari Hannus (pj 2011–2017).

Kuva 5 oikealla: Palosuojelurahaston nykyistä ja entistä henkilöstöä. Vasemmalta pääsihteeri Johanna Herrala (ylitarkastaja ja erityisasiantuntija 2009–2015, pääsihteeri 2015–), rahaston varapuheenjohtaja Mika Kättö (varapj. vuodesta 2011–), rahaston pääsihteeri Mikko Nygård (pääsihteeri 2001–2009), ja rahaston pitkäaikainen työntekijä Ulla Mönkkönen, joka jäi eläkkeelle rahastosta vuonna 2017 (sihteeri 2000–2002, tarkastaja 2002–2017).

Kuva 6. Palosuojelurahaston sihteeristön kokoama historiallinen valokuvanäyttely kokosi runsaasti kiinnostuneita. Kuvassa Nousiaisten VPK:n nuoret tutustuvat valokuvaseinään. Kuvat olivat edellisen kerran esillä rahaston 70-vuotisjuhlissa. Rahaston 80-vuotisjuhlan valokuvanäyttelyyn kuvamateriaalia täydennettiin joillakin viimeisimpien vuosien kuvilla. Kuvat: Palosuojelurahasto / Pelastustieto-lehden arkisto.

Rahaston toiminnan keskeiset tapahtumat vuodelta 2022 esitellään alla olevassa kuviossa.

Kuvio 1. Toimintavuoden keskeiset tapahtumat

1.2 Tuloksellisuus

Palosuojelurahaston toiminnalliset tulostavoitteet on esitetty tulostavoiteasiakirjassa. Palosuojelurahastolain mukaan sisäministeriö hyväksyy rahaston tulostavoitteet rahaston hallituksen esityksestä. Rahasto huomioi tulostavoitteissaan lakisääteisten tehtävien lisäksi myös pelastustoimen strategiset tavoitteet sekä hallitusohjelman linjaukset. Rahaston tulostavoiteasiakirja vuodelle 2022 hyväksyttiin 8.12.2022. Palosuojelurahasto saavutti vuodelle 2022 asetetut tavoitteet sekä myös sisäministeriön rahaston toiminnalle esittämät tavoitteet ja niiden toteutumista kuvataan tässä luvussa sekä muualla tekstin yhteydessä.

1. Tulostavoite: Palosuojelurahaston avustamaa tutkimus- ja kehittämistoimintaa kohdennetaan painotetun haun avulla Palosuojelurahaston strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi. Hankkeilla vahvistetaan pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoimintaa sekä tuetaan tietojohdantamista pelastustoimessa.

Miten tavoitteet saavutettiin: Rahasto myönsi tutkimus- ja kehittämistoimintaan 3 545 775 euroa, josta painotettuun hakuun myönnettiin yhteensä 2 756 767 euroa (78 %). Avustuksilla vahvistetaan pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Painotettu haku tuki rahaston strategisten tavoitteiden toteutumista sekä tietojohdantamista pelastustoimessa. Painotetun haun kautta tuettiin kahdeksaa suorituskykyyn ja vaikuttavuuteen pelastustoimen palveluissa liittyvää hanketta. Asumisen paloturvallisuus -nimisessä painotuksessa alkoi kolme uutta hanketta. Rakentamisen paloturvallisuus -nimiseen osioon saapui vuonna 2022 yksi hakemus, joka ei saanut avustusta. Rahaston avustusmäärä tutkimus- ja kehittämistoimintaan on viime vuosien aikana kohonnut. Kertomusvuotena avustusta haettiin kuitenkin euromäärältään 1,4 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Avustushakemuksia saapui vuoden viimeiseen avustushakuun vähemmän kuin yleensä. Hyvinvointialueuudistus ja sen valmisteluun suunnatut resurssit ovat saattaneet vaikuttaa hakijoiden mahdollisuuteen vuonna 2022 hakea uusia alkavia hankkeita. Avustuksia myönnettiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin kuitenkin edellisvuotta enemmän.

Sisäministeriö totesi lisäksi kannanotossaan vuoden 2021 rahaston tilinpäätöksestä, että rahaston tulee mahdollisuuksien mukaan huomioida hiilijalanjäljen pienentämisen edistäminen rahoituspäätöksissä. Tätä tavoitetta tuetaan tutkimus- ja kehittämishankkeissa rahoittamalla mm. metsäpaloihin sekä ilmaston ja sään ääri-ilmiöihin liittyvää tutkimustoimintaa, joka edistää tulipalojen ehkäisyä ja pelastustoimintaa. Rahasto kehittää tutkimus- ja kehittämishankkeiden päämääriä, tavoitteita ja painotuksia edelleen vuonna 2023.

2. Tulostavoite: Vuosina 2022–2023 tarkistetaan ja päivitetään Palosuojelurahaston avustustoiminnan strategiset linjaukset tarvittavin osin huomioiden pelastustoimen uudistuksen eteneminen. Tavoitteena uuden strategian valmistuminen vuodenvaihteessa 2022–2023.

Miten tavoite saavutettiin: Palosuojelurahaston strategian päivittäminen päästiin aloittamaan tiiviimmin loppuvuodesta 2022, jolloin pelastustoimen valtakunnalliset strategiset linjaukset olivat hyväksytyt. Rahasto turvaa strategiansa mukaisesti pelastustoimen palveluiden saatavuutta tasapuolisesti kaikkialla Suomessa. Tavoitteena on tukea pelastusalan toimijoita työssä, jossa varmistetaan asiakaslähtöiset lähipalvelut kaikkialle Suomeen sekä entisestään kehittää palvelujen tuloksellisuutta, tehokkuutta ja toiminnan läpinäkyvyyttä. Rahasto päivitti strategiaansa ja strategiavideo valmistui vuodenvaihteessa 2022–2023. Video julkistettiin tammikuussa 2023. Videon lisäksi rahasto päivitti rahaston strategisista painopisteistä kertovan materiaalin, joka julkaistaan alkuvuodesta 2023.

Vuodesta 2023 lähtien pelastustoimen kalustohankeavustukset jäävät pois rahaston avustus-toiminnasta, myös kuntien uusiin paloasemahankkeisiin ei tuolloin myönnetä enää avustuksia.

3. Tulostavoite: Palosuojelurahasto tukee sopimuspalokuntatoiminnan jatkuvuutta ja toimintaedellytyksiä valtakunnallisesti.

Miten tavoite saavutettiin: Palosuojelurahasto tuki kertomusvuotena sopimuspalokuntatoiminnan jatkuvuutta ja toimintaedellytyksiä valtakunnallisesti. Sopimuspalokunnille myönnettiin avustuksia yhteensä 1 069 732 euroa. Pienavustuksiin myönnettiin 528 361 euroa, kalustoavustuksiin 385 744 euroa ja rakennusavustuksiin 155 627 euroa. Tämän lisäksi viidessä kunnalle myönnettyssä rakennushankeavustuksessa tukea saaneessa paloasemarakennuksessa toimii sopimuspalokunta. Palosuojelurahaston hallitus päätti muun muassa nostaa sopimuspalokunnille myönnettävien avustuksien enimmäismäärää kaikissa investointiavustuksissa. Lisäksi sopimuspalokuntien pienavustusten avustusprosenttia päätettiin nuoriso-osaston hankintojen osalta nostaa merkittävästi, 40 %:sta peräti 75 %:iin.

4. Tulostavoite: Turvaamme osaltamme pelastustoimelle terveelliset, turvalliset ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaiset toimitilat rakennushankeavustusten kautta.

Miten tavoite saavutettiin: Rakennushankeavustuksiin myönnettiin avustuksia 2 045 627 euroa 13:een hankkeeseen. Avustuksilla voitiin osaltaan turvata sopimuspalokunnille ja pelastuslaitoksille terveelliset, turvalliset ja toiminnalliset paloasematilat.

Avustuksia myönnettiin aiempaan tapaan laajasti eri puolelle Suomea käytössä olevan aluehallintovirastokohtaisen laskennallisen euromäärän mukaisesti. Palosuojelurahasto on merkittäväällä tavalla edesauttanut kansallisen paloasemaverkoston kehittymistä. Vuosina 2010–2022 rahasto on tukenut kaikkiaan noin 140:tä kunnan paloasemahanketta 26 miljoonalla eurolla sekä noin 50:tä sopimuspalokunnan rakennushanketta 4,5 miljoonalla eurolla. Palosuojelurahasto päätti nostaa vuodelle 2023 rakennushankkeille myönnettävää enimmäisavustusta 220 000 eurosta 350 000 euroon. Rakennushankeavustuksia myönnetään kunnille vanhojen paloasemien peruskorjaukseen sekä sopimuspalokunnille uusien paloasemien rakentamiseen sekä vanhojen paloasemien peruskorjaukseen sekä laajentamiseen.

Sisäministeriö totesi lisäksi kannanotossaan vuoden 2021 rahaston tilinpäätöksestä, että rahaston tulee edistää yhdenvertaisuuden ja tasa-arvoisuuden huomioon ottamista avustusprosesseissa. Tämä tulee esille rahaston toiminnassa mm. rakennushankeavustuksissa. Rahasto päätti jatkossa tukea rakennushankkeissa merkittävien ja todennettujen työturvallisuuden liittyvien seikkojen lisäksi tasa-arvoon vaikuttavien puutteiden poistamista (esim. naisten ja miesten sosiaaltilat).

5. Tulostavoite: Hyvän hallintotavan noudattaminen ja riskienhallinta, osallistuminen valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihankkeeseen, palosuojelumaksujen jakaminen avustuksina valitut painopistealueet huomioiden mahdollisimman täysimääräisesti, viestinnän tehostaminen.

Miten tavoite saavutettiin: Rahasto noudatti toiminnassaan hyvää hallintotapaa ja riskienhallintaa. Rahasto osallistui aktiivisesti valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihankkeeseen pilottina, ja toteutti yleisavustusten hakuprosessin uudessa järjestelmässä ensimmäisenä valtionavustuksia myöntävänä tahona. Rahasto myös toteutti vuodenvaihteessa 2021–2022 riskienhallintakyselyn, jonka tuloksia käsiteltiin rahaston kokouksessa alkuvuodesta 2022. Tulokset olivat parantuneet edelliseen vastaavaan nähden. Materiaalin pohjalta rahasto päätti nostaa kertomusvuodelle kolme kehittämiskohdetta: poikkeamien hallintaan liittyvät kysymykset, strategiset sisällöt ja valinnat niiden suhteen sekä henkilöstöriskit. Kyselyn tuloksia sekä kehittämiskohteiden jälkiseurantaa kuvataan tilinpäätöksessä.

Rahaston oikaisuvaatimusten määrä on pysynyt hyvin matalana, ja kertomusvuotena oikaisuvaatimuksia avustuspäätöksiin tehtiin vain kaksi. Rahasto panosti aktiivisesti viestinnän kehittämiseen ja avustustoimintojen tunnettavuuden lisäämiseen, ja saikin muun muassa 132 uutta seuraajaa Twitterissä ja 96 uutta seuraajaa Facebookissa.

Taulukko 1 osoittaa, kuinka paljon Palosuojelurahastosta on haettu ja myönnetty avustuksia. Vuonna 2022 tilitetty palosuojelumaksukertymä oli 12 448 126 euroa, ja hallintomenojen osuus tästä 424 413 euroa. Avustuksia myönnettiin yhteensä 12 233 890 euroa.

Hakemukset ja päätökset	Vuosi 2022		Vuosi 2021		Vuosi 2020	
Saapuneet hakemukset, kpl/€	278	47 280 300 €*	346	37 021 800 €	294	27 970 400 €
Myönteiset päätökset, kpl/€	245	12 233 890 €	288	11 463 100 €	250	11 930 300 €
Myönteiset päätökset saapuneista ja myönnetty avustus haetusta %	88 %	26 %	83 %	31 %	85 %	43 %

Taulukko 1. Palosuojelurahastoon saapuneet hakemukset (haetut avustukset) ja myönteiset päätökset (myönnetyt avustukset) vuonna 2022.

Seuraavissa taulukoissa ja kaaviossa kuvataan avustuksen jakautumista eri toimijatahoille sekä avustustyypeittäin. Taulukosta 2 nähdään, miten myönnettyjen avustusten summa, 12 233 890 euroa, jakautui eri hakijatahojen kesken. Kunnille myönnetty osuus avustuksista oli yhteensä 4 454 257 euroa, joka sisälsi avustuksia kalusto-, rakennus-, ja tutkimus- ja kehittämishankkeisiin. Pelastusalan järjestöille jaettiin avustusta tutkimus- ja kehittämishankkeisiin sekä yleisavustuksina yhteensä 5 192 195 euroa. Sopimuspalokuntatoimintaan myönnettiin avustuksia yhteensä 1 069 732 euroa, joka sisälsi kalusto-, rakennus- ja pienavustuksia. Vuonna 2022 muille toimijoille myönnettiin puolestaan tutkimus- ja kehittämishankkeisiin 1 517 706 euroa. Avustussumma pitää sisällään kuusi Pelastusopiston hanketta sekä yhden Ilmatieteen laitoksen ja yhden osakeyhtiön hankkeen.

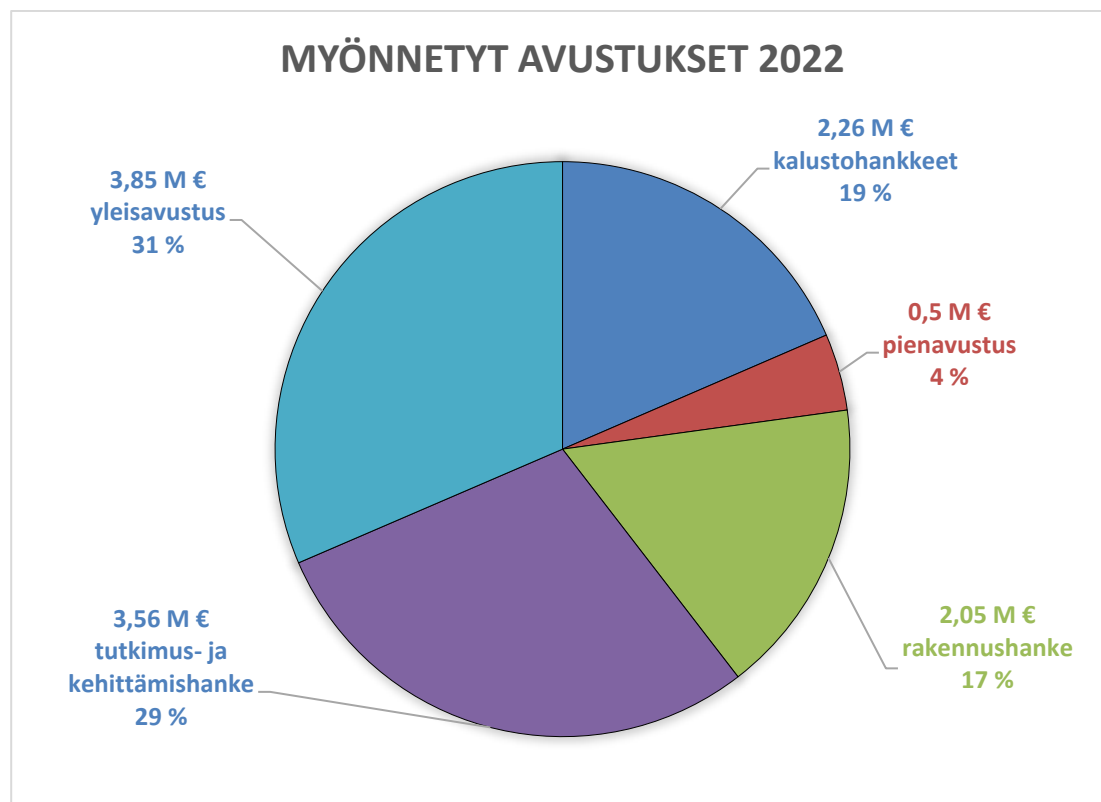
Taulukko 2. Palosuojelurahaston myöntämien avustusten jakautuminen saajaryhmien mukaan vuonna 2022.

*Muut: Pelastusopisto, yliopistot ja ammattikorkeakoulut, henkilökohtaiset apurahat, muut virastot ja järjestöt.

Avustus	Kunnat	Pelastusalan järjestöt	Sopimuspalokunnat	Muut*
Kalusto	1 878 383 €		385 744 €	
Rakennukset	1 890 000 €		155 627 €	
Tutkimus- ja kehittämishankkeet	685 874 €	1 342 195 €		1 517 706 €
Pienavustukset			528 361 €	
Yleisavustukset		3 850 000 €		
Yhteensä	4 454 257 €	5 192 195 €	1 069 732 €	1 517 706 €

*Kohta Muut: Valtionlaitoksista ja valtionrahoitteisista organisaatioista erityisavustuksia myönnettiin Pelastusopistolle kuuteen hankkeeseen yhteensä 1,16 miljoonaa euroa. Kohta sisältää myös yhden Ilmatieteen laitoksen, ja yhden osakeyhtiön hankkeen.

Kaavio 2 osoittaa puolestaan, miten rahaston avustukset jakaantuivat eri avustustyypeittäin. Eniten avustusta suunnattiin yleisavustuksiin (31 %) sekä tutkimus- ja kehittämishankkeisiin (29 %). Kalustoavustuksiin myönnettiin 19 %, ja rakennushankkeisiin 17 % avustusten määrästä. Pienavustuksiin myönnettiin 4 % avustusten kokonaismäärästä, joka on prosentin vähemmän kuin vuonna 2021.

Kaavio 2. Myönnetty avustukset avustustyyppien mukaan vuonna 2022.

Erityisavustukset rakennushankkeisiin

Rakennushankeavustusta myönnettiin kunnille, pelastuslaitoksille ja sopimuspalokunnille uusien paloasemien rakentamiseen sekä vanhojen paloasemien merkittävään peruskorjaukseen tai laajentamiseen. Pelastuslaitoksille ja kunnille oli mahdollista myöntää avustusta myös harjoitusaluehankkeisiin. Vanhojen paloasemien peruskorjaukseen liittyvissä hankkeissa arvioidaan korjauksen välittömät ja pitkäkestoiset hyödyt sekä korjauksen vaikutukset rakennuksen käyttöajan pidentämiseen.

Vuonna 2022 rahastossa tehtiin päätös 24:ään rakennushankehakemukseen. Rakennushankkeiden maksimiavustus oli 220 000 euroa. Hakemuksista 13 kpl eli 54 % sai myönteisen avustuspäätöksen (2021: 60 % ja 2020: 100 %). Saapuneet hakemukset sekä myönteisten rakennushankepäätösten jakautuminen alueittain on kuvattu taulukoissa 3–4.

Avustukset rakennushankkeisiin	2022		2021		2020	
	kpl	Summa	kpl	Summa	kpl	Summa
Saapuneet hakemukset (kpl/haettu)	24	27 953 086 €	25	23 406 037 €	16	14 637 392 €
Myönnetty avustus (kpl/myönnetty)	13	2 045 627 €	15	2 145 026 €	16	2 080 044 €
Myönnetty avustus haetusta	54 %	7 %	60 %	9 %	100 %	14 %

Taulukko 3. Saapuneet rakennushakemukset 2020–2022. Rakennushankkeiden osalta saapuneiden hakemusten haettu avustusmäärä on laskennallisesti 40 % ilmoitetuista kokonaiskustannuksista. Vuonna 2022 rakennushankkeiden kokonaiskustannukset olivat 69 966 325 euroa, josta 40 % on 27 986 530 euroa.

Aluehallintovirasto	2022	2021	2020
Etelä-Suomi	6/10	4/8	5/5
Lounais-Suomi	0/1	3/5	5/5
Länsi- ja Sisä-Suomi	4/7	3/5	3/3
Itä-Suomi	2/4	1/2	1/1
Pohjois-Suomi	1/2	2/3	1/1
Lappi	0/0	1/1	0/0
Ahvenanmaa	0/0	1/1	1/1
Yhteensä	13/24	15/25	16/16

Taulukko 4. Myönteisten rakennushankeavustusten jakautuminen aluehallintovirastoittain sekä hakemusten määrä vuosina 2020–2022.

Myönnettyistä rakennusavustuksista kahdeksan kappaletta kohdistui uudisrakentamiseen ja viisi kappaletta kohdistui peruskorjaukseen tai laajentamiseen. Avustuksista yhdeksän myönnettiin kunnille ja neljä sopimuspalokunnille. Kaikkia sopimuspalokunnilta saapuneita hankehakemuksia avustettiin. Viidessä kunnan rakennushankkeessa rakennetaan tiloja vähintään osittain myös sopimuspalokunnan käyttöön.

Avustuspäätös rakennushankkeisiin oli kertomusvuotena yhteensä 2 045 627 euroa (2021: 2 145 025 euroa). Kunnille myönnetyn avustuksen keskimääräinen suuruus oli 247 247 euroa (2021: 175 689 euroa). Sopimuspalokuntien avustusten keskimääräinen suuruus oli kertomusvuotena 38 907 euroa (2021: 93 971 euroa).

Kuva 7. Tämä Ahvenanmaalle rakennettu paloasema on Jomala FBK rf:n käytössä. Autotallin kerros-pinta-ala on noin 175 m². Jomala FBK rf sai hankkeeseen avustusta 51 881 euroa. Kuva: Jomala FBK/Palosuojelurahasto.

Rakennushankehakemusten määrä on vaihdellut vuosittain. Rakennushankehakemukset ovat kuitenkin vähentyneet 2010-luvun alusta lähtien. Hakemuksia saapui vuoteen 2013 saakka yli 30 kappaletta vuodessa. Sen jälkeen määrä on ollut alle 30 kpl:a vuodessa. Viime vuosien osalta syynä lienee osittain hyvinvointialue uudistuksen odottelu, joka on siirtänyt hankkeiden aloittamista. Rakentamista on hidastanut todennäköisesti myös joidenkin kuntien heikko taloustilanne, jonka vuoksi kunnat eivät pysty sitoutumaan suuriin investointeihin.

Erityisavustukset kalustohankkeisiin

Vuonna 2022 rahastoon saapui määräaikaan mennessä 71 hakemusta. Viiden hakemuksen osalta hakija veti hakemuksen pois käsittelystä, joten lopulliseksi hakemusten määräksi tuli 66 hakemusta. Se oli 13 hakemusta vähemmän kuin vuonna 2021. Pelastuslaitoksilta saapui 48 hakemusta ja sopimuspalokunnilta 18 hakemusta. Myönteisen päätöksen sai 80,3 % saapuneista hakemuksista eli 53 hanketta (2021: 64,6 %, ja 2020: 72,2 %). Saapuneet hakemukset sekä myönteisten kalustohankepäätösten jakautuminen alueittain on kuvattu taulukoissa 5–6.

Avustukset kalustohankkeisiin	2022		2021		2020	
	kpl	Summa	kpl	Summa	kpl	Summa
Saapuneet hakemukset (kpl/haettu)	66	2 805 947 €	79	3 412 137 €	72	2 985 904 €
Myönnetty avustus (kpl/myönnetty)	53	2 264 127 €	51	2 226 599 €	52	2 385 800 €
Myönnetty avustus haetusta	80 %	81 %	65 %	65 %	72 %	80 %

Taulukko 5. Saapuneet hakemukset kalustohankkeisiin 2020–2022.

Alue	2022	2021	2020
Etelä-Suomi	20/27	19/31	22/31
Lounais-Suomi	9/9	8/12	6/12
Länsi- ja Sisä-Suomi	9/9	9/14	11/14
Itä-Suomi	6/6	8/9	7/8
Pohjois-Suomi	4/8	5/5	1/1
Lappi	4/5	2/3	4/5
Ahvenanmaa	1/2	0/5	1/1
Yhteensä	53/66	51/79	52/72

Taulukko 6. Myönteisten kalustohankeavustusten jakautuminen aluehallintovirastoittain sekä hakemusten määrä vuosina 2020–2022.

Kertomusvuotena kalustohankkeisiin myönnettiin avustusta yhteensä 2 264 127 euroa. Pelastuslaitoksille tästä kohdistui 1 878 383 euroa 35 hankkeeseen. Sopimuspalokunnille avustusta myönnettiin kaikkiin saapuneisiin hakemuksiin yhteensä 385 744 euroa. Myönteisten hakemusten jakautuminen kalustotyypeittäin on esitetty puolestaan taulukossa 7.

Tyyppi	Pelastuslaitos	VPK	Yhteensä
Kevyt ajoneuvo	3	15	18
Raskas ajoneuvo	25	1	26
Eriyiskalusto	3	2	5
Väestöhälytin	4		4
Yhteensä	35	18	53

Taulukko 7. Myönteiset kalustopäätökset kalustotyypeittäin tarkasteltuna vuonna 2022.

Viimeisen 10 vuoden aikana (2013–2022) kalustohankeavustuksia on myönnetty yhteensä 21,5 miljoonaa euroa noin 480 kalustohankkeeseen. Pelastuslaitoksille on avustusta myönnetty noin 350 hankkeeseen 18,6 miljoonaa euroa ja sopimuspalokunnille noin 130 hankkeeseen 2,9 miljoonaa euroa. Keskimäärin kymmenen viime vuoden aikana avustusta kalustohankkeisiin on vuosittain saanut 35 pelastuslaitosten hanketta ja 13 sopimuspalokuntien hanketta.

Kuva 8. Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos haki avustusta säiliöauton hankintaan Lestijärven paloasemalle sopimushenkilöstön käyttöön. Rahaston hallitus myönsi 56 000 euroa avustusta Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitoksen hankkeeseen. Kuva: Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos.

Sopimuspalokuntien pienavustukset

Vuonna 2022 pienavustuspäätöksiä tehtiin yhteensä 145 kpl, joista 144 kpl oli myönteisiä päätöksiä ja yksi täysin kielteinen päätös. Pienavustushakemusten määrä laski vuoteen 2021 verrattuna; hakemuksia saapui yhteensä 145. Pudotusta vuoteen 2021 verrattuna oli 37 hakemusta. Vuonna 2021 hakemuksia saapui 182 kpl. Saapuneet hakemukset on kuvattu taulukossa 8.

Avustukset pienavustuksiin	2022		2021		2020	
	kpl	Summa	kpl	Summa	kpl	Summa
Saapuneet hakemukset (kpl/haettu)	145	552 720 €	182	576 443 €	155	491 808 €
Myönnetty avustus (kpl/myönnetty)	144	528 361 €	180	539 429 €	150	434 486 €
Myönnetty avustus haetusta	99 %	96 %	99 %	94 %	97 %	88 %

Taulukko 8. Saapuneet pienavustukset 2020–2022.

Pienavustuksia myönnettiin kaikkiin avustusehdot täyttäviin avustushakemuksiin. Avustuspäätöksiä tehtiin yhteensä 528 361 eurolla. Vuonna 2021 pienavustuksia myönnettiin 539 429 eurolla. Myönnettävä avustussumma laski yli 11 000 eurolla verrattuna edellisvuoteen. Pienin myönnetty avustus oli 211 euroa, ja suurin 23 801 euroa. Keskiarvo vuonna 2022 myönnettyille

pienavustuksille oli 3 644 euroa. Vaikka avustushakemuksia saapui rahastoon edellistä vuotta vähemmän, pienavustuksiin jaettu rahasumma ei kuitenkaan suhteessa pudonnut yhtä paljon. Tähän voi vaikuttaa se, että vuonna 2021 sopimuspalokuntien pienavustuksiin myönnettävien avustusten yksikköhintaisen hankinnan hintarajaa nostettiin 12 500 eurosta 20 000 euroon (sis. alv). Näin ollen, yksittäisen hakemuksen kokonaiskustannukset voivat olla aiempaa korkeammat. Korotettu hankinnan hintaraja mahdollistaa sopimuspalokunnille esimerkiksi parempikuntoisten ajoneuvojen hankinnan. Pienavustuksella on myös mahdollisuus toteuttaa pienempiä, alle 20 000 euron arvoisia peruskorjauksia.

Vuonna 2022 pienavustuksia myönnettiin eniten Keski-Uudenmaan, Varsinais-Suomen ja Satakunnan pelastuslaitosten alueille, joista jokaisesta saapui vähintään 20 hakemusta. Eniten hakemuksia saapui Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen alueelta, yhteensä 23 kpl. Seuraavaksi eniten hakemuksia saapui Länsi-Uudenmaan ja Pirkanmaan alueilta, joista hakemuksia saapui vähintään 15 kpl.

Kymmenkunta hakemusta saapui Päijät- ja Kanta-Hämeen alueilta. Pohjois-Karjalasta hakemuksia saapui yhteensä viisi. 3-4 hakemusta saapui puolestaan Helsingin, Itä-Uudenmaan ja Lapin pelastuslaitosten alueilta. Yhdestä kahteen pienavustusta sopimuspalokunnille myönnettiin Kymenlaakson, Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Keski-Suomen, Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren, Pohjois-Savon sekä Oulu-Koillismaan pelastuslaitosten alueille.

Jokilaaksojen, Kainuun ja Ahvenanmaan pelastuslaitosten alueilta ei saapunut yhtäkään hakemusta. Ahvenanmaalta ja Kainuun alueelta ei ole saapunut hakemuksia myöskään edellisinä vuosina.

Kuvat 9 - 10. Kaarinan VPK:lle myönnettiin Palosuojelurahaston hallituksen kokouksessa 16.9.2022 pienavustusta 8 037 euroa varustehankintoihin sekä miehistönkuljetusajoneuvon Chevrolet Chevy vm. 1990 (1+8) peruskunnostukseen. Ajoneuvon toimintakunto oli vuosien saatossa heikentynyt. Koska ajoneuvon ajettu kilometrit (n. 140 000 km) olivat kohtuulliset sen ikään nähden, peruskunnostus oli järkevä vaihtoehto. Kuvissa alkutilanne ja lopputilanne peruskorjauksen jälkeen. Kuvat Kaarinan VPK.

Sopimuspalokuntien määrä ja sijainti vaihtelevat alueittain. Avustusten alueellinen jakautuma noudattaa pitkälti edellisten vuosien jakaumaa. Sopimuspalokuntien ja pelastuslaitosten väliset palokuntasopimukset voivat vaihdella sisällöltään ja alueittain toisistaan. Hakemusten määrään voi vaikuttaa myös se, miten pelastuslaitokset huolehtivat sopimuspalokuntien varuste-

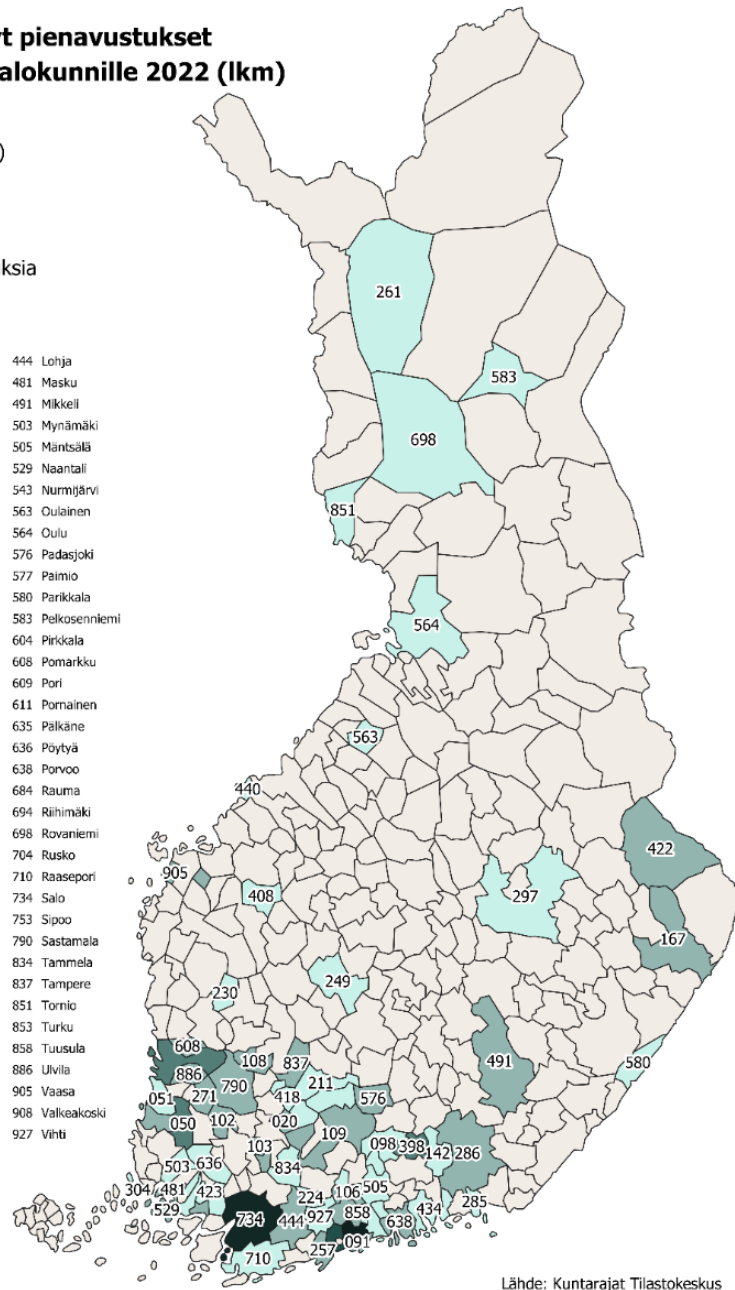
ja kalustohankinnoista. Merkittävä tekijä on myös rahaston avustusten tunnettuus sopimuspa-
lokuntien toimijoiden keskuudessa.

Rahasto on myöntänyt pienavustuksia vuosien 2005–2022 aikana yhteensä yli 2 000
kappaletta. Avustusmäärät ovat nousseet viime vuosien aikana reilusti. Vuonna 2005
pienavustuksia myönnettiin 40:lle sopimuspalokunnalle, vuonna 2022 avustuksia myönnettiin
145 kappaletta.

Myönnetyt pienavustukset sopimuspalokunnille 2022 (lkm)

020 Akaa	444 Lohja
049 Espoo	481 Masku
050 Eura	491 Mikkeil
051 Eurajoki	503 Mynämäki
091 Helsinki	505 Mantsälä
092 Vantaa	529 Naantali
098 Hollola	543 Nurmijärvi
102 Huittinen	563 Oulainen
103 Humppila	564 Oulu
106 Hyvinkää	576 Padasjoki
108 Hämeenkyrö	577 Palmio
109 Hämeenlinna	580 Parikkala
142 Iitti	583 Pelkosenniemi
167 Joensuu	604 Pirkkala
169 Jokioinen	608 Pomarkku
186 Järvenpää	609 Pori
202 Kaarina	611 Pornainen
211 Kangasala	635 Pälkäne
224 Karkkila	636 Pöytyä
230 Karvia	638 Porvoo
245 Kerava	684 Rauma
249 Keuruu	694 Riihimäki
257 Kirkkonummi	698 Rovaniemi
261 Kittilä	704 Rusko
271 Kokemäki	710 Raasepori
285 Kotka	734 Saio
286 Kouvola	753 Sipoo
297 Kuopio	790 Sastamala
304 Kustavi	834 Tammela
316 Kärkölä	837 Tampere
398 Lahti	851 Tornio
408 Lapua	853 Turku
418 Lempäälä	858 Tuusula
422 Lieksa	886 Ulvila
423 Lieto	905 Vaasa
434 Loviisa	908 Valkeakoski
440 Luoto	927 Vinti

Kartta 1. Sopimuspalokuntien pienavustusten alueellinen jakauma vuonna 2022.

Yleisavustukset pelastusalan järjestöille

Valtionavustustoimintaa kehitetään ja digitalisoidaan Suomessa valtiovarainministeriön johtamassa viisivuotisessa hankkeessa. Palosuojelurahasto julkaisi ensimmäisenä valtionapuviranomaisena uuden valtionavustustoiminnanmallin mukaisen hakuilmoituksen Haeavutuksia.fi-palvelussa. Julkaistu hakuilmoitus koski yleisavustushakua vuodelle 2022.

Uudessa valtionavustusten toimintamallissa korostetaan toiminnan vaikuttavuutta sekä ilmiöpohjaisuutta. Työskentelyssä pyritään löytämään vaikuttavuusketjuja, joissa valtionavustuksen saajan avustettava toiminta johtaa entistä näkyvämpiin tuotoksiin, tuloksiin, välittömiin ja välilisiin vaikutuksiin sekä yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen.

Vuodelle 2022 myönnettiin Palosuojelurahastosta yleisavustusta yhteensä 3 378 000 euroa (TP 2021: 3 290 000 euroa) 14 avustuksensaajalle. Saapuneet hakemukset on esitetty taulukossa 9. Alla on kuvattuna avustuksensaajien toiminnan tuloksia vuodelta 2022.

Avustukset yleisavustuksiin	2022		2021		2020	
	kpl	Summa	kpl	Summa	kpl	Summa
Saapuneet hakemukset (kpl/haettu)	14	3 482 950 €	5	3 330 172 €	5	3 398 180 €
Myönnetty avustus (kpl/myönnetty)	14	3 378 000 €	5	3 290 000 €	5	3 220 000 €
Myönnetty avustus haetusta	100 %	97 %	100 %	99 %	100 %	99 %

Taulukko 9. Saapuneet pienavustukset 2020–2022.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö ry

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö ry (SPEK) teki turvallisuusviestintää muun muassa mediatiedotteiden, sosiaalisen median ja uutiskirjeiden avulla, ja tavoitti vähintään noin miljoona henkilöä.

SPEK päivitti vuonna 2022 poistumisturvallisuusoppaan ja tuotti uuden lomakkeen, jonka avulla tehdään poistumisturvallisuusselvitys. Poistumisselvityksen tekeminen johtaa usein kohteen varustamiseen automaattisella sammutuslaitoksella, mikä helpottaa pelastustoimintaa palotilanteessa. Lisäksi SPEK päivitti Rakennustietosäätiön ylläpitämiin rakentamisen yleisiin laatuvaatimuksiin (RYL) liittyvän paloturvallisuusjärjestelmiä käsittelevän osan. RYL-päivitys vaikuttaa kaikkiin tuleviin rakennushankkeisiin, joissa toimitaan päivitettyjen vaatimusten ja ohjeiden mukaisesti.

Vuonna 2022 tehtiin myös tutkimusta palovaroittimien toimintavarmuudesta. Palovaroittinten toimintavarmuuden muutosta tutkittiin altistamalla varoittimia vuoden ajan kosteudelle ja savulle. Tällaista pitkäkestoista tutkimusta ei ole tehty aiemmin. Tutkimuksella pyrittiin selvittämään, miten ympäristöolosuhteet vaikuttavat varoittimien toiminnan luotettavuuteen. Palovaroitin antaa aikaa alkusammutukselle tai turvalliseen poistumiselle vain, jos se toimii standardin määrittelemissä rajoissa ja riittävän ajoissa. Tulokset julkistetaan alkuvuodesta 2023.

Nuorten kanssa toimiminen -kurssi saatiin valmiiksi, ja sille koulutettiin kurssinjohtajia. Opintokeskus Sivis myönsi kurssille laatumerkin. Epäasiallisen käytöksen ehkäisyyn suunnattuja ”Turvallisesti palokunnassa” -koulutuksia järjestettiin eri pelastusliitoille ja pelastuslaitoksille kahdeksan kertaa, ja niihin osallistui 404 henkilöä. Palokuntalaisten osaaminen kehittyi kursien ja viikkoharjoitusten myötä ja palokuntatoimintaa helpottavien apuvälineiden ja materiaalien käyttö lisääntyi. Muun muassa pelastustoimintaan osallistuvan sopimushenkilöstön viikkoharjoitusten laatu ja sen myötä hälytystoimintaosaaminen parani harjoitussuunnitelmapanikin käyttöasteen lisääntymisen myötä.

SPEK:n loppuraportissa oli muun muassa seuraavia vaikuttavuuden mittarointiin liittyviä tietoja: HAKA-nimistä hallinnointikantaa (palokuntien hallintotarpeita varten tuotettu tietokanta) käytti 15 190 henkilöä (kasvua edelliseen vuoteen 5,5 %), ja HAKA-tilastoja käytti 1 836 henkilöä (kasvua 19 %). Palokuntanuorten ohjaajien määrä kasvoi 5,5 %:lla, ja palokuntanuorten määrä 6 %:lla edelliseen vuoteen verrattuna. Palokuntatoiminnasta luopuneiden määrä väheni 3 %. Hälytysosaston toiminnasta luopui vuonna 2022 yhteensä 561 henkilöä, mikä on 19,2 % vähemmän kuin vuonna 2021. Sopimuspalokuntien vastuuhenkilöiden kuormitus väheni, kun tukitoimintoihin käytetty aika väheni 10 % edelliseen vuoteen nähden.

Suomen Palopäälystöliitto r.y.

Suomen Palopäälystöliitto r.y.:n (SPPL) tavoite edistää alan yhteisöllisyyttä toteutui liiton strategian ja palvelulupausten sekä toimintasuunnitelman mukaisesti. Vuorovaikutus lisääntyi entisestään muun muassa sosiaaliseen mediaan, keskustelukulttuurin kehittämiseen ja suunnitelmallisuuden panostamisen kautta. Viestintä liittoa ja alaa koskevista asioista toteutettiin jäsenlehden, verkkosivujen, kuukausittaisten ajankohtais- ja koulutustiedotteiden sekä muiden sähköisten kanavien kautta. Myös asiantuntijat jatkoivat aktiivista työtään.

Jäsen- ja mediaviestinnän rinnalla panostettiin myös pelastusalan toimijoiden viestinnälliseen ja turvallisuusviestinnälliseen osaamisen edistämiseen. Yksi viestinnällinen tavoite oli kehittää viestijöiden yhteistyöverkostoja, joille järjestettiin säännöllisiä kokoontumisia sekä viestintäaiheisia webinaareja.

Koulutustoiminnassa toteutettiin 34 lähikoulutustapahtumaa ja 37 webinaaria, joista suurimmasta osasta on tehty tallenne jälkikäteen katsottavaksi. Koulutuksilla tavoitettiin 6 544 osallistujaa. SPPL:n yhteenvertaamisraportissa todetaan, että pelastustoimen osaaminen yksilö- ja yhteistasolla on kehittynyt liiton tarjoaman koulutuksen myötä.

SPPL:n kansainvälinen toiminta oli aktiivista. Raportissa mainitaan, että toiminnan avulla tuodaan uutta osaamista ja tietoa Suomeen sekä viedään suomalaista osaamista ulkomaille. Kansainvälisen toiminnan avulla on tuotu maahan muun muassa tieliikennepelastamisen moderneja toimintatapoja.

Suomen Sopimuspalokuntien Liitto ry

Suomen Sopimuspalokuntien Liitto ry:n (SSPL) päätavoitteita on sopimuspalokuntien toimintaedellytysten parantaminen ja turvaaminen toimivana lähipalveluista ja ihmisistä muodostuvana kokonaisuutena, joka pystyy lähialueiden lisäksi palvelemaan osana valtakunnallista kokonaisturvallisuutta ja vastaamaan toimintaympäristön muutoksen luomiin kehityspaineisiin.

SSPL on ollut mukana suuressa osassa pelastustoimeen vaikuttavista hankkeista ja välittänyt näissä eri toimijoille tietoa käytännön sopimuspalokuntatoiminnasta ja sen tarpeista. Tietoa on jaettu myös tapahtuneesta kehityksestä ja uudistuksista aktiivisesti sopimuspalokuntiin päin. Vuoden 2022 aikana SSPL:n henkilöstö kävi noin 20:llä eri paloasemalla tapaamassa sopimuspalokuntalaisia. Liiton ajankohtaisseminaari järjestettiin etätoteutuksena. Seminaarilla oli osallistujia noin 200 henkilöä, ja lisäksi seminaarin on katsottavissa tallenteena. Vuoden aikana viestittiin aktiivisesti myös hyvinvointialueuudistuksesta.

SSPL:n tavoitteena on myös sopimuspalokuntalaisten osaamisen kehittäminen vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön haasteita ja mahdollisuuksia. Vuoden 2022 aikana toteutettu sopimuspalokuntalaisten laaja-alaista palokuntatoiminnan ulkopuolista koulutusta selvittävä hanke saatiin päätökseen. Hankkeessa selvitettiin muun muassa sitä, miten laaja osaaminen sopimuspalokuntalaisilla todellisuudessa on, ja kuinka sitä hyödynnetään pelastustoimessa. Lisäksi selvitettiin, että kuinka valmiita ihmiset olisivat antamaan omaa erityisosaamistaan pelastustoimen käyttöön.

SSPL:n yhteenvetoraportissa todetaan, että sopimuspalokuntien toimintaedellytysten turvaaminen ja toimintakyvyn ylläpito on pitänyt huolta siitä, että turvallisuusviestintä, rekrytointi, koulutus, veto- ja pitovoima ovat voineet olla vähintään ennallaan.

Nuohousalan Keskusliitto ry

Kuva 11. Kiinteistön omistajien tiedottaminen ja tietoisuuden lisääntyminen nuohousvelvoitteesta oli Nuohousalan Keskusliitto ry:n (NKL) keskeisenä tavoitteena vuonna 2022. Kertomusvuotena Nuohousalan Keskusliitto ry juhli 90-vuotistaivaltaan, liitto on perustettu vuonna 1932. Nuohousalan Keskusliittoon kuuluu noin 300 jäsentä. Liiton varsinaisia jäseniä ovat yksityisyrittäjinä toimivat nuohoojat. Lisäksi liittoon kuuluu kannatusjäseniä. Kuva: NKL ry.

Nuohousalan Keskusliitto ry:n (NKL) tavoitteena on, että kiinteistöjen käytössä olevat tulisijat ja hormit tulevat nuohotuksi Pelastuslain (29.4.2011/379) määrittämällä tavalla: riittävän

usein, oikein ja pätevän nuohoojan toimesta. Tavoitteen saavuttamiseksi NKL valistaa ja tiedottaa kiinteistön omistajia ja nuohoojia. Lisäksi NKL järjestää koulutusta alalle tuleville nuohoojille sekä alalla toimiville nuohoojille.

NKL vahvistaa nuohousalan opiskelijoiden osaamisen kehittymistä järjestämällä teoriajaksoja työpaikalla opiskelun tueksi. Nuohoojien tutkintokoulutus järjestetään yhteistyössä ammatillisten oppilaitosten kanssa. Elokuussa 2022 NKL käynnisti vuosien tauon jälkeen myös nuohoojamestarin erikoisammattitutkintokoulutuksen.

Uusien alalle tulijoiden lisäksi on tärkeää, että nuohoustyötä jo tekevien osaaminen päivittyy ja kehittyy. Tavoitteena on, että heillä on käytössään alan uusinta tietoa tulisijoihin, niiden käyttöön, energiatehokkuuteen sekä puhdistukseen liittyen. Nuohoojamestarin erikoisammattitutkinto sekä nuohoojien muu täydennyskoulutus tukevat alalla toimivien nuohoojien osaamista.

Kiinteistön omistajien tiedottaminen ja tietoisuuden lisääntyminen nuohousvelvoitteesta on ollut NKL:n keskeisenä tavoitteena edelleen vuonna 2022. Eri sidosryhmien kanssa tehdyn yhteistyön myötä on kerätty tietoa laitehankintojen, asennustyön, nuohouksen sekä neuvonnan että valistuksen vaikutuksista palo- ja asumisturvallisuuteen. Pronto-tilastoihin päätyneiden vuosittaisten nokipalojen määrä vuosina 2019–2020 on ollut laskussa. Nykyisen järjestelmän ja energiamurroksen vaikutuksia varsinkin 2021–2022 tilastoihin seurataan tiiviisti.

Palotutkimusraati ry

Palotutkimusraati ry edisti Suomessa tapahtuvaa palotutkimusta ja sen kehittämistä järjestämällä yhteistyössä sisäministeriön kanssa tutkimusluotauspäivän, jossa pelastusalan tutkijat ja tutkimustoiminnasta kiinnostuneet kokoontuivat keskustelemaan alan tutkimus- ja kehittämistarpeista. Tutkimusluotauspäivän keskustelujen pohjalta luotiin yhteenveto, joka on saatavilla Palotutkimusraati ry:n verkkosivuilla. Yhteenveto sisältää tutkimusaiheita ja tutkimuskysymyksiä. Tapahtuman välittömiä vaikutuksia olivat esimerkiksi tutkijoiden ja toimijoiden verkostoituminen, tiedon jako sekä ajankohtaisten tutkimusaiheiden kartoittaminen ja jakaminen. Tämän lisäksi Palotutkimusraati ry on ollut mukana sisäministeriön ja Pelastusopiston pelastustoimen tutkimus- ja kehittämissyöryhmässä.

Yhteenvetoraportissa mainitaan, että Palotutkimusraati ry:n toiminta paloalan tutkimukseen, kehittämiseen ja tiedon jakoon liittyen mahdollistaa palotutkimuksen pitkäjänteistä kehittämistä Suomessa edistäen tietoon perustuvaa päätöksentekoa. Tutkimustietoon perustuva päätöksenteko edistää tulipalojen ehkäisyä ja pelastustoiminnan kehittymistä.

Länsi-Suomen Pelastusalan Liitto ry

Vuonna 2022 Länsi-Suomen Pelastusalan Liitto ry:llä (LSPeL) oli seuraavia avustuksen käytön päätavoitteita. Tavoitteina oli kasvattaa kyvykkään ja käytettävissä olevan vapaaehtoisen pelastushenkilöstön määrää sekä nostaa mainitun joukon osaamista. Tavoitteisiin kuului kasvattaa palokuntaharrastajien määrää sekä sopimuspalokuntien elinvoimaa. Turvallisuusviestinnässä tiedotus oli nousujohteista sosiaalisen median tehostuneen käytön myötä. Vuoden 2019 jälkeen pystyttiin ensimmäistä kertaa järjestämään nuorisoleirejä. Liitto lanseerasi palokuntanuorten Eldis-leirillä uuden, suuren suosion saaneen turvallisuusviestintähahmon, Hälykissan.

Kasvua palokuntakoulutuksen koulutuspäivissä oli vuoteen 2021 verrattuna 20 prosenttia. Myös varautumiskoulutuksia järjestettiin reilusti enemmän kuin edeltävinä vuosina. Luvut ennakoivat jatkuvuutta ja osaamisen kehittymistä tulipalojen ja pelastustoiminnan edistämisessä. Palokuntakoulutuksen elpymisen myötä saatiin täydennettyä hälytysosastoissa poistuman aiheuttamia aukkoja sekä pidettyä suorituskykyä ja palvelutasoa yllä, vaikkakin kirittävää vielä on. Järjestötoiminnan uudelleen käynnistyminen kasvattaa toimijoiden motivaatiota jatkkaa harrastusta ja edesauttaa uusien palokuntalaisten rekrytointia.

Uudenmaan Pelastusliitto ry

Uudenmaan Pelastusliitto ry:n (UPL) verkkosivuille kerättiin materiaalia päiväkotien ja koulujen turvallisuuskasvatukseen tueksi. Myös muut ajankohtaiset turvallisuuteen liittyvät aiheet näkyivät liiton viestinnässä. Turvallisuuden edistämisen osalta ihmisten mielenkiinto etenkin varautumista ja väestönsuojelua kohtaan kasvoi räjähdysmäisesti. Kysyntään vastattiin materiaaleja tuottamalla ja jakamalla, koulutuksilla sekä turvallisuusinfojen kautta. UPL:ssa tuotettiin väestönsuojeluun liittyvät koulutusvideot (katsottu 10 000 kertaa). Videot ovat käytössä muun muassa eri kuntien, Pelastusopiston sekä SPEK:n koulutuksissa.

Hälytysosastojen perus- ja täydenniskoulutuksia saatiin toteutettua riittävästi ylläpitämään hälytysosastojen valmiutta ja vastaamaan pelastuslaitosten erityistarpeisiin (muun muassa vauriopoukurssit). Haastavan parin vuoden jälkeen saatiin lisää kouluttajia ja osastonjohtajia vahvistamaan myös nuorisotoimintaa. Syksyn nuorten leirille osallistui 224 henkilöä, ja nuorille järjestettyihin leikkimielisempiin kilpailuihin osallistujia oli reilusti yli 100. Vuonna 2022 järjestettiin myös seitsemän erilaista turvallisuuteen liittyvää webinaaria, joista osa oli avoimia kaikille Suomen palokuntalaisille. Kuuntelijoita oli yhteensä useita satoja.

FSBR –Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund rf

Sopimuspalokunnille järjestettiin koulutuksia vuoden aikana suunnitelman mukaisesti. Myös sopimuspalokuntien nuorisotoiminnan ohjaajille ja kouluttajille järjestettiin koulutuksia. Järjestetyistä koulutuksista kerättiin osallistujapalautetta. Toimintaan on vuoden aikana kuulunut paljon sopimuspalokuntien tukemista jäsenistönsä aktivoimisessa toimintaan mukaan. Turvallisuusasioihin liittyvä viestintä on lisääntynyt vuoden aikana.

Hämeen Pelastusliitto ry

Hälytysosastoille järjestettiin kolmen pelastuslaitoksen alueella muun muassa peruskoulutuksen kursseja, joihin osallistui yhteensä 127 hlöä. Hyviä vaikuttavuuden tuloksia saavutettiin myös täydennyskursseilta ja harjoituksista, joissa kehitettiin pelastustoimintaan osallistuvan sopimushenkilöstön työturvallisuutta, kouluttajataitoja, turvallisuusviestintää ja ryhmänjohtajien valmiuksia.

Järjestötyön kurssille tai kilpailutapahtumiin osallistui 487 henkilöä. Toimikunnissa, jossa tapahtumia suunniteltiin, työ oli aktiivista. Yhteensä tapahtumien järjestämiseen osallistui kymmeniä vapaaehtoisia. Kansalaisille järjestettiin lisäksi alkusammutuskoulutuksia ja -harjoituksia sekä evakuointiharjoituksia tulipalon varalle, joista harjoituksia oli myös vuodepotilaiden evakuointiharjoituksia hoitavalle henkilöstölle.

Saadun palautteen perusteella hälytysosastoille annettulla koulutuksella on päästy vaikuttamaan siihen, että hälytystehtävien hoitaminen on tehokasta ja turvallista. Liiton toiminta-alueella on saatu uusia jäseniä erityisesti nuoriso-osastoihin mukaan. Palo- ja pelastustoiminta selvästi

kiinnostaa ihmisiä mahdollisena omana kehittämiskohteena vapaa-ajalla, ja heille on annettu tietoa, miten käytännössä voi parantaa omia valmiuksia ja liittyä pelastusalan vapaaehtoistointiin.

Kaakkois-Suomen Pelastusliitto ry

Kaakkois-Suomen Pelastusliitto ry:n (Kaspeli) tavoitteina oli kyvykkään henkilöstöresurssin määrän kasvattaminen, sopimuspalokuntatoiminnan elinvoimaisuuden vahvistaminen sekä kansalaisten toimintaedellytykset tulipalojen ehkäisyssä.

Kaspeli järjesti vuoden aikana palokuntakoulutuksia 21 kpl, ja niissä oli yhteensä 278 koulutettua. Päivä paloasemalla -tapahtumia järjestettiin Kaakkois-Suomessa 18:lla paloasemalla. Tapahtumissa kävi arviolta noin 4 500–5 000 henkilöä. Alueella ei vuoden aikana lakkautettu yhtään palokuntanuoriso-osastoa, ja joissakin osastoissa on jäsenmäärä puolestaan kasvanut.

Helsingin Pelastusliitto ry

Helsingin Pelastusliitto ry:n (Helpe) järjestämiä erilaisia koulutuksia ja muita tapahtumia oli vuonna 2022 yhteensä 108 tapahtumaa, ja niissä tavoitettiin lähes 20 000 henkilöä. Palokaveri-hankkeen tapahtumien, Nuku Rauhassa -tapahtuman, alokkaiden alkusammutuskoulutuksen, kouluvierailujen ja muiden koulutusten kautta on tavoitettu huomattava määrä nuoria. Nuoret, jotka saivat paitsi tietoa turvallisuudesta ja koulutusta alkusammutuksesta, pääsivät myös tutustumaan sopimuspalokuntien toimintaan. Nuorille järjestetyt koulutukset, kilpailut, leirit ja rennommat tapahtumat tarjoavat oppimiskokemuksien lisäksi mielekkään tavan viettää vapaa-aikaa turvallisessa ympäristössä.

Vuonna 2022 Helpe:lle saapuneet koulutustarve-, konsultointi- ja tukipyynnöt kasvoivat. Koulutuksia järjestettiin tarpeiden muuttuessa aihealueiden uudella painotuksella; kuten esimerkiksi 72 h -teeman mukaiseen kansalaisten omatoimiseen varautumiseen ja pärjäämiseen häiriötilanteissa. Koulutuksen jälkeen kerättyjen osallistujapalautteiden perusteella osallistujat arvioivat, että heidän tietonsa ja taitonsa paloturvallisuudesta ja alkusammutuksesta ovat selvästi parantuneet koulutuksen aikana.

Tiedon tarpeeseen vastattiin myös lisäämällä viestintää sosiaalisessa mediassa. Viestinnässä korostuivat kullekin vuodelle tyypilliset turvallisuuskysymykset. Kevättalvella viestittiin liukastumisen ehkäisystä, kesällä vapaa-ajan asunnon turvallisuudesta huolehtimisesta, syksyllä pimeyden haasteista ja heijastimista, ja talvella paloturvallisuudesta liittyen erityisesti kynttilöihin ja palovaroittimiin.

Helpe toimitti myös keväällä 2022 Helsingin alueen sopimuspalokunnille kyselyn, missä tiedusteltiin palokuntien aktiivisuutta verkottua ja tehdä yhteistyötä alueellisten kumppanien kanssa. Vastausten perusteella sopimuspalokunnat muun muassa pitivät yhteistyötä ulkopuolisiin toimijoihin tärkeänä tai erittäin tärkeänä (80 %). Suurin osa palokunnista pitää säännöllistä yhteyttä 2–3 viranomaistahon kanssa, ja 74 %:lla vastaajista on 2–5 järjestökumppania.

Kuva 12. Helsingin ja Uudenmaan pelastusliitot sekä Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund järjestivät yhdessä valtakunnallisen palokuntanuorten suurleirin, nimeltä Eldis, joka toteutettiin 3.7.–9.7.2022 entisellä Malmin lentokentällä. Leirille osallistui 2 247 palokuntalaista, joista 1 841 oli palokuntanuoria. Leirillä vieraili vierailupäivänä 3 000 henkilöä. Leiriin oli palautekyselyiden perusteella tyytyväisiä, ja palokuntanuoret antoivat leirille arvosanan 8,2 (arvosanoista 0–10). Poikkeuksellisen suuri leiri sai paljon näkyvyyttä mediassa, ja lisäsi palokuntaharrastuksen tunnettuutta. Kuvassa Länsi-Suomen Pelastusalan Liiton osanottajat leirillä. Kuva: Juuso Virta, Rauman VPK / Länsi-Suomen Pelastusalan liitto.

Keski-Suomen Pelastusalan Liitto ry

Liitto teki vuoden aikana turvallisuusviestintää muun muassa messuilla sekä muissa tapahtumissa. Niissä tavoitettiin noin 15 000 henkilöä. Alueen palokunnista osallistuttiin valtakunnalliselle nuorten leirille seitsemästä eri palokunnasta.

Liiton järjestämät alkusammutuskoulutukset ovat lisänneet kansalaisten valmiuksia ehkäistä tulipaloja ja toimia niiden syttyessä. Alkusammutuskoulutuksia järjestettiin 13, ja niihin osallistui 204 henkilöä. Kansalaiset ovat olleet kiinnostuneita yleisestä turvallisuudesta, ja heitä on siinä neuvottu.

Pohjois-Savon Pelastusalan Liitto ry

Pohjois-Savon Pelastusalan Liitto ry järjesti muun muassa 112-päivän, turvallisuuspäivän kyläyhteisöille sekä 72 h -aiheisia koulutuksia. Lisäksi liitto osallistui myös Päivä paloasemalla -tapahtumaan sekä valtakunnalliseen palokuntanuorten leiriin. Vuoden aikana suunniteltiin erilaisia koulutuksia ja toimintamalleja pelastuslaitoksen kanssa, jotta osallistujia (erityisesti lapsia ja nuoria) saataisiin lisää tai takaisin toimintaan. Turvallisen asumisen koti -niminen video oli edelleen netissä vapaasti käytettävissä ja katsottavissa. Osallistujapalautteiden mukaan toiminta on osaltaan vaikuttanut ihmisten riskitietoisuuden lisääntymiseen, ja sitä kautta todennäköisesti vaaratilanteiden vähenemiseen.

Pohjois-Karjalan Pelastusalanliitto ry

Pohjois-Karjalan Pelastusalanliitto ry:n päätavoitteita olivat palokuntajärjestötoiminnan kehittämisen lisäksi yritys- ja yhteisöjen turvallisuuskoulutuksen kehittäminen ja jalkauttaminen sekä kansalaisten varautumisen edistäminen arjen häiriötilanteisiin. Onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn painopisteryhminä olivat erityisesti ikäihmiset, erityisryhmät sekä lapset ja nuoret. Kaikkiaan tavoitettiin ainakin 5 000 henkilöä. Pelastusliiton tilaisuuksia, koulutuksia ja turvallisuusviestintäaiheisia tapahtumia oli yhteensä noin 130 sekä lisäksi noin parikymmentä muuta tilaisuutta järjestettiin yhteistyössä muun muassa pelastuslaitoksen kanssa.

Kansalaisille järjestettiin maksuttomia turvallisuuskoulutus- ja varautumistilaisuuksia. Ikäihmisten tapaamisissa onnistuttiin hyvin, vaikka järjestelyissä oli haasteitakin. Nämä tapaamiset pyrittiin pitämään kontaktitilaisuuksina, joista tuli myös henkilökohtaisia tapaamisia yksin asuville. Palovaroittimen testaamisesta muistuttaminen, vanhan laitteen vaihdon suosittaminen sekä erityisesti ikäihmisille 10 vuoden palovaroittimista tiedottaminen ja vinkit kodin järjestämiseen paloturvalliseksi, ovat saaneet hurjan hyvän vastaanoton.

Erityisavustukset tutkimus- ja kehittämishankkeisiin

Vuonna 2022 rahastoon saapui 28 tutkimus- ja kehittämishankehakemusta. Edellisenä vuonna saapuneiden hakemusten määrä oli 46 kpl. Myönteinen päätös tehtiin 20 hankkeeseen (71 % saapuneista hakemuksista). Tutkimus- ja kehittämishankeavustuksiin myönnettiin yhteensä 3,55 M€ (TP 2021: 3,17 M€ ja TP 2020: 3,74 M€). Määräraha tutkimus- ja kehittämishankehakemuksiin on noussut viime vuosina rahaston hallituksen strategiapainotusten mukaisesti. Saapuneet hakemukset on kuvattu taulukossa 10.

Avustukset tutkimus ja kehittämishankkeisiin yhteensä	2022		2021		2020	
	kpl	Summa	kpl	Summa	kpl	Summa
Kaikki saapuneet hakemukset (kpl/haettu)	28	4 779 739 €	46	6 144 190 €	46	6 525 171 €
Myönnetty avustusta yhteensä (kpl/myönnetty)	20	3 545 775 €	28	3 174 049 €	27	3 739 933 €
Avustusten osuus haetusta %	71 %	74 %	61 %	52 %	59 %	57 %

Taulukko 10. Kaikki hakemukset ja avustukset tutkimus- ja kehittämishankehakuun 2020–2022.

Tutkimus- ja kehittämishankkeissa on käytössä painotettu haku. Painotettavat aihealueet on valittu yhdessä pelastustoimen toimijoiden kanssa siten, että aiheet vastaavat osaltaan akuutteihin tutkimustiedon tarpeisiin palontutkimuksen alalla Suomessa. Hankkeilla myös vahvistetaan pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoimintaa sekä tuetaan tietojohtamista pelastustoitimesta. Aiheet ovat voimassa noin kolme vuotta kerrallaan, jonka jälkeen niitä arvioidaan uudelleen pelastustoimen asiantuntijoiden kanssa.

Rahastoon saapui vuonna 2022 painotettuun hakuun liittyen 14 hakemusta, joista 11:lle myönnettiin avustus. Avustus myönnettiin asumisen paloturvallisuus -osioon kolmelle hankkeelle sekä vaikuttavuus ja suorituskyky pelastustoimen palveluissa -osioon kahdeksalle hankkeelle.

Rakentamisen paloturvallisuus -nimiseen osioon ei myönnetty vuonna 2022 yhtään avustusta. Saapuneet hakemukset painotettuun hakuun on esitetty taulukossa 11.

Avustukset painotettuun hakuun	2022		2021		2020	
	kpl	Summa	kpl	Summa	kpl	Summa
Saapuneet hakemukset (kpl/haettu)	14	3 168 223 €	18	2 637 407 €	24	3 145 361 €
Myönnetty avustus (kpl/myönnetty)	11	2 756 767 €	11	1 738 146 €	13	1 437 089 €
Myönnetty avustus haetusta	79 %	87 %	61 %	66 %	54 %	46 %

Taulukko 11. Hakemukset ja avustukset painotettuun hakuun 2020–2022.

Hankkeiden vaikuttavuuden merkitystä korostetaan jo hakuvaiheessa. Hakemukseen tulee tutkimus- tai työsuunnitelman lisäksi liittää selvitys hankkeen vaikuttavuudesta sekä viestintäsuunnitelma. Hakuvaiheessa asiantuntijaraati arvioi hankkeiden vaikuttavuutta tulipalojen ehkäisyyn ja pelastustoiminnan edistämisen kannalta. Tutkimustuloksista tulee päätöksenmukaisesti lisäksi aktiivisesti viestiä pelastustoimelle. Myös rahasto on tehostanut tuloksista tiedottamista viestinnän kautta julkaisemalla muun muassa tiivistelmät kaikista valmistuneista tutkimuksista. Erityisavustusta tutkimus- ja kehittämishankkeisiin on mahdollista hakea myös painotetun haun ulkopuolelta (yleishaku) sekä myös henkilökohtaisiin apurahoihin ja stipendeihin.

Vuonna 2022 loppumaksatus tehtiin 23:lle tutkimus- ja kehittämishankkeelle. Alla esitellään joidenkin päättyneiden hankkeiden tuloksia sekä vaikuttavuutta.

Tampereen korkeakoulusäätiö sr.:n tutkimushankkeen ”P0-paloluokan rakennusten paloteknisen suunnittelun yhtenäistäminen” tavoitteena oli selvittää Suomessa sovellettavia oletettuun palonkehitykseen perustuvia suunnittelumenetelmiä ja -käytäntöjä sekä tunnistaa ohjeistukseen ja suunnittelutoimintaan liittyviä keskeisiä haasteita ja tietotarpeita. Lisäksi hankkeen tavoitteena oli koota yhteen olemassa olevaan kansainväliseen ja kansalliseen kirjallisuuteen perustuen suunnittelua edistävä ja toimialan käytäntöjä yhtenäistävä ohje. Hankkeessa toteutetun ohjeen tarkoituksena ei ole rajoittaa suunnittelua tai käytettyjä menetelmiä, vaan koota yhteen keskeistä tietoa P0-paloluokan rakennusten suunnittelusta, oletettuun palonkehitykseen perustuvan suunnittelun soveltamisesta sekä yleisimmin käytetyistä suunnittelumenetelmistä. Tutkimuksen aikana kävi ilmi, että sovelletuissa käytänteissä on eroavaisuuksia ja menetelmiin liittyy myös näkemyseroja. Yhteisesti hyväksytyn ohjeistuksen muodostaminen edellyttää alan asiantuntijoiden ja eri sidosryhmien välistä keskustelua sekä ohjeistuksen jatkokehitystä. Kansallisesti yhtenäisten käytäntöjen ja yleisten hyvän käytännön mukaisten toimintatapojen toteutumista suunnittelussa, suunnitelmien arvioinnissa sekä hyväksyttämässä voidaan edistää esimerkiksi koulutuksen avulla.

Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen koordinoimassa hankkeessa ”ToPo- eli Toiminnallinen poistumisturvallisuus hoivapalvelukohteissa” rakentui tietoperusteinen, yhdenmukainen ja kansallisen tason käyttöön soveltuva arviointimenettely ikääntyneiden asumispalveluyksiköiden toiminnallisen poistumisturvallisuuden arvioimiseen. Kehitetyn arviointimenettelyn tuottamaa spesifiä tietoa hyödyntämällä luodaan edellytyksiä sille, että hoidettavat henkilöt, henkilöstö sekä muut mahdolliset rakennusta käyttävät voivat poistua turvallisesti tulipalossa tai muussa vaaratilanteessa itsenäisesti tai avustettuina. Hankkeen osatuloksena pelastusviranomaiset tuottivat johdonmukaisen kuvauksen poistumisturvallisuuden arviointiprosessista.

Hanke toteutui Etelä-Karjalan- ja Kymenlaakson pelastuslaitosten, Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhoitopiirin (Eksote), Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän (Kymsote) sekä Lappeenrannan-Lahden teknillisen yliopiston (LUT-yliopisto) ja LAB-ammattikorkeakoulun monialaisena yhteistyönä.

LAB-ammattikorkeakoulun ”KAT-TIME” -hankkeessa puolestaan kehitettiin data-analyytistä ennakoitavilla väestöpohjan turvallisuus- ja hyvinvointipalvelutarpeiden ennakointiin ja suorituskyvyn kehittämiseen. Hankkeen tavoitteena oli yhdistää ja analysoida dataa pelastus- ja sosiaalitoimialoilta. Näin saadaan kattavampi ja informatiivisempi näkymä asumisturvallisuuteen sekä siihen vaikuttaviin tekijöihin. Hankkeesta saatuja tuloksia voidaan hyödyntää ja soveltaa tulipaloihin liittyvien riskien ennakoinnissa ja ehkäisyssä sekä pelastustoiminnassa. Lisäksi hankkeen mallinnusprosessi ja saadut tulokset lisäävät tietoa pelastustoimen ja sosiaalitoimialan tietoaineistojen soveltuvuudesta toimialojen poikkihallinnollisten kysymysten ratkaisemiseen.

Pelastusopiston koordinoiman ”Maastopalojen leviämismallit ja jalostettu metsävaratieto osana pelastustoimen tilannekuvan muodostamista (MAST)” -hankkeen tavoitteena olivat seuraavat viisi kohtaa: 1) Lisätä pelastustoimen kykyä vastata maastopalojen aiheuttamiin riskeihin. 2) Kehittää pelastustoiminnan johtajalle tehokkaampi menetelmä tilannekuvan luomiseksi. 3) Tehostaa pelastustoiminnan johtajan kykyä johtaa vaativia maastopalotehtäviä. 4) Vähentää ja poistaa sammuttajaan kohdistuvia riskejä sekä pienentää altistumista maastopaloissa. 5) Mahdollistaa leviämismallin käyttö osana pelastustoimen koulutusta. Hankkeen aikana on luotu ProMSMobile -sovellus, joka on ladattavissa Play Kaupasta. Sovellus toimii tällä hetkellä ainoastaan Android-ympäristössä. Sovelluksessa on lataajille maksutta käytettävissä Metsään.fi avoimet metsävara- ja kartta-aineistot. Hankkeen aikana on tuotettu Pelastusopiston Moodle-nimiselle koulutuslustoille lisäksi moduulipohjaisen metsäpalokoulutuksen runko.

Niin ikään Pelastusopiston hankkeen ”Pelastajan työvälineet ja henkilökohtaiset suojaimeet metsäpaloissa” tavoitteena oli kartoittaa käytössä olevia pelastajien työvälineitä ja suojavaarusteita metsäpaloissa. Hankkeen tuloksista on luettavissa hankkeen tutkimusraportti oheisesta linkistä: http://info.smedu.fi/kirjasto/Sarja_B/B1_2022.pdf. Tulokset muun muassa osoittivat, että sammuttajien varustukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Esimerkiksi vähemmän kuormittavat metsäpalopuvut, joiden alla on pitkähihaiset ja -lahkeiset tekniset alusvaatteet toimivat mittauksen mukaan metsäpaloissa hyvin, niin lämpökuormittavuuden kuin ihon suojaamisen osalta. Suojavaarusteiden lisäksi tarvitaan puhallinavusteinen hengityksensuojain varustettuna yhdistelmäsuodattimella ja silmät suojaavalla kasvo-osalla. Se poisti hengitysilmaasta hiukkasten lisäksi myös syöpävaarallisen formaldehydin ja akroleiinin. Lisäksi kasvo-osa suojaasi koehenkilöiden silmiä ärsyttäviltä kaasuilta, ja puhallin vähensi hengityksensuojaimen hengitysvastusta verrattuna suodattavaan suojaimeen.

Pelastusopiston hankkeen ”Tieliikennepelastamisen kehittäminen” aikana laadittiin yhtenäinen koulutusmateriaali Pelastusopiston tutkinto-opetukseen sekä Pelastusopiston sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmään kuuluvan Tieliikennepelastaminen henkilöauto-onnettomuuksissa -kurssille. Koulutusmateriaali on myös soveltuvin osin vapaasti käytettävissä tieliikennepelastamistietoa työssään tai koulutuksessa tarvitseville tahoille. Hankkeessa tuotettu julkaisu on ladattavissa: http://info.smedu.fi/kirjasto/Sarja_A/A3_2021.pdf.

Pelastusopiston hanke ”Putoamisvaarallisella alueella työskentelyn kehittäminen Suomessa” tuotti pelastustoimeen valtakunnallisia yhteisiä toimintamalleja, jotka ovat linjassa uuden sisäministeriön julkaiseman 2021:6 Putoamisvaarallisella alueella työskentely pelastustoimessa -ohjeen kanssa. Tavoitteeseen päästiin uudistamalla ja yhtenäistämällä Pelastusopiston PVAT-

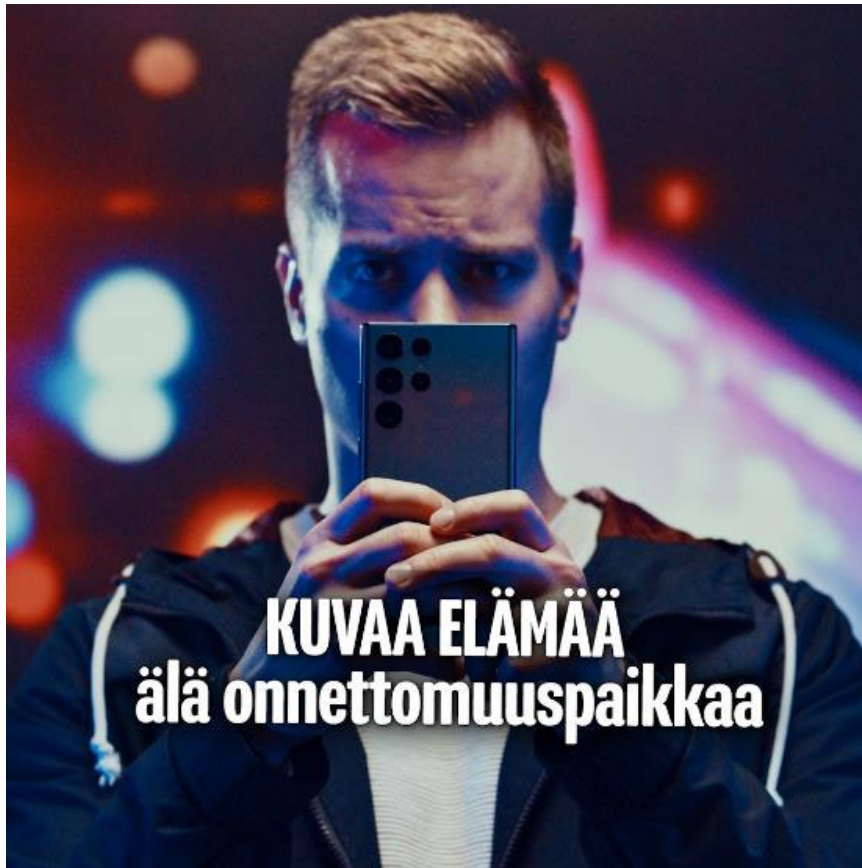
opetusmateriaali niin tutkinto-, täydennys- kuin sopimushenkilöstön koulutuksessa. Pelastusopisto julkaisi hankkeen myötä uuden Putoamisvaarallisella alueella työskentely pelastustoitimessa (PVAT-opas 03/2022) -opintomateriaalin. Julkaisun lisäksi hanke tuotti digitaalista koulutusmateriaalia, kuten videoita pelastustekniikoista ja harjoitteista. Hankkeessa tuotettu julkaisu on ladattavissa: http://info.smedu.fi/kirjasto/Sarja_A/A1_2022.pdf.

Pelastusopiston ”Strategisella viestinnällä vaikuttavuutta pelastustoimeen” -hankkeen tavoitteena oli tukea pelastusalan yhteisen viestinnän suunnittelua, toteutusta, arviointia ja kehittämistä. Hankkeessa tuotettiin koulutuksia ja materiaalia viestinnän eri teemoista sekä mahdollistettiin alan toimijoiden verkostoitumista. Hankkeessa tuotettiin lisäksi verkkokurssi viestinnän mittaamisesta ja arvioinnista. Erityisen merkittäväksi hankkeessa nähtiin yhteistyö pelastustoimen valtakunnallisten viestintäverkostojen sekä muiden viranomaisten ja oppilaitosten kanssa. Hankkeen tuottama materiaali on julkaistu Pelastusopiston verkkosivuilla <https://www.pelastusopisto.fi/tutkimus-ja-tietopalvelut/tki-palvelut/hankkeet/strategisella-viestinnalla-vaikuttavuutta-pelastustoimeen/>.

Suomen Palopäällystöliitto ry:n hankkeen "MentalFireFit: Henkisen työsuojelun ymmärryksen ja osaamisen edistäminen pelastustoitimessa" tavoitteena oli tarjota materiaalia ja keinoja psyykkisen suorituskyvyn huomioimiseen ja paranemiseen pelastusalalla. Hanke rakentui neljästä työpaketista, jotka tehtiin yhteistyössä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun kanssa: 1) pelastustoimen johdon ja esimiesten tiedon lisääminen henkisen hyvinvoinnin johtamisesta, 2) pelastustoimen henkisen työsuojelun henkilöstön lisäkoulutus ja verkostoituminen, 3) henkisesti turvallisen työyhteisön edistäminen, ja 4) jälkipurkutoiminnan kehittäminen. Hankkeen esihenkilöiden koulutuspaketteihin tehtiin havainnollistavia videoita ja podcasteja. Hankkeessa kehitettiin mm. koulutuspaketti tukemaan pelastusalalla työskentelevien esimiesten työtä. Verkkokoulutuksessa puolestaan käsitellään stressiä ja henkisesti kuormittavien tilanteiden ennakoimista, havaitsemista, työvälineitä sekä jälkipurkua. Hankkeen materiaalit löytyvät Howspace-työtilasta, jonne pääsee Palopäällystöliiton koulutussivujen ja Mental- FireFit-kansion alta sekä seuraavasta linkistä: <https://mentalfirefit.in.howspace.com/tervetuloa>. Hanke edisti loppuraportin mukaan psyykkisen suorituskyvyn ja työhyvinvoinnin näkyvyyttä pelastusalalla ja ensihoidossa laaja-alaisesti. Myös sopimuspalokuntalaiset ovat päässeet enenevästi mukaan tutustumaan psyykkisen suorituskyvyn merkityksellisyyteen heidän omassa toiminnassaan.

Edelliseen hankkeeseen liittyi myös Suomen Palopäällystöliitto ry:n hanke ” Pelastusalan kuntouttava ja ennaltaehkäisevä post-traumatyöpaja”. Hankkeessa järjestettiin pelastusalan kolmas posttraumatyöpaja yhteensä 18 osallistujalle. Tilaisuuden jälkeen osallistujat antoivat työpajalle arvion 4,6 (asteikko 1–5). Jokainen osallistuja suosittelisi työpajaa kollegoille, vaikka työpaja koettiin myös kuormittavana. Hankkeen loppuraportissa mainitaan, että post-traumatyöpaja on erittäin hyödyllinen purkumenetelmä etenkin akuutteihin tai pinnalla oleviin kuormitustekijöihin. Pelastus- ja ensihoitohenkilöstön tulisi saada alalle räätälöityjä ja työn ominaispiirteitä ymmärtäviä työkykyisyyttä tukevia ja kuntouttavia toimintamalleja. Post-traumatyöpajoilla voidaan tukea henkilöstön kokonaisvaltaista jaksamista ja säästää rahaa vähentämällä sairauslomapäiviä niin pelastusalan henkilöstön kuin heidän läheisten osaltansa.

Suomen Palopäällystöliiton hankkeessa ”Kuvaa elämää – älä onnettomuuspaikkaa” lisättiin ihmisten tietoisuutta onnettomuuspaikkojen kuvaamisen riskeistä digitaalisen mediakampanjan avulla. Mediakampanja tavoitti loppuraportin mukaan kesä-heinäkuussa 2022 jopa yli puolet suomalaisista. Radion ja sosiaalisen median yhteenlaskettu tavoitavuus kampanja-ajalta on 3,5 miljoonaa vastaanottajaa. Mediakampanjan lisäksi hankkeessa tuotettiin jokaiselle pelastuslaitokselle jaettu materiaalipaketti.

Kuva 13. KUVAA ELÄMÄÄ älä onnettomuuspaikkaa -hankkeessa tuotettiin neljä versiota kampanjavideosta, kolme kampanjakuvaa, yleishyödyllinen tietoisuus televisiolevitykseen sekä kaksi radiomainosta. Hankkeessa tehtiin viisi yhteistä sosiaalisen median julkaisua, kolme yhdelle kampanjakumppanille räätälöityä sosiaalisen median julkaisua sekä kaksi yhteistä mediatiedotetta. Sosiaalisessa mediassa maksetut julkaisut keräsivät yli 600 000 näyttökertaa ja tavoittivat 340 000 henkilöä. Pelastuslaitoksille jaettu materiaalipaketti sisälsi 2 676 ajoneuvoihin kiinnitettävää Kuvaa elämää – älä onnettomuuspaikkaa -tarraa suomeksi ja ruotsiksi. Kuva: SPPL ry.

SPEK ry:n ennakoivan analytiikan tutkimushankkeen tarkoituksena oli selvittää, miten ennakoivan analytiikan menetelmiä, esimerkiksi ohjattua koneoppimista, voidaan hyödyntää Suomen pelastustoimen riskianalysitoiminnan tukena rakennuspalojen ja muiden onnettomuustyyppien ennakoinnissa. Hankkeessa kartoitettiin ja kokeiltiin analyysi- menetelmiä, joilla voidaan kohdentaa pelastustoimen palveluita aiempaa riskiperusteisemmin. Loppuraportissa todettiin, että hankkeessa hyödynnetyllä ohjatun koneoppimisen algoritmeihin perustuvalla laskennallisella viitekehyksellä on potentiaalia korvata perinteiset regressiomallit, joihin tämän hetkinen valtakunnallinen pelastustoimen riskianalyysi perustuu. Aineistojen saaminen tutkimuskäyttöön osoittautui hankkeessa suurimmaksi haasteeksi. Hankkeen loppuraportissa mainitaan; jotta vastaavanlaista aineistokokonaisuutta voitaisiin hyödyntää jatkuvassa päätöksenteossa, tulisi keskeiset aineistot tulevaisuudessa koota yhteen päivitettävään tietojärjestelmään.

SPEK ry:n järjestämässä NouHätä! -kampanjassa oli lukuvuonna 2021–2022 mukana 549 koulua, joka on noin 72 % Suomen yläkouluista ja kolmanneksi eniten kampanjan historiassa. Kouluja osallistui edelliskauden verrattuna 24 kpl enemmän. Kampanja tavoitti 47 197 oppilasta, joka on 77 % ikäluokasta. Kampanjan elinkaaren aikana NouHätä! on tavoittanut yli 850 000 yläkoululaista. NouHätä! onkin yksi Suomen suurimmista yhdelle peruskoulun ikäluokalle vuosittain toteuttavista kampanjoista. NouHätä!-kampanjan tavoitteena on kehittää suoma-

laista turvallisuuskulttuuria varmistamalla paloturvallisuuskasvatuksen toteutuminen yläkouluissa. Tavoitteisiin pyritään pääsemään tarjoamalla tasalaatuisia turvallisuusopetusmateriaaleja koulujen ja pelastustoimen käyttöön, ja tavoittamalla kaikki kahdeksaluokkalaiset. NouHätä! -kilpailut toteutettiin kampanjakaudella kokonaan digitaalisesti. Digitaaliseen alkukarsintakilpailuun osallistui 8 625 oppilasta 2 875 joukkueesta. Se on lähes 50 % enemmän, kuin vuotta aiemmin. Myös NouHätä! -lähettilästoimintaa jatkettiin hankkeessa.

SPEK ry:n koordinoiman vuonna 2021 järjestetyn Paloturvallisuusviikon loppuraportointi tehtiin vuonna 2022. Vuoden 2021 kampanja koostui monikanavaisesta viestinnästä, hybridimallisena toteutetusta Päivä Paloasemalla -tapahtumasta sekä Palovaroitinpäivästä. Paloturvallisuusviikon teemana oli ikäihmisten kodin paloturvallisuudesta huolehtiminen. Keskeisimmät kohderyhmät olivat työkäiset ihmiset ja ikäihmisten parissa työskentelevät, joita kampanjaviestinnällä kannustettiin kiinnittämään huomiota läheisten paloturvallisuuteen. Päivää Paloasemalla vietettiin sekä live- että virtuaalitapahtumana. Tapahtumissa kävi yhteensä 100/000 kävijää, joista 60/000 virtuaalitapahtumassa ja 40/000 livetapahtumissa. Palovaroitinpäivää vietettiin 1.12.2021. Sitä tuotiin esiin palovaroitinien huoltopäivänä, jolloin vaihdetaan paristoja tai koko palovaroitin uuteen. Kampanjassa teetetyt kyselytutkimuksen mukaan 45 % vastaajista oli huomannut Paloturvallisuusviikon viestintää. 89 % Paloturvallisuusviikon huomaneista kertoo kiinnittävänsä jokseenkin tai erittäin paljon huomiota paloturvallisuuteen, muiden kohdalla vastaava osuus on vain 68 %. Huomionarvoista on se, että niiden ihmisten osuus, jotka kiinnittävät huomiota paloturvallisuuteen erittäin paljon, on kasvanut tasaisesti.

Kuva 14.

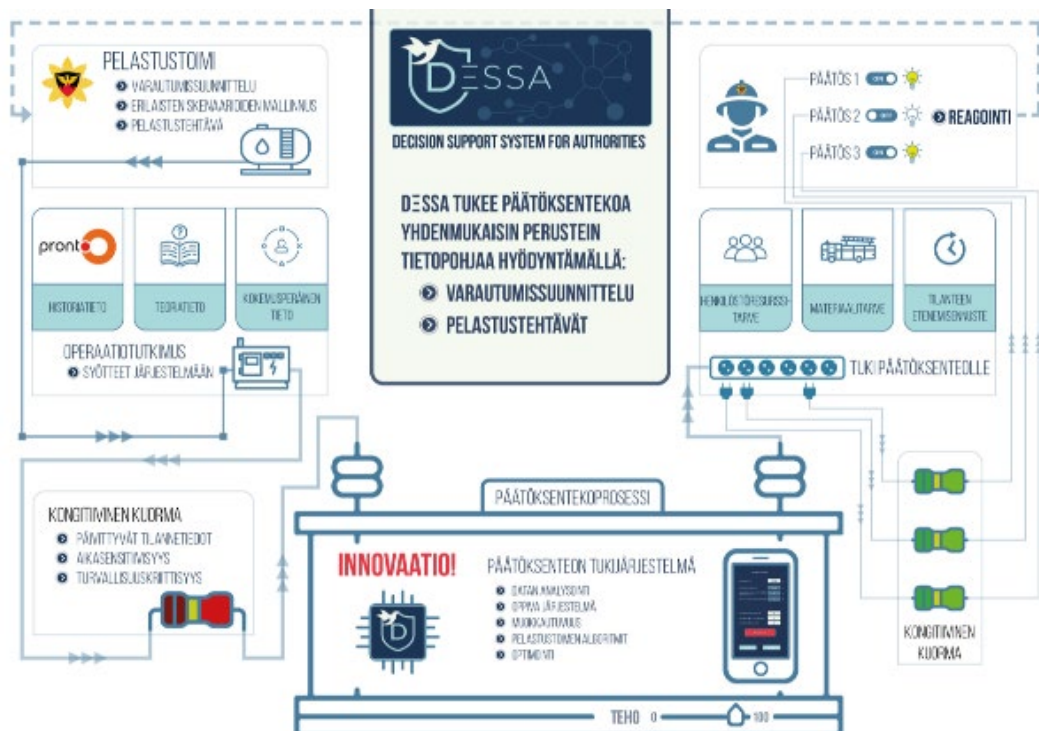
Päivä Paloasemalla -kampanjan viestintää oli tehostamassa suosittu somevaikuttaja, vatsastapuhuja Sari Aalto ystävänsä simpanssi Anssin kanssa. Sarilla on yli miljoona seuraajaa sosiaalisessa mediassa, ja hänen videoitaan on katsottu yli 50 miljoonaa kertaa. Päivä Paloasemalla on osa vuosittaista Paloturvallisuusviikkoa. Rahaston on tukenut SPEK ry:n koordinoimaa Paloturvallisuusviikkoa 485 000 eurolla vuonna 2022. Summa on 100 % hyväksyttävistä kustannuksista. Kuva: SPEK ry

Innovaatiopalkinto 2022

Vuonna 2022 Palosuojelurahaston Innovaatiopalkintokilpailuun saapui 17 hakemusta. Innovaatiopalkintoraati käsitteli ehdotukset kokouksessaan huhtikuussa ja rahaston hallitus valitsi palkinnon saajan raadin esityksestä. Palkinto jaettiin marraskuussa Pelastustoimen ajan-kohtaispäivillä Naantalissa.

Palosuojelurahaston vuoden 2022 Innovaatiopalkinnon sekä 20 000 euron palkintorahan saivat teollisuuspalopäällikkö Marko Hottinen, väitöskirjatutkija Joonas Lahelma, dosentti Hilla Nordquist ja erityisasiantuntijat Tommi Luhtaniemi ja Teemu Veneskari. Innovaatiopalkinto myönnettiin kehitteillä olevalle pelastustoimen päätöksenteon tukijärjestelmälle. DESSA:n (Decision Support System for Authorities) avulla pelastustoiminnan johtaja kykenee mitoittamaan tehtävän resurssit tietoon perustuen ja huolehtimaan alueen toimintavalmiudesta etupainotteisesti. Järjestelmällä voidaan yhdistää ja analysoida pelastustoimen tehtäviltä muodostuneita historiatietoja sekä olemassa olevia teoretietoja. Innovaatio tukee pelastustoimen päätöksentekoa analysoimalla kerättyä tietoa ja mahdollistaa tutkitun tiedon hyödyntämisen osana päätöksentekoa. Järjestelmä myös tukee rajallisten resurssien kohdistamista ja pelastustoimen tehokkuutta.

Kyseessä on uudenlainen teknologinen ratkaisu, joka parantaa paloturvallisuutta ja pelastustoiminnan vaikuttavuutta tukemalla pelastustoimen suorituskyvyn optimaalista käyttöä ja palvelujen tuottamista tehokkaasti. Järjestelmä hyödyntää pelastustilanteista kerättyä ja tilastotieteellisesti analysoitua tietoa pelastustoiminnassa vaadittavasta suorituskyvystä sekä tarjoaa tiedon nopeasti ja selkeässä muodossa.

Kuva 15. DESSA:n (Decision Support System for Authorities) on pelastustoimen kehitteillä oleva järjestelmä, joka tukee pelastustoimen päätöksentekoa analysoimalla kerättyä tietoa. Järjestelmä mahdollistaa tutkitun tiedon hyödyntämisen osana päätöksentekoa. Kuvassa konseptikuvaus päätöksentekoa tukevasta järjestelmästä DESSA:sta. Kuva: DESSA:n kehittäjät.

Innovaatiopalkinnon toinen sija ja 10 000 euron palkinto myönnettiin palomies Jukka Pölläsen innovaatiolle pintapelastajan paukkuliivi, joka parantaa turvallisuutta ja tukee pintapelastajan vaativaa työtä. Liivi toimii kantolaitteena pintapelastustyössä tarvittaville varusteille, säilyttäen silti pelastusliivin ominaisuudet. Paukkuliivi mahdollistaa radioyhteyden pintapelastajaan sekä tarvittavien varusteiden helpon ja nopean käyttöönoton.

Liivin oikeaan olkaimen on kiinnitetty jäänaskalit omaan taskuunsa. Naskalitaskuun on ommeltu heijastinpinta ja taskun läppään tehosteväri, jolloin liivin näkee helpommin myös pimeässä ja huonossa kelissä. Liivi on myös muokattavissa käyttäjän tarpeiden mukaan. Radio kestää uimista, joten mahdollisuus radioyhteyteen säilyy pelastajan siirtyessä veteen. Radiota on testattu sekä kesällä että talviolosuhteissa. Radio on käytettävissä myös silloin, kun liivi joudutaan pelastustilanteessa laukaisemaan.

Innovaatiopalkinnon kolmas sija jaettiin kahden innovaation kesken. Molemmille palkituille myönnettiin 7 000 euron palkintoraha. Innovaatiopalkinnon jaettu kolmas sija myönnettiin Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen ja Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden (Eksote) vianomaisyhteistyössä kehitetylle paloriski-ilmoituskanavalle. Innovaatio vastaa asumisen ja paloturvallisuuden kasvaviin haasteisiin. Innovaatio mahdollistaa sote-ammattilaisille oman automatisoidun, tietoturvaltisen väylän ilmoittaa onnettomuusriskeistä.

Etelä-Karjalan alueella on todettu, että sote-toimijat ovat merkittävien paloriski-ilmoitusten ilmoittajataho. Helppokäyttöisellä, digitaalisella pohjalla ilmoituskynnys madaltuu, ja uusi ilmoitusmenettely parantaa ikääntyvien ihmisten sekä muiden riskiryhmien turvallisuutta. Innovaatio on hyvä esimerkki eri toimijoiden välisestä yhteistyöstä ongelmanratkaisussa ja nykyisissä tietoturva- ja haasteissa. Sovelluksessa voi valita, kirjataanko asiakkaan tietoihin ennakoivia kodin turvallisuushavaintoja vai paloriski-ilmoitus. Uuden ilmoitusväylän avulla asiakkaan yhteystiedot voidaan välittää suoraan pelastuslaitokselle. Ilmoituksen lähettämisen jälkeen sote-ammattilainen pääsee myös näkemään, missä vaiheessa ilmoituksen käsittely on pelastuslaitoksella.

Innovaatiopalkinnon jaettu kolmas sija myönnettiin Marko Hassisen ja Jari Mikkosen kehittämälle akkujen tulipalojen rajoituspeitteelle, joka on tarkoitettu pienille ja keskisuurille litiumioniakuille. Nykyään monet koneet, laitteet ja työkalut toimivat ladattavilla akuilla. Ongelmaksi laitteiden akuissa on todettu termiseksi karkaamiseksi nimetty reaktio, joka voi johtaa voimakkaaseen liekkipaloon sekä erittäin herkästi syttyvien ja myrkyllisten kaasujen vapautumiseen.

Koska akkupalon turvallinen sammuttaminen on mahdotonta, palon tehokas rajoittaminen peitteen alle tuo huomattavaa etua siihen, että palo ei leviä muualle ympäristöön. Samalla peite suojaa lähistöllä olevia henkilöitä palovammoilta. Lisäksi peite hidastaa palossa syntyvien myrkyllisten kaasujen leviämistä ja edesauttaa turvallista poistumista tilasta. Innovaatio myös lisää toimintamahdollisuuksia ja reagointiaikaa akkupalon sattuessa. Rajoituspeite on tehty kolmesta kerroksesta, joista uloin on kaasutiivis ja keskimäinen kestää kuuman liekin.

Palkittujen lisäksi rahasto myönsi kaksi 3 000 euron arvoista kunniamainintaa tulipalojen ehkäisyä ja pelastustoimintaa edistäviin innovaatioihin. Palomies Ari-Jukka Kalliomäki kehittämä sammutussauva helpottaa ja tehostaa tulipalon sammutusta verrattuna perinteisiin suihkuputkiin. Sammutussauvan avulla sammuttajien altistuminen savukaasuille ja saastuneille sammutusvesille vähenee. Aki Kultalan luoman VPK Apuri -sovelluksen avulla vapaaehtoisten palokuntien jäsenet saavat hälytysviesteistä selville hälytyksen tehtäväluokan ja kiireellisuuden sekä voivat ilmoittautua tehtävälle nopeammin.

Työn tuloksellisuus, prosessien kehittäminen ja viestintä

Vuonna 2022 hallituksen tekemien avustuspäätösten määrä laski edellisvuoteen verrattuna, sillä rahastoon saapui edellisvuotta vähemmän avustushakemuksia. Esimerkiksi pienavustusten määrä putosi edellisvuoteen nähden noin 40:llä hakemuksella. Suurin syy hakemusmäärän vähenemiseen on se, että pienavustusten hankinnan hintaraja nousi kertomusvuotena 12 500 eurosta (sis. alv.) 20 000 euroon (sis. alv.), mikä puolestaan nosti isompien hankintojen lukumäärää ja vähensi avustussummaltaan pienten hakemusten määrää. Lisäksi tutkimus- ja kehittämishankkehakemuksia saapui 20 hakemusta aiempaa vuotta vähemmän. Hyvinvointialueuudistukseen varautuminen sekä sisäministeriön pelastusosaston VM:n määrärahasta myöntämä reilun 2 M€:n hankerahoitus heijastui kertomusvuonna rahaston avustustoimintaan, ja avustusta haettiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin edellisvuotta vähemmän.

Tarkastuskäyntejä suoritettiin 18, mikä oli lähes puolet vähemmän kuin edellisvuonna mutta vastaa reilusti vuoden 2020 tasoa. Vuonna 2021 rahasto poikkeuksellisesti panosti tarkastuskäyntien lukumäärään ja suoritti tällöin kaikki tarkastukset etämenettelyllä, mikä nopeuttaa tarkastuksia ja mahdollistaa useamman tarkastuksen suorittamisen. Vuonna 2022 tarkastuksista puolet suoritettiin paikan päällä ja puolet etänä.

Taulukossa 12 on kuvattu Palosuojelurahaston tuloksellisuustiedot lukuun ottamatta viestinnän tuloksellisuustietoja, jotka kuvataan erillisenä osuutena jäljempänä.

Taulukko 12. Palosuojelurahaston tuloksellisuustiedot 2020–2022. Sihteeristön htv-luku on saatu henkilöstöhallinnon järjestelmästä.

Toiminnan tuloksellisuus	2022	2021	2020
Hallituksen tekemät päätökset yhteensä, kpl	451	489	427
avustuspäätökset, kpl	278	346	292
muutos- ja jatkoaikapäätökset, kpl	44	28	23
takaisinperintäpäätökset, kpl	11	6	0
oikaisupäätökset, kpl	2	0	3
muut päätökset, kpl	116	109	109
Sihteeristössä käsitellyt maksatukset, kpl	309	351	358
Sihteeristössä käsitellyt jatkoaikapäätökset, kpl*	5	6	-
Suoritettut tarkastuskäynnit	18	30	15
Sihteeristön käsittelemät asiat yhteensä, kpl	783	876	800
Sihteeristön henkilötyövuodet	4,86	5,19	4,29

Vuonna 2022 Palosuojelurahasto osallistui edelleen pilottiorganisaationa valtiovarainministeriön asettamaan valtionavustustoiminnan kehittämisen ja digitalisointihankkeeseen. Hankkeessa kehitetään tietojärjestelmiä, valtionavustusten suuntaamista, hakemista, myöntämistä, seurantaa ja arviointia luomalla yhtenäinen digitalisoitu valtionavustusprosessi.

Tavoitteena prosessissa on keventää ja automatisoida rahaston haku- ja päätösprosesseja tulevina vuosina. Vuoden 2022 syksyllä yleisavustusten hakuilmoitus julkaistiin toista kertaa Haeavustuksia.fi-palvelussa. Myös avustusten hakeminen tapahtui ensimmäisen kerran järjestelmän kautta. Saapuneet hakemusasiakirjat käsiteltiin Hallinnoivastuksia.fi-palvelussa,

joka on hankkeessa tuotettu valtionapuviranomaisten palvelu avustusprosessien käsittelyä varten.

Viestintä

Palosuojelurahaston viestintään panostettiin entisestään vuonna 2022. Samana vuotena valmisteltiin hyvinvointialueuudistusta.

Rahasto viestii aktiivisesti ja ajantasaisesti verkkosivujen ja sosiaalisen median kanaviensa kautta. Rahasto osallistuu julkiseen keskusteluun avustuksiensa osalta varsinkin Twitterissä. Sosiaalisessa mediassa julkaistaan lisäksi säännöllisesti avustuksista ja niiden käytöstä kertovia juttuja sekä artikkeleita, osa julkaisuista julkaistaan rahaston verkkolehdestä. Omalta osaltaan Palosuojelurahasto edistää avustuksista edelleen kertomista, ja kehittää avustusten vaikuttavuutta. Lisäksi hallituksen päätöksistä julkaistaan kokouksen jälkeen päätöstiedote rahaston www-sivuilla.

Loppuvuodesta rahaston verkkosivuja päivitettiin monilta osin, kun hyvinvointialueuudistuksen myötä monet avustusohjeet sekä haku- ja lausuntolomakkeet oli tarpeen uudistaa ja päivittää.

Vuonna 2022 rahaston omia Twitter-päivityksiä julkaistiin 109 kappaletta, ja näistä päivityksistä suosituimmiksi nousivat Innovaatiopalkinnon jaosta ja palkitsemisista kertovat päivitykset sekä erilaisista Palosuojelurahaston 80-vuotisen taipaleen juhlavuoden tapahtumista kertovat päivitykset.

Mielenkiintoa herättivät yleisestikin erilaiset rahaston ydintoiminnasta kertovat päivitykset, kuten tutkimus- ja kehittämishankkeista kertovat sekä rahoitusta saaneiden hankkeiden esittelyt sekä myös rahaston vuosittain julkaistava Tilinpäätös. Uutta oli myös, että julkisessa keskustelussa sosiaalisessa mediassa nostettiin esille kysymyksiä Palosuojelurahastolle suoraan, ja ajoittain keskustelu oli vilkasta. Myös juhlavuoden kunniaksi järjestetty neljän kerran verkkoluENTOSARJA kiinnosti kuulijoita.

Sopimuspalokunnat viestivät aktiivisesti Facebookissa. Kanavana Facebook tavoittaakin paremmin sopimuspalokunnat. Omia päivityksiä julkaistiin 62 kappaletta, ja uusia seuraajia saatiin vuoden aikana 96. Näistä suosituimpia olivat päivitykset Innovaatiopalkinnon palkintojen jaosta. Kunniamaininnan saanut VPK-Apuri-sovelluksesta kertova päivitys keräsi 3 477 katselukertaa sekä sitoutumisia julkaisuun 405. Kalustohankkeesta kertova päivitys ja juttu verkkosivuilla sai lokakuussa 943 katselukertaa. Runsaasti lukijoita keräsivät myös Pelastusopiston valmistuneesta hankkeesta ”Pelastajan työvälineet ja henkilökohtaiset suojaimet metsäpaloissa” kertonut päivitys sekä pienavustusten hakuilmoituksen julkaisusta kertonut päivitys. Kummatkin saivat yli 1100 katselukertaa. Rahaston 80-vuotisjuhla Säätöalassa keräsi lukijoita 337 ja sitoutumisia 27. Jatkotviittausten ja yleisen sosiaalisen median keskusteluna juhlapäivä keräsi eniten reaktioita vuoden aikana. Eniten katselukertoja (8 300, sitoutumisia 114), keräsi puolestaan rahaston 80-vuotisjuhlavuoden juhlaluENTOSARJASTA kertova päivitys.

Viestinnän suunnittelun ja ennakkoinnin merkitys on tärkeää, ja osallistumisen ja läsnäolon tärkeys verkossa sekä tapahtumissa on kasvanut entisestään rahastonkin työssä. Kun viestittävät asiat pystytään ennakoimaan, pystytään sosiaalisessa mediassa aloitettaviin keskusteluihin reagoida joustavasti, nopeasti ja sovitun kulman mukaisesti. Rahaston viestinnässä päästiin osallistumaan useisiin live-tapahtumaan vuoden 2022 aikana.

Pelastustoimen ajankohtaispäivillä esitettiin rahaston tuottama video Innovaatiopalkinnon saajista. Video on tehty vuodesta 2015. Video ja Innovaatiopalkinto herättävät joka vuosi keskustelua sosiaalisessa mediassa, ja videot ovat saaneet runsaasti vuosittain katselukertoja rahaston Youtube-kanavalla (vuonna 2022: 735 katselukertaa). Kanavan katselukertamäärä ei kerro kuitenkaan kokonaismäärää, koska videota on katsottu lisäksi eri sosiaalisten median kanavien kautta.

Lisäksi rahastossa on jatkettu hyvää ja tiivistä yhteistyötä viestinnän osalta niin pelastusalan järjestöjen ja liittojen kuin sisäministeriön viestinnän kanssa. Palosuojelurahastoon liittyvistä tapahtumista, kuten Säätytalolla pidetystä 80-vuotisjuhlasta on kirjoitettu artikkelit kuvien kera niin verkkosivuille kuin sisäministeriön intranet-sivuille.

Kuvio 2. Palosuojelurahaston viestinnän tunnuslukuja eri kanavissa vuonna 2022. Twitterin seuraajamäärä jatkoi hyvää kasvua, Facebookin seuraajamäärä jatkoi myös kasvuaan tasaisesti. Twitterissä päivityksiä oli 21 kappaletta enemmän kuin edellisvuonna, Facebookin päivitysten määrä pysyi edellisvuoden tasolla. Verkkosivujen kävijämäärät, ja varsinkin lyhyet vierailut sivustolla ovat kasvaneet merkittävästi.

Vuonna 2022 annetut lausunnot

Palosuojelurahasto antoi vuonna 2022 kaksi lausuntoa. Ensimmäinen lausunto koski Valtiokonttorin valmistelemaa luonnosta määräykseksi "Taloushallinnon tehtävien ja vastuiden jako palvelukeskuksen sekä kirjanpitoyksiköiden ja rahastojen välillä". Palosuojelurahasto lausui vastuunjaon muutoksista Palkeiden ja rahaston välillä. Muutokset koskivat vastuunjako maksu-, tilaus-, perintä- ja matkustaminen prosesseissa.

Toinen Palosuojelurahaston antama lausunto koski kuntien valtionavustuskäytäntöjen kehittämistä koskevaa loppuraporttia ja siinä esiteltyjä kehittämissuhteita. Palosuojelurahasto toteutti lausunnossaan, että pelastustoimen järjestäminen siirretään 1.1.2023 lukien kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle. Kunnat eivät tämän jälkeen vastaa pelastustoimen järjestämisestä. Palosuojelurahastossa kuntatoimijoiden avustuskäytänteiden kehittämiseksi ei näin ollen ole tarvetta eikä perusteita.

Palosuojelurahaston Innovaatiopalkinnosta tehtiin vuosittainen videokooste, jossa esitellään Innovaatiopalkinnon palkinnonsaajat sekä palkitut työt. Video Innovaatiopalkinnon saajista on tehty nyt kahdeksana peräkkäisenä vuotena. Vuoden 2022 video on nähtävillä rahaston Youtube-kanavalla, kuten aiemmat videot. Vuoden 2022 voittajista kertovalla videolla on pelkästään Youtubessa nyt 733 katselukertaa, ja katselumäärä on korkeimpien joukossa.

1.3 Vaikuttavuus

Palosuojelurahaston tavoitteena on saavuttaa paras mahdollinen vaikuttavuus jokaiselle myönnetylle avustuseurolle. Avustusten tulee kohdistua tulipalojen ehkäisyyn sekä pelastustoiminnan edistämiseen. Myönnettyjen eritysavustusten euromäärä vaihtelee alueellisesti. Joiltakin alueilta tulee vähemmän avustushakemuksia kuin toisilta ja haetut avustuskoot vaihtelevat vuodesta toiseen. Palosuojelurahasto huomioi avustuksia myöntäessään määrärahaikiinnön, tarveharkinnan, aluehallintovirastojen ja pelastuslaitosten arviot sekä hakuohjeen avustusehtojen täyttymisen. Rahaston avustukset ovat harkinnanvaraisia.

Rahasto pyrkii aktiivisella viestinnällä ja avustusprosesseja jatkuvasti kehittämällä vaikuttamaan avustusten tunnettavuuteen sekä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvoisuuden toteutumiseen avustushakuprosessissa kuten myös pelastuspalveluiden turvaamiseen kaikkialla Suomessa. Avustuksia kohdennettaessa otetaan huomioon pelastustoimen palvelujen sekä henkilöstön saatavuus ja työkyvyn turvaaminen koko maassa.

Uudellamaalla sijaitsee pelastusalan järjestöjä, joille myönnetään yleisavustusten lisäksi erityisavustuksia. Pelastusopisto, yliopistot ja ammattikorkeakoulut toteuttavat tutkimus- ja kehittämishankkeita, joten näiden painotus näkyy puolestaan maakunnille myönnettyissä avustuksissa. Kalusto- ja rakennushankkeissa rahasto huomioi aluehallintovirastojen sekä pelastuslaitosten asettaman hankkeiden tärkeysjärjestyksen sekä mm. väestömäärään pohjautuvan alueellisen määrärahaesityksen. Sopimuspalokuntien määrä vaihtelee alueittain ja alueiden aktiivisuudessa, palokuntasopimuksissa sekä varustehankintojen tavoissa on eroja.

Kalusto- ja rakennushankkehakemuksia tarkastellaan valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Kalusto- ja rakennushankkeiden osalta käyttösuunnitelmassa oleva vuotuinen avustusten määräraha käsitellään yhtenä kokonaisuutena. Aluehallintovirastot ja pelastuslaitokset asettavat oman alueensa hankehakemukset järjestykseen erikseen pelastuslaitosten ja sopimuspalokuntien osalta sen mukaan, kuinka tärkeäksi hankkeen aloittaminen hakuvuonna arvioidaan. Rahasto on linjannut, että keväällä tehtävien kalusto- ja rakennushankkeiden määräraha voidaan ylittää suunnitellusta, mikäli alkuvuodesta alitoteutuneista hankkeista on alkuvuonna vapautunut sitoumusta rahastoon.

Sopimuspalokuntien pienavustuksilla tuetaan hälytysvalmiuden tehostamista sekä työturvallisuutta parantavia kalustohankkeita. Avustukset tukevat osaltaan sopimuspalokuntatoiminnan jatkuvuutta ja toimintaedellytyksiä valtakunnallisesti. Sopimuspalokuntajärjestelmän toimintaedellytysten sekä elinvoimaisuuden vahvistaminen on ollut jo vuosia Palosuojelurahaston erityisen tuen kohteena. Avustustoiminnan tavoitteena on, että pelastustoimen palvelut voidaan turvata tasapuolisesti kaikkialla Suomessa.

Yleisavustuksilla tuetaan palokuntakoulutusta ja siten ylläpidetään ja kehitetään vapaaehtoisen ja sivutoimisen henkilöstön lakisäätelistä koulutusta. Lisäksi yleisavustuksella tuetaan laajalle yleisölle suunnattua valistusta ja neuvontaa, jolla parannetaan kansalaisten tietoja ja taitoja tulipalojen ehkäisyssä ja hätätilanteessa toimimisessa. Nuorisokoulutuksella turvataan ja kehitetään myös sopimuspalokuntatoiminnan toimintaedellytyksiä. Ammatillinen jatko- ja täydennyskoulutus on myös mahdollistanut nuohoojien ja palopäälystön ammattipätevyiden lisäämisen. Yleisavustuksella voidaan pitkäjänteisesti toteuttaa eri toimintoja sekä jalkauttaa jo päättyneiden tutkimushankkeiden tuotoksia.

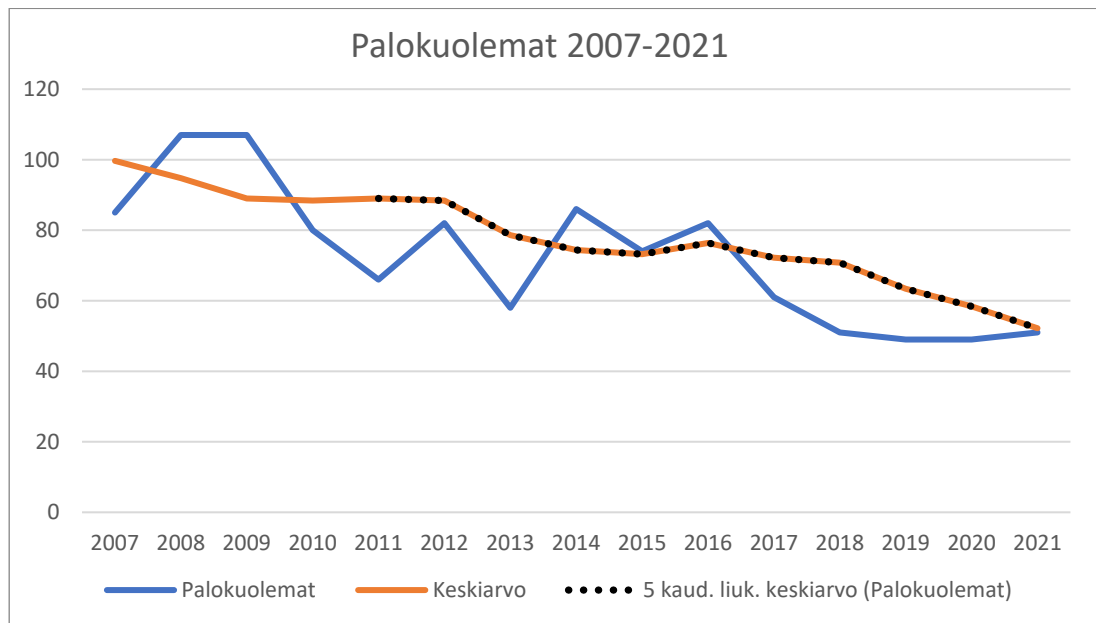
Tutkimus- ja kehittämishankkeiden avustuksella rahasto voi vahvasti vaikuttaa sekä vahvistaa pelastustoimea koskevan tutkimustiedon lisääntymiseen, onnettomuuksien ehkäisemiseen sekä hyvien käytänteiden omaksumiseen pelastustoimessa. Rahasto tukee avustustoiminnalla myös tietojohdamisen edellytyksiä pelastustoimessa. Rahaston innovaatiopalkinnolla voidaan parantaa pelastusalan näkyvyyttä ja arvostusta yhteiskunnassa sekä tukea uusien ja entistä turvallisempien laitteiden, toimintatapojen ja työmenetelmien kehittämistä.

Rahasto pyrkii myöntämiensä avustusten avulla ehkäisemään tulipaloja sekä vähentämään niiden suuruutta. Välillisesti rahaston toiminta ja sen myöntämät avustukset voivat vaikuttaa palokuolemien määrään. Palokuolemia voivat vähentää esimerkiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan kautta syntyneet tulokset ja uudet käytännöt. Rahasto on tukenut eri tavoin muun muassa erityisryhmien asumisen paloturvallisuutta sekä rakentamisen paloturvallisuutta.

Vuonna 2022 avustusta myönnettiin muun muassa Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen hankkeelle ”Maakunnallinen palovaroittimien kartoitus ja tiedotus”. Hankkeen ensisijaisena tavoitteena on laajamittaisella suoraan koteihin tapahtuvalla tiedottamisella saavuttaa koko alueen asukaskanta ja näin vähentää onnettomuuksia sekä palokuolemia alueella viestinnän ja valvonnan keinoin. Hankkeessa laadittavat toimintaohjeet toimitetaan jokaiseen alueen kotitalouteen ja ohjeistus tehdään suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, venäjäksi, arabiaksi ja kuvalliseen muotoon. Hankkeessa saavutetaan myös kohdennettua tietoa palovaroittimien toimintakunnosta, iästä sekä asukkaan taustan ja asumismuodon vaikutuksesta palovaroittimen käyttöön ja ilmaantuvuuteen.

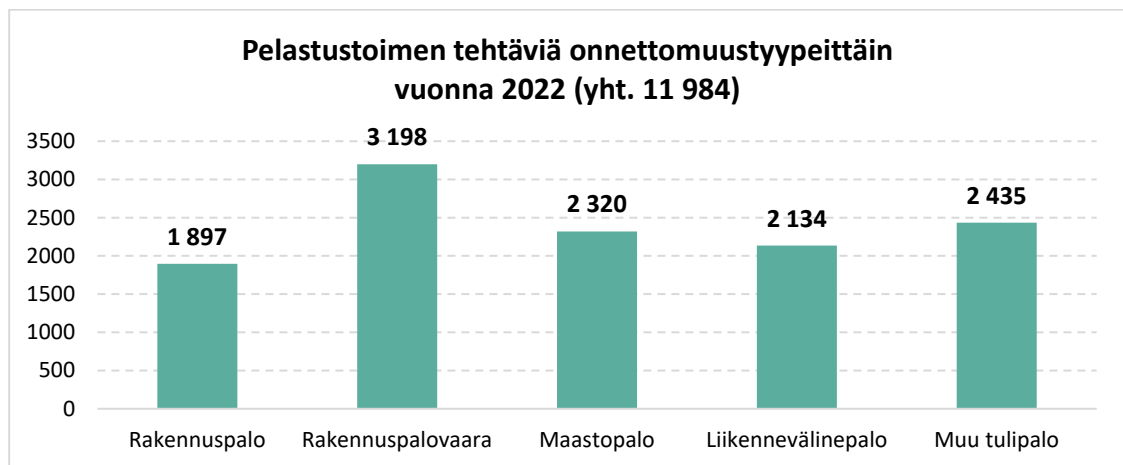
Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson pelastuslaitosten, Lappeenrannan-Lahden teknillisen yliopiston (LUT-yliopisto), Aalto-yliopiston, LAB-ammattikorkeakoulun sekä Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhoitopiirin (Eksote) välisenä yhteistyönä toteutetaan vuonna 2022 avustusta saanut hanke ”Kvantitatiivisen paloturvallisuusarvioinnin kehittäminen monimuotoistuviin hoivalaitosympäristöihin”. Hankkeen tavoitteena on moninaistuvien hoivalaitosympäristöjen palo- ja poistumisturvallisuuden arvioinnin yhdenmukaistaminen ja parantaminen. Hankkeessa rakentuvalla arvioinnilla parannetaan hoivalaitosympäristöjen riskien havainnointia ja ennakkointia ja vähennetään siten syttyimiä ja tulipaloja. Lisäksi hanke kehittää hoiva- ympäristöjen henkilöstön osaamista ja turvallisuuskulttuuria sekä hoidettavien turvallisuutta.

Kaaviossa 3 kuvataan palokuolemien määrää ja muutosta noin 10 vuoden ajalta. Palokuolemien määrä on viime vuosina vähentynyt. Palokuolemien määrä vuonna 2021 oli 51.

Kaavio 3. Palokuolemien määrä ja edeltävien viiden vuoden keskiarvo 2011–2021. Lähde: Pronto-tietokanta.

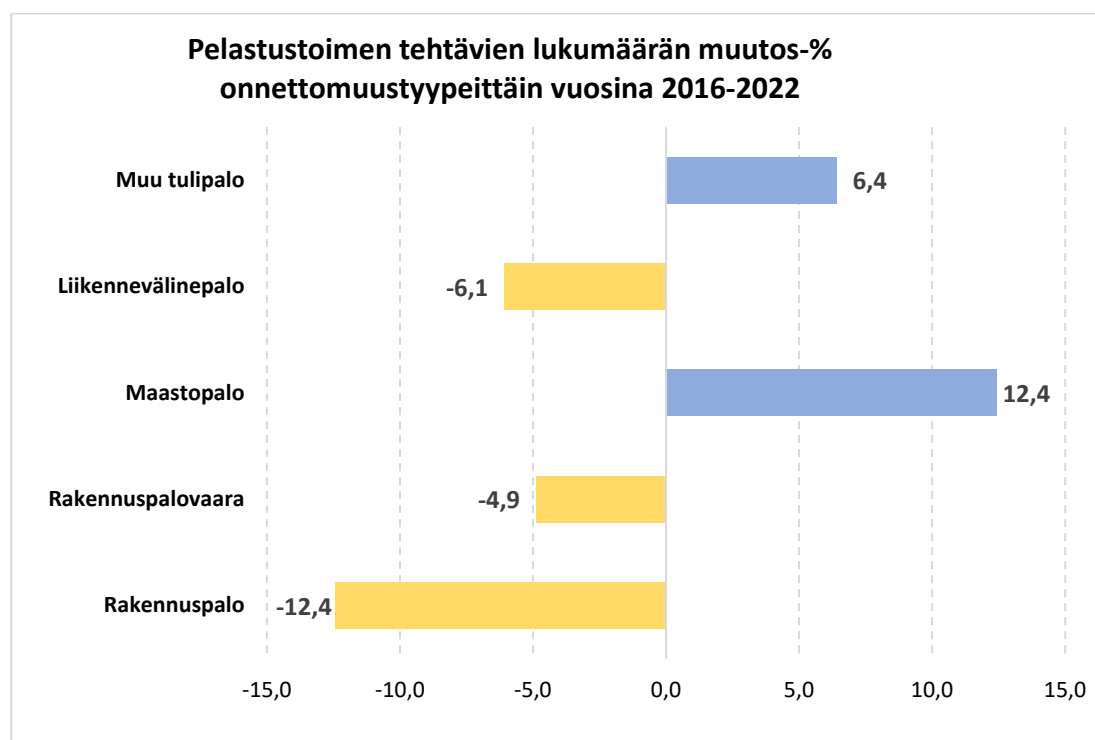
Vuonna 2022 pelastustoimen tehtäviä rakennuspaloissa, rakennuspalovaaroissa, maastopaloissa, liikennevälinepaloissa ja muissa tulipaloissa oli yhteensä 11 984 (vuonna 2021: 12 283).

Kaavio 4. Pelastustoimen tehtäviä onnettomuustyypeittäin vuonna 2022. Lähde: Pronto-tietokanta.

Rahaston avustustoiminnan tarkoitus on ehkäistä tulipaloja ja edistää pelastustoimintaa. Tulipaloja pyritään ehkäisemään esimerkiksi edistämällä hälytystoimintaa kalustoavustuksilla sekä avustamalla alaan liittyvää tutkimustoimintaa. Myös rahaston yleisavustuksilla on mahdollisesta vaikuttaa näihin vahinkoihin sekä siihen, että ihmisten käyttäytyminen paloturvallisuusasioissa vahvistuu.

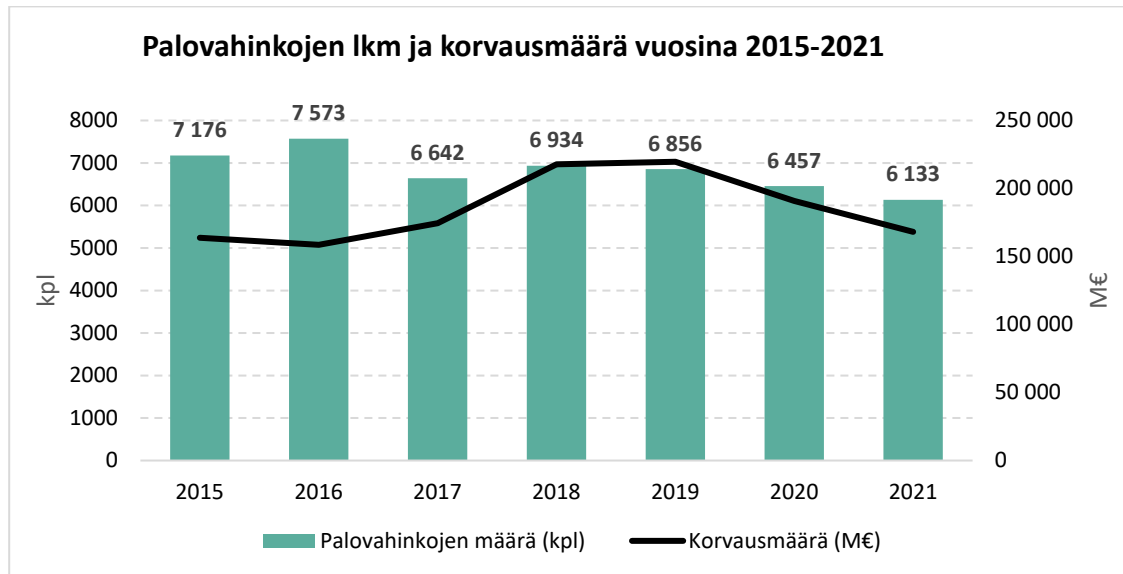
Tulipaloista kaavion 5 mukaan liikennevälinepalot, rakennuspalovaarat ja rakennuspalot ovat vuosina 2016–2022 vähentyneet, kun taas maastopalot ja muut tulipalot ovat lisääntyneet.

Kaavio 5. Pelastustoimen tehtävien lukumäärän muutos onnettomuustyypeittäin. Lähde: Pronto-tietokanta.

Vuonna 2022 Palosuojelurahasto myönsi avustuksen muun muassa Pelastusopiston hankkeeseen ”Metsäpalovarautuminen pelastuslaitoksilla 2025”. Hankkeen päätavoitteena on vahvistaa ja kehittää pelastustoimen varautumista, resurssien reaaliaikaista hallintaa ja haavoittuvuuksien tunnistamista metsäpaloissa sekä tehdä vaara- ja suoja-alueiden määrittelyä. Hankkumppanina on Suomen metsäkeskus, joka tuottaa avoimen metsävaratiedon pohjalta pelastuslaitosten toiminta-alueittain karttoja metsä- ja maastoalueiden syttymisherkkyydestä ja paloriskistä. Hankkeessa etsitään konkreettisia toimenpiteitä paloturvallisuuden nostamiseksi.

Vuonna 2021 vakuutusyhtiöiden maksamia palovahinkokorvauksia oli 168 M€ (vuonna 2020: 191 M€) ja palovahinkojen lukumäärä oli 6 133 (vuonna 2020: 6 457). Erityisesti kaaviossa 6 huomio kiinnittyy vähentyneisiin palovahinkojen lukumäärään. Vuoteen 2015 verrattuna palovahinkojen määrä on vähentynyt noin 15 %:a. Myös korvausten määrä on viime vuosina ollut laskussa. Palokorvausten suuruuteen on merkitystä etenkin sillä, kuinka paljon suurvahinkoja syntyy vuosittain.

Kaavio 6. Vakuutusyhtiöiden maksamat palovahinkokorvaukset ja palovahinkojen määrä.
Lähde: Finanssiala.

Rahasto tekee muutamien vuosien välein oman kyselyn vakuutusalan edustajille palovahingoista sekä niiden syistä ja seurauksista. Keskeisimmiksi toimenpiteiksi tulipaloista johtuvien vahinkojen minimoimisena ovat kyselyyn vastanneet asiantuntijat nähneet erityisryhmien asumisturvallisuuden parantamisen, rakenteellisen paloturvallisuuden varmistamisen, riittävän turvallisuustekniikan takaamisen, ihmisten käyttäytymiseen vaikuttamisen (koulutus, viestintä) sekä huolellisuuden ja ohjeiden noudattamisen. Kyselyt on tehty vuosina 2020, 2016 ja 2011.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

1.3.1 Tuottavuus ja taloudellisuus

Palosuojelurahaston toiminnallista tehokkuutta arvioidessa huomioidaan toiminnan tuottavuus ja taloudellisuus sekä laadunhallinta. Avustuspäätösten määrä (278) laski edellisvuoden tasosta (2021; 346). Tärkeä selittävä tekijä on pienavustus- ja tutkimus- ja kehittämishankkeiden hakemusten aiempaa pienempi määrä. Pienavustuspäätöksiä tehtiin vuonna 2022 145 kpl (vuonna 2021 182 kpl). Tutkimus- ja kehittämishankkeisiin saapui kahdella hakukerralla yhteensä 28 hakemusta (vuonna 2021 46 kpl).

Avustuspäätökset tehdään rahaston hallituksen kokouksissa. Varsinaisia kokouksia oli kuusi ja lisäksi järjestettiin kaksi ylimääräistä kokousta. Vuonna 2022 palosuojelumaksukertymä ylitti 12 miljoonaa euroa. Näin ollen rahasto jakoi avustuksina ensimmäistä kertaa yli 12,4 miljoonaa euroa. Yleis- ja erityisavustushakemukset saapuvat rahastoon hakuajkojen puitteissa ja päätökset niistä valmistellaan ennalta sovitun aikataulun mukaan. Poikkeuksena ovat sopimuspalokuntien varuste- ja kalustohankintoihin sekä pieniin alle 20 000 euron rakennusavustuksiin suunnatut pienavustukset, joita voi hakea ympäri vuoden ilman erillistä hakuaikaa.

Pienavustuspäätökset tehdään pääsääntöisesti saapumista seuraavassa hallituksen kokouksessa. Tämä edellyttää, että hakemus sisältää tarvittavat liitteet ja seuraavaan kokoukseen on vähintään kolme viikkoa.

Rahaston taloudellisuuden tunnuslukuja on havainnollistettu taulukkoon 13. Taulukossa kuvattu taloudellisuus 1 on laskettu jakamalla rahaston tuotto- ja kululaskelman mukaiset toiminnan kulut vuoden aikana tehtyjen päätösten kokonaismäärällä ja taloudellisuus 2 jakamalla toiminnan kulut sihteeristön käsittelemien asioiden määrällä. Tuottavuus 1 on laskettu jakamalla vuoden aikana tehtyjen päätösten määrä sihteeristön henkilötyövuosilla ja tuottavuus 2 vastaavasti jakamalla vuoden aikana käsiteltyjen asioiden määrä sihteeristön henkilötyövuosilla. Toiminnan kuluja on laskettu suhteessa siirtotalouden menoihin ja sekä suhteessa palosuojelumaksukertymään. Toiminnan suunnitelmallisuuden laskemisessa on käytetty tilinpäätöksen liitteen 2 *Rahaston varojen käyttösuunnitelma*, lukuja.

Rahaston talous	2022	2021	2020
Toiminnan kulut, euroa	424 400 €	423 700 €	347 500 €
Palosuojelumaksukertymä, euroa	12 448 120 €	11 658 000 €	11 391 000 €
Uudet avustuspäätökset yhteensä, euroa	12 233 890 €	11 463 100 €	11 930 300 €
Tunnusluvut	2022	2021	2020
Taloudellisuus 1: toiminnan kulut/hallituksen päätökset yhteensä, euroa	940	866	814
Taloudellisuus 2: toiminnan kulut/sihteeristön käsittelemät asiat, euroa*	542	484	434
Tuottavuus 1: päätökset/sihteeristön htv	92,8	94,2	99,5
Tuottavuus 2: käsiteltävät asiat/sihteeristön htv	161	169	186
Toiminnan kulut suhteessa siirtotalouden menoihin, %	3,98 %	3,92 %	3,15 %
Toiminnan kulut suhteessa palosuojelumaksukertymään, %	3,4 %	3,6 %	3,1 %
Toiminnan suunnitelmallisuus: varojen käyttösuunnitelman toteuma, %	106 %	106,3 %	110 %

Taulukko 13. Rahaston talous ja tunnusluvut vuonna 2022. Siirtotalouden menot 10 658 925 €.

Rahasto toimi taloudellisesti ja tuottavasti kertomusvuonna. Toiminnan kulut laskivat edellisvuodesta ja olivat 3,4 % palosuojelumaksukertymästä. Taloudellisuusluvuista toiminnan kulut päätöstä kohden sekä toiminnan kulut käsiteltävää asiaa kohden nousivat. Tämä johtuu siitä, pienavustuksia ja tutkimus- ja kehittämishankeavustuksia saapui rahastoon päätettäväksi edellisvuotta vähemmän. Hakemusten määrissä on vuosittaista vaihtelua. Tuottavuusluvut päätöstä kohden sekä käsiteltävää asiaa kohden pysyivät lähestulkoon ennallaan. Palosuojelurahaston sihteeristössä on ollut kertomusvuonna käytössä 4,86 henkilötyövuoden työpanos, joka on hieman edellistä vuotta pienempi (5,19 vuonna 2021).

Sihteeristön työaika on vuonna 2022 sitonut edellisen vuoden tapaan osallistuminen valtionavustusten kehittämis- ja digitalisointihankkeen valmistelutyöhön, mikä ei näy tehokkuus- ja taloudellisuusluvuissa. Rahasto toimii hankkeen pilottiorganisaationa. Tehokkuus- ja tuottavuusluvuissa ei näy myöskään Innovaatiopalkintokilpailun valmisteluun ja päätöskäsittelyyn kuluva työaika. Innovaatiopalkintoehdotukset käsiteltiin sekä sihteeristössä että asiantuntijaraadissa. Lisäksi rahasto on ollut mukana mm. valtion tilinpäätöksen kehittämishankkeessa (Valtike-hanke) ja tehnyt tiivistä yhteistyötä valtion kestävä kehityksen yhtiön Motivan kanssa. Motiva on mukana yleisavustushankkeiden vaikuttavuusarviointityössä.

Palosuojelurahaston uuden strategian ja siihen liittyvän strategiavideon valmisteluun käytettyä työpanosta tai muuta valmistelutyötä ei ole erikseen seurattu. Syyskuussa 2022 Palosuojelu-

rahasto järjesti 80-vuotisjuhlan, jonka suunnitteluun ja järjestelyyn kului merkittävästi sihteeristön työpanosta. Juhlavuoden suunnitteluun kuului myös mm. erillisen verkkoluentosarjan järjestäminen osana juhluvuotta. Vuonna 2022 rahasto on myös tehostanut viestintää rahaston verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavissa. Viestinnässä on painotettu erityisesti rahaston avustustoiminnan tunnettavuuteen ja näkyvyyteen.

1.3.2 Laadunhallinta

Avustushakemusten ja tilitysten käsittelyajat rahastossa

Rahasto on asettanut hakemusten käsittelylle neljän kuukauden tavoiteajan. Tavoiteaika laskeaan alkamaan siitä, kun hakemus saapuu rahastoon. Määräaikoina haettavien avustusten osalta tavoiteaika lasketaan määräajan päättymispäivästä. Tunnusluvut kuvataan taulukossa 14.

Käsittelyajat rahastossa	2022		2021		2020	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Avustushakemukset						
0–4 kk	264	95 %	315	91 %	289	99 %
4–6 kk	14	5 %	31	9 %	3	1 %
Maksatushakemukset						
0–2 kk	285	92 %	323	92 %	332	93 %
2–6 kk	24	8 %	28	8 %	25	7 %

Taulukko 14. Avustusten ja maksatusten käsittelyajat 2020–2022.

Vuonna 2022 neljän kuukauden tavoiteaika saavutettiin 95 %:ssa hakemuksista, mikä on enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuoden 2020 tasoon ei kuitenkaan aivan ylletty. Tähän vaikutti ennen kaikkea se, että tutkimus- ja kehittämishankkeiden haku-aika loppui 15.5.2022 ja päätökset tehtiin syksyn ensimmäinen kokouksessa 16.9.2022, joka oli muutamia päiviä tavanoimaista myöhemmin. Neljän kuukauden tavoiteaika ylittyi näin ollen päivällä, eikä tavoiteaikaa saavutettu kaikelta osin.

Yleisavustukset ja erityisavustukset maksetaan hakijalle päätöksen saamisen jälkeen joko tositteellista maksatushakemusta vastaan tai ennakkona. Sopimuspalokuntien pienavustukset maksetaan suoraan päätöksellä jo toteutuneiden kustannusten pohjalta. Rahaston tavoitteena on käsitellä saapuvat maksatushakemukset kahden kuukauden kuluessa niiden saapumisesta. Maksatushakemuksista 92 % (285 kpl) käsiteltiin tavoiteajassa. Maksatushakemusten käsittelynopeus on pysynyt samalla korkealla tasolla jo pitkään.

Avustustoiminnan ja sisäisten prosessien laadukkuus

Palosuojelurahaston hallitus on vuodesta 2016 lähtien arvioinut systemaattisesti rahaston sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa. Vuoden 2021–2022 vaihteessa rahaston hallitus arvioi rahaston toiminnan riskejä sekä riskitasoissa tapahtuneita muutoksia aiempiin vuosiin nähden.

Määräaikoina tapahtuvista avustushauista tiedotetaan laajasti ja avustuksen hakutiedotteessa ohjeistetaan avustuksen hakijoita yksityiskohtaisesti. Rahastolla on käytössään myös yleiset avustushakuohjeet. Avustus- ja maksatushakemuksia varten rahaston internetsivuilla on sähköisesti täytettävät haku- ja tilityslomakkeet ja niille täyttöohjeet.

Hakemusten laadukkuutta varmistetaan mm. määrämuotoisin lausuntomenettelyin. Kalusto- ja rakennushankehakemusten osalta aluehallintovirasto tarkastaa ja asettaa alueensa hakemukset tärkeysjärjestykseen. Rakennushankehakemusten liitteenä on pelastuslaitoksen lausunto ja hankekohtainen arviointikehikko kuntien ja sopimuspalokuntien paloasemahankkeista. Menettelyllä on haluttu varmistaa alueellisen tietämyksen ja alueen tarpeiden esille tuleminen päätöksenteossa. Kalusto- ja rakennushankeavustuksiin, kuten myös sopimuspalokuntien pienavustuksiin tulee lisäksi liittää hyvinvointialueen lausunto hankkeesta.

Tutkimus- ja kehittämishankkeiden laadukkuutta arvioi sihteeristön vetämä asiantuntijaraati, johon on koottu kymmenisen pelastusalan asiantuntijaa. Asiantuntijaraati arvioi hankkeet sekä sähköisesti täytettävällä arviointilomakkeella että uudelleen raadin kokouksessa. Toimintatavalla arvioidaan mm. hankkeen hyödynnettävyyttä, sovellettavuutta, saatavien tulosten tärkeyttä, hankkeen valtakunnallisuutta, yhteistyön laaja-alaisuutta ja uutuusarvoa sekä avustuksen tarvetta. Hakija toimittaa avustushakemuksen liitteenä myös vaikuttavuustavoitetaulukon, jolla varmistetaan se, että hakija on pohtinut hankkeen vaikuttavuutta jo hakuvaiheessa.

Palosuojelurahaston päätökseen saa hakea oikaisua 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi- saannista. Oikaisuvaatimuksia käsitellään Palosuojelurahastoon yleensä muutamia vuosittain. Vuonna 2021 Palosuojelurahastoon saapui kaksi oikaisuvaatimusta.

Sisäministeriön sisäisen tarkastuksen antaman toiminnan kehittämissuosituksen perusteella on systemaattisia tarkastuskäyntejä tehty avustuskohteisiin (erityisesti rakennuskohteet) vuodesta 2017 alkaen.

1.4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Palosuojelurahaston hallinnosta sekä talouden ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä vastaa sisäministeriön nimeämä hallitus. Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja ja seitsemän jäsentä, joilla kaikilla on henkilökohtainen varajäsen. Jäseniksi nimetään sisäministeriön pelastusosaston edustaja, kuntien keskusjärjestön edustaja, vakuutusalan keskusjärjestön edustaja sekä neljä muuta, joista vakiintuneen käytännön mukaan kaksi on kansanedustajaa ja yksi pelastusjohtaja. Nykyisen hallituksen kolmivuotinen toimikausi on 1.3.2020–28.2.2023.

Hallitus pitää kokousten lisäksi vuosittain kehittämispäivän, jossa käsitellään ajankohtaisista teemoja sekä tutustutaan rahaston rahoittamiin avustuskohteisiin. Vuonna 2022 kokous- ja kehittämisseminaari järjestettiin Königstedtin kartanolla. Teemana oli pelastustoimen uudistuksen strategiset tavoitteet sekä rahaston avustustoiminta. Kehittämispäivän yhteydessä aloitettiin myös rahaston strategian päivitystyö.

Palosuojelurahasto noudattaa henkisten voimavarojen hallinnassa ja kehittämissä sisäministeriön suunnitelmia ja ohjelmia. Rahaston työntekijät ovat sisäministeriön palveluksessa. Päätoimisia työntekijöitä on neljä, lisäksi rahastossa oli yksi määräaikainen henkilö. Rahastossa tapahtui henkilöstömuutoksia vuoden 2022 aikana. Vuoden lopussa työntekijöistä neljä on ylemmän korkeakoulututkinnon (yhdeällä myös toisen alan tohtorintutkinto), ja yksi alemman

ammattikorkeakoulututkinnon suorittanut. Pääsihteerin tehtävät määritellään sisäministeriön asetuksessa Palosuojelurahaston työjärjestyksestä. Sihteeristön tehtävät määrätään toimenkuvissa, jotka rahaston hallitus vahvistaa.

Rahaston työntekijät käyvät tulos- ja kehityskeskustelut sisäministeriön käytännön mukaisesti. Sihteeristö osallistuu vuosittain koulutuksiin henkilöstön ja rahaston erityistarpeiden pohjalta. Vuonna 2022 rahaston henkilöstö osallistui mm. johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkintoon, vaikuttavuusvalmennukseen, VAHVA-järjestelmäkoulutukseen, kyberturvallisuuskoulutukseen sekä ministeriöiden sihteereiden ja assistenttien yhteiseen koulutuspäivään.

Palosuojelurahaston hallituksen kokoonpano oli 1.1.–31.12.2022 seuraava:

Puheenjohtaja	Päivi Nerg , alivaltiosihteeri, valtiovarainministeriö, 1.6.2022 alkaen elinvoimajohtaja, Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto (MTK)
Jäsenet	Mika Kättö , lainsäädäntöjohtaja, sisäministeriö henkilökohtainen varajäsen 1.1.–25.8.2022 Linda Viitala , johtava asiantuntija, sisäministeriö, 26.8.–31.12.2022 Tanja Ulvinen , johtava asiantuntija, sisäministeriö Vesa-Pekka Tervo , kehittämisspällikkö, Suomen Kuntaliitto henkilökohtainen varajäsen Minna Mättö , lakimies, Suomen Kuntaliitto Petri Mero , johtava asiantuntija, Finanssiala ry henkilökohtainen varajäsen Lea Mäntyniemi , johtaja, Finanssiala ry Paula Werning , kansanedustaja, sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä henkilökohtainen varajäsen Raimo Piirainen , kansanedustaja, sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä Mari Rantanen , kansanedustaja, perussuomalaisten eduskuntaryhmä henkilökohtainen varajäsen Olli Immonen , kansanedustaja, perussuomalaisten eduskuntaryhmä Jaakko Pukkinen , pelastusjohtaja, Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos, 1.8.2022 alkaen ma. valmiuspäällikkö, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ELY-keskukset henkilökohtainen varajäsen Sirpa Heiskanen , talous- ja hallintopäällikkö, Oulu-Koillismaan pelastuslaitos Brita Somerkoski , erikoistutkija, pelastusalan järjestöt henkilökohtainen varajäsen pelastusjohtaja Jari Hyvärinen , pelastusalan järjestöt.

Kuva 16. Palosuojelurahaston hallitus. Kuvassa alarivi vasemmalta: Vesa-Pekka Tervo, Mari Rantanen, Paula Werning, Päivi Nerg. Kuvassa yläriivi vasemmalta: Mika Kättö, Jaakko Pukkinen, Brita Somerkoski ja Petri Mero. Kuva: Palosuojelurahasto; kuvaaja Markku Lempinen.

1.5 Tilinpäätösanalyysi

1.5.1 Rahoituksen rakenne

Palosuojelurahasto on valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto. Palosuojelurahaston tulot vuonna 2022 koostuivat vakuutusyhtiöiden tilittämistä palosuojelumaksuista vuodelta 2021. Palosuojelumaksun on velvollinen suorittamaan jokainen, joka harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa. Ulkomaisella ETA-vakuutusyhtiöllä, joka harjoittaa Suomessa vakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa, on oltava Suomessa asiamies palosuojelumaksun suorittamista varten.

Palosuojelumaksukertymän muutokset johtuvat vuosittaisesta palovakuutusten maksutulo-kertymän suuruudesta, mihin vaikuttaa osaltaan yleinen taloudellinen tilanne ja toimeliaisuus sekä vakuutusmaksujen kehitys. Rahasto seuraa, kuinka talouden kehitys tulee vaikuttamaan maksukertymään tulevina vuosina.

1.5.2 Talousarvion toteutuminen

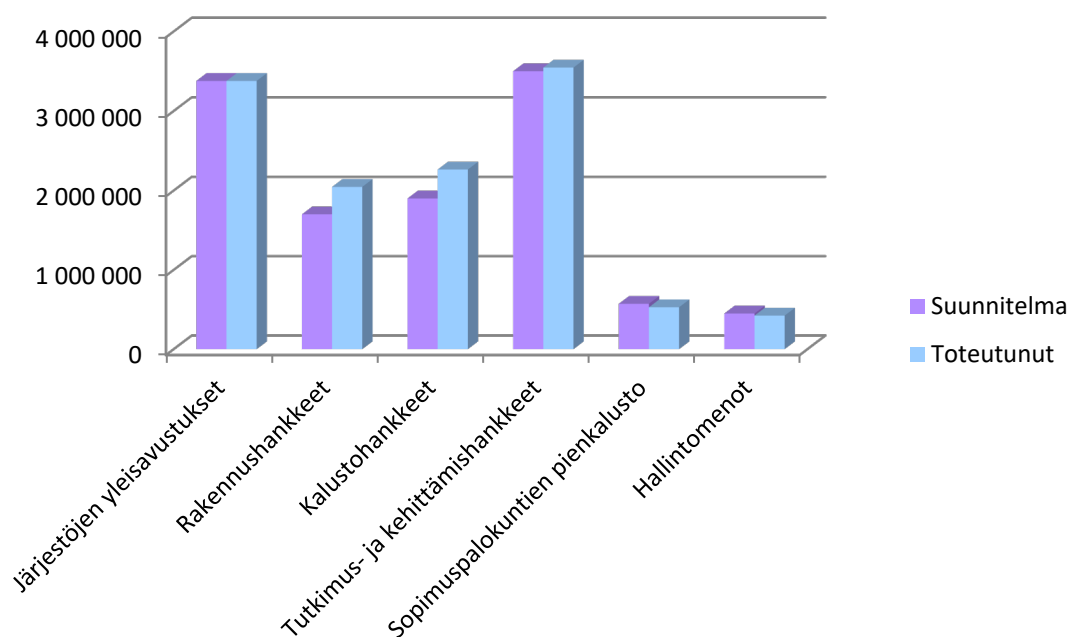
Palosuojelurahastolle on laadittu vuodesta 2020 tulostavoiteasiakirja, joka pitää sisällään talousarvion ja käyttösuunnitelman. Aiemmin tunnusluvut sisältyivät rahaston strategian toimeenpanosuunnitelmaan.

Vuoden 2022 käyttösuunnitelmassa palosuojelumaksukertymäksi arvioitiin 11,5 M€. Avustuksiin varattiin käyttösuunnitelmassa yhteensä 11,05 M€ ja hallintomenoihin 450 t€. Loppuvuodesta 2022 tilitetty palosuojelumaksukertymä oli 12,45 M€, lisäksi huhtikuussa 2022 tilitettiin vielä vuodelle 2021 kuuluvaa maksukertymää myöhässä 2,6 t€. Rahasto on esittänyt, että palosuojelumaksun tilitysaikataulua rahastoon aikaistettaisiin rahastolain päivityksen yhteydessä, jotta maksukertymä tulisi rahastoon ajallaan.

Käyttösuunnitelmassa uusista päätöksistä kohdistettiin rakennushankkeisiin 1,7 M€, kalustohankkeisiin 1,9 M€, järjestöjen yleisavustuksiin 3,38 M€, tutkimus- ja kehittämishankkeisiin 3,5 M€, ja sopimuspalokuntien pienavustuksiin 0,57 M€.

Avustuksia myönnettiin yhteensä 712 t€ käyttösuunnitelmaa enemmän. Ylitykset käyttösuunnitelmaan tehtiin kertomusvuonna rakennushankkeiden ja kalustohankkeiden osalta, joissa ylitystä oli yhteensä 709 t€. Tutkimus- ja kehittämishankkeisiin myönnettiin 45 t€ suunniteltua enemmän ja sopimuspalokunnan pienavustuksiin puolestaan 44 t€ suunniteltua vähemmän. Rahaston hallintomenot alittuivat 27 t€.

Kaaviossa 7 on vertailu rahaston talousarvion ja sen toteuman välillä.

Kaavio 7. Talousarvion toteutumisvertailu vuonna 2022.

Rahastoon palautui takaisinperintöjen kautta 429 t€ (vuonna 2021: 179 t€). Takaisinperintäpäätöksistä seitsemän (yhteensä 289 t€) kohdistui kalustohankkeisiin, joissa kalusto oli myyty rahoitusyhtiölle avustuksen käyttöajan ollessa edelleen voimassa. Kaksi takaisinperintäpäätöstä (yhteensä 140 t€) kohdistui rakennushankkeisiin, joissa rakennus oli myyty avustuksen käyttöaikana sekä kaksi pienempää takaisinperintäpäätöstä tutkimus- ja kehittämishankkeisiin.

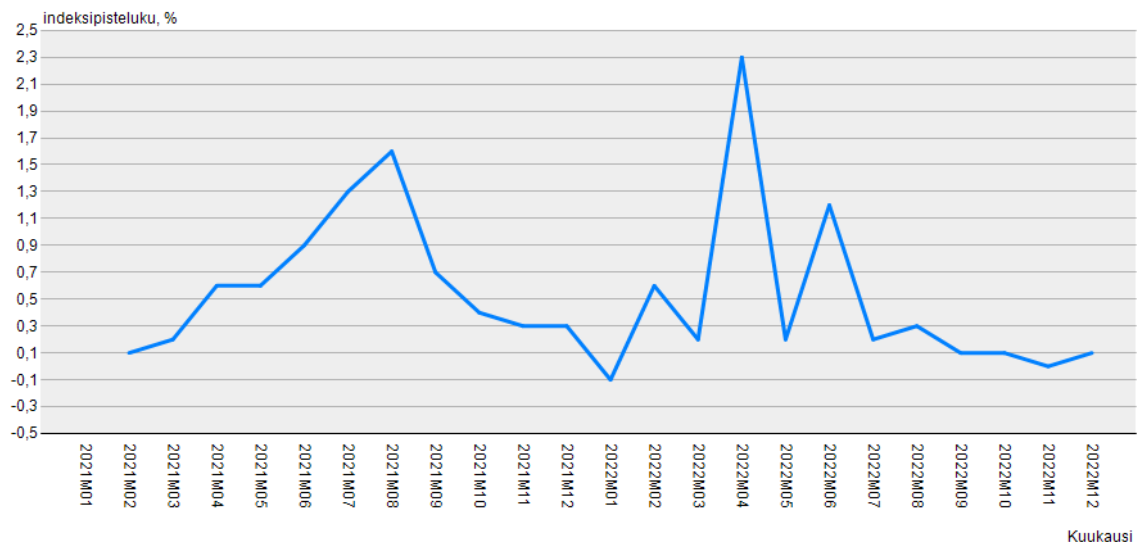
Rahaston hallitus on tehnyt päätöksen, että tulevina vuosina rahastoon vuosien varrella kertynyttä pääomaa voidaan maltillisesti vähentää. Mikäli palosuojelumaksukertymä ylittyy arvioidusta, kohdistetaan mahdollinen ylitys tutkimus- ja kehittämishankkeisiin. Alitoteutumisesta johtuva sitoumusten vapautuminen sekä mahdollisesta takaisinperinnästä tuloutuvat avustuseurot pyritään hallituksen linjauksen mukaisesti ottamaan huomioon suunnitelmavuoden avustusten jaossa.

Myönnetty avustukset maksetaan pääsääntöisesti myöntämivuonna tai sitä seuraavina kahdena vuotena. Taseen siirtovelat pitää sisällään kaikki vuoden 2022 lopussa maksamatta olevat avustukset (sitoumukset).

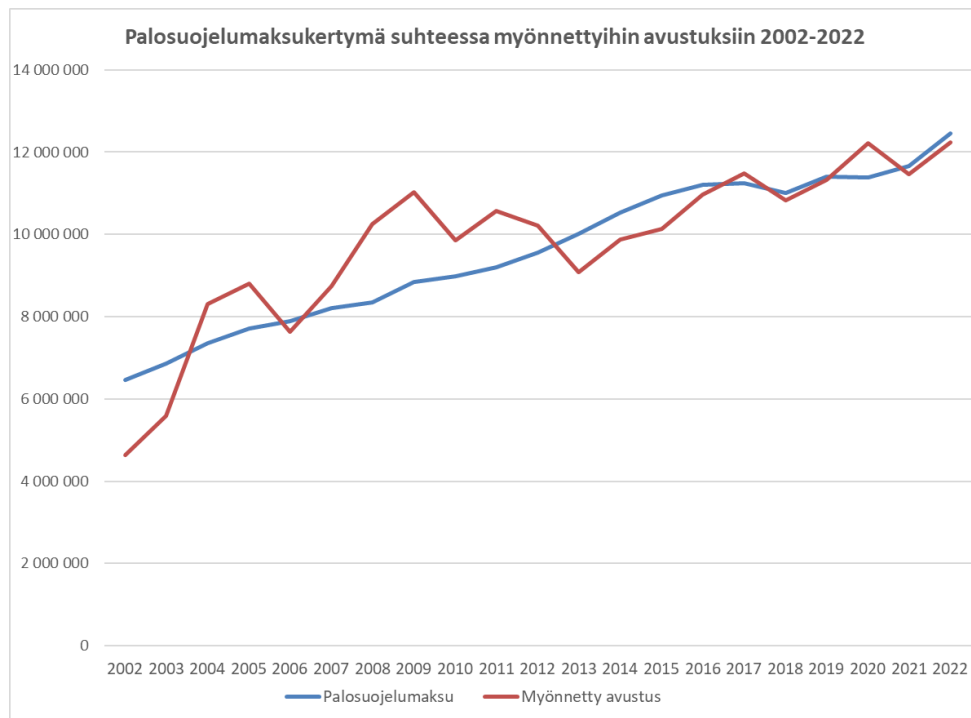
Palosuojelumaksukertymä on viimeisten kahdenkymmen vuoden aikana noussut suotuisasti (kaavio 9), jolloin myös avustusta on voitu myöntää entistä useammalle taholle. Vuonna 2022 palosuojelumaksukertymä nousi jyrkästi, mihin vaikutti etenkin rakentamiskustannusindeksin nousu.

Rakennuskustannusten nousu alkoi tammikuussa 2021 ja kustannukset ovat jatkaneet nousuaan edelleen (kaavio 8). Esimerkiksi tarvikepanoksissa on nähty vastaavaa hintojen nousua viimeksi vuonna 2007. Kustannusten nousu oli erityisen voimakasta terästuotteissa ja puutavarassa. Terästuotteiden hinnat ovat asettuneet korkealle tasolle, mutta puutavaran hinta on tippunut reilusti korkeimmista lukemistaan. Rakennuskustannusten kehitys on ollut hyvin samansuuntaista kaikissa alalajeissa. Kuitenkin asuinrakennusten uudisrakentamisen ja korjausrakentamisen välinen ero kustannuksissa on kasvanut selvästi viimeisen vuoden aikana. Tuotantorakennuksissa rakennuskustannukset ovat nousseet talotyypeistä eniten.

Rakennuskustannusindeksit, kokonaisindeksi, kuukausitiedot muuttujina Kuukausi. 2021=100, Kuukausimuutos, %.

Kaavio 8. Rakennuskustannusten nousu näyttää nyt tasoittumisen merkkejä. Tämä käy ilmi, mikäli tarkastellaan kuukausimuutoksia kuluneelta vuodelta. Kuukausimuutokset ovat alkuvuodesta olleet yli 2 prosentin luokkaa, mutta loppuvuodesta laskeneet selvästi alle prosenttiin. Kaavio: Tilastokeskus, rakennuskustannusindeksi.

Kaavio 9. Palosuojelumaksukertymä suhteessa myönnettyihin avustuksiin 2002–2022. Kaaviossa ei ole huomioitu hallintomenojen osuutta, joka katetaan palosuojelumaksukertymällä.

Hankkeiden alitoteutumisesta johtuva sitoumusten vapautuminen pyritään huomioimaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Alitoteuma on mahdollista jakaa avustuksina edelleen eteenpäin ensimmäisen vuosipuoliskon aikana tai viimeistään syyskuuhun mennessä, jolloin suurin osa avustuspäätöksistä valmistetaan.

Alitoteuma johtuu pääosin siitä, että hankkeeseen ei ole syntynyt kuluja odotettua määrää. Hyvin harvoin hanke jää kokonaan toteuttamatta. Esimerkiksi rakennushankkeissa edellytyksenä on kunnan sitoutuminen rakennushankkeen aloittamiseen avustuksen myöntövuonna. Hanke tulee myös olla hyväksyttyä kunnan talousarviossa.

Kertomusvuotena vapautuneita sitoumuksia päätetyistä alitoteutuneista hankkeista oli yhteensä 670 t€. Alitoteutuneita hankkeita oli 29, joista tutkimus- ja kehittämishankkeita oli 20, rakennus- ja kalustohankkeita 7 ja yleisavustuksia 2. Korona-ajasta johtuen monet tutkimus- ja kehittämishankkeet toteutuivat alle budjetoidun, sillä osa matkakustannuksista, koulutuskustannuksista, järjestelykustannuksista sekä henkilöstökustannuksista jäi toteutumatta. Kahden kalustoavustuksen osalta avustuksen saaja luopui avustuksista kokonaan kaluston myynnin vuoksi (säiliösammutusauto 72 t€ ja sammutusauto 68 t€). Suurimmat yksittäiset alitoteumat kohdistuivat näihin kalustohankkeisiin. Kolmanneksi eniten alitoteumaa syntyi Pelastusopistolle myönnetystä hankkeesta *Putoamisvaarallisella alueella työskentelyn kehittäminen Suomessa*, jossa 194 584 euron avustuksesta jäi käyttämättä 63 t€. Alitoteutuneita hankkeita on kuvattu taulukossa 15.

Vuosi	2022	2021	2020	2019	2018	2017	Yhteensä
Alitoteutuneet hankkeet, euroa	670 097	438 659	849 336	602 576	491 509	336 574	2 279 995

Taulukko 15. Alitoteutuneet hankkeet (vapautuneet sitoumukset) vuosina 2017–2022.

1.5.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tilinpäätöksessä esitetään euromääräiset tilikauden 2022 luvut ja vuoden 2021 vertailuluvut.

Palosuojelurahaston tulot vuonna 2022 koostuivat kokonaan vakuutusyhtiöiden tilittämistä palosuojelumaksuista vuodelta 2021 (12,45 M€).

Toteutuneet hallintokulut (toiminnan kulut) olivat vuonna 2022 yhteensä 424 t€ (TP 2021: 424 t€). Hallintokulut olivat näin ollen samansuuruiset kuin edellisvuotena. Vuonna 2021 rahastossa toimi lähes koko vuoden viisi henkilöä. Palosuojelumaksukertymään verrattuna hallintokulujen osuus on alhainen: 3,4 % maksukertymästä (3,6 % vuonna 2021).

Tuotto- ja kululaskelman henkilöstökulut (24 t€) sisältävät hallituksen palkkiot ja muut maksetut palkkiot sisältäen työnantajasuoritukset. Sihteeristön palkkakulut sisältyvät palveluiden ostoihin ja ovat tämän kuluryhmän suurin kustannuserä.

Taulukko 16. Ulkopuolisten palkkiot sekä sihteeristön palkkakustannukset yhteensä vuosina 2017–2022.

Vuosi	Yhteensä, euroa	Ulkopuolisten palkkiot, euroa	Sihteeristön palkkakustannukset, euroa	Sihteeristön htv
2022	361 027	24 271	336 756	4,86
2021	350 749	23 372	327 377	5,19
2020	305 944	27 300	278 644	4,29
2019	305 219	22 592	282 627	5,04
2018	256 189	21 545	234 644	4,12
2017	236 574	22 516	214 058	3,73

Vuonna 2017 yksi rahaston neljästä työntekijästä oli osan ajasta virkavapaalla. Vuonna 2018 rahastossa työskenteli neljä viranhaltijaa sekä osan aikaa vuodesta harjoittelija. Vuonna 2019 rahastossa oli neljä viranhaltijaa sekä harjoittelija lähes koko vuoden. Vuonna 2020 viranhaltijoita oli neljä ja rahastossa toimi harjoittelija noin neljän kuukauden ajan. Vuonna 2021 rahastossa työskenteli koko vuoden ajan ja vuonna 2022 lähes koko vuoden viisi henkilöä.

Palveluiden ostot vastasivat edellisvuotta ja olivat vuonna 2022 yhteensä 393 t€ (TP 2021: 395 t€). Sihteeristön palkat olivat kertomusvuonna 337 t€ (TP 2021: 327 t€). Palkeiden palvelumaksujen kustannukset olivat 16 t€ (TP 2021: 20 t€).

Ulkopuolisten palkat ja palkkiot sisältäen eläkekulut ja muut henkilösivukulut olivat 24,3 t€ (TP 2021: 23,4 t€). Koronan vuoksi matkustuspalvelut ovat viime vuodet olleet alhaiset ja olivat vain 2,6 € (vuonna 2021: 3,5 t€). Vuoden 2022 syksyllä rahaston sihteeristö osallistui pelastustoimen ajankohtaispäiville Naantalissa, jossa myös jaettiin rahaston Inno-vaatiopalkinto.

Siirtotalouden kulut vuonna 2022 olivat 10,7 M€ (TP 2021: 10,8 M€). Siirtotalouden kulut koostuvat vuonna 2022 myönnytyistä avustuksista sekä niiden palautuksista. Osa siirtotalouden kuluista maksetaan pois kertomusvuoden aikana. Avustukset, joita ei ole maksettu kuluvana vuonna, ovat mukana taseen siirtovelloissa. Rahaston varojen käyttösuunnitelmassa avustuksesta maksetaan myöntövuotena 30 %, toisena vuotena 35 % ja kolmantena vuotena 35 %.

Siirtotalouden kulut koostuvat tulonsiirroista paikallishallinnolle, elinkeinoelämälle, voittoa tavoittelemattomille yhteisöille, kotitalouksille sekä valtionhallinnolle.

Kulut paikallishallinnolle olivat kertomusvuonna 3,8 M€, ja määrä oli 47 t€ vähemmän kuin edellisvuonna. Voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen kulut olivat puolestaan 5,5 M€ (TP 2021: 5,8 M€). Kulut valtionhallinnolle olivat 1,25 M€, ja määrä oli 280 t€ enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2022 maksettiin avustuksia mm. Aalto-yliopistolle kahteen hankkeeseen yhteensä 230 t€ sekä Pelastusopistolle seitsemään hankkeeseen yhteensä 608 t€.

Siirtotalouden kulujen vuosittainen vaihtelu on tavanomaista. Siirtotalouden kulujen vaihtelu aiheutuu sekä myönnettyjen avustusten määrän vaihtelusta että rahastoon tuloutetuista avustuseuroista hankkeista, jotka ovat päättyneet ja joista avustusta on jäänyt käyttämättä.

Tilikauden tuottojäämä oli kertomusvuonna 1,37 M€. Tuottojäämä oli noin 941 t€ korkeampi kuin edellisvuonna. Tuottojäämään vaikutti etenkin edellisvuoteen nähden 790 t€ korkeampi palosuojelumaksukertymä, loppuvuoden takaisinperinnät sekä sitoumusten alitoteuma. Tilikauden tuottojäämä on kirjattu taseeseen oman pääoman lisäykseksi.

1.5.4 Tase

Palosuojelurahaston rahoitusvarat (yhdystilisaatava valtiolta) olivat tilikauden lopussa yhteensä 24,8 M€ eli 2 M€ korkeammat kuin tilikauden alussa. Tilikauden lopun summa sisältää 98 t€ siirtosaamisia, jotka ovat vuoden 2023 puolella maksettuja palosuojelumaksuja. Rahaston lyhytaikainen vieras pääoma oli tilikauden lopussa 12,8 M€. Siirtotalouden vastikkeettomia velkoja oli 477 t€. Pääosa vieraasta pääomasta oli Palosuojelurahaston aiempiin päätöksiin perustuvia maksamattomia sitoumuksia, joita oli siirtoveltoissa 12,3 M€ (TP 2021: 11,9 M€).

Palosuojelumaksukertymäksi 2022 arvioitiin 11,5 M€. Palosuojelumaksut tulee palosuojelurahastolain 5 §:n mukaan tulouttaa Palosuojelurahastolle viimeistään 31.12.2022. Vakuutusyhtiöiden perimiin palovakuutusmaksuihin sisältyvä 3 prosentin palosuojelumaksuosuus esiintyy yhtiöiden taseissa 31.12.2022 velkana valtiolle ja se on vähennetty yhtiöiden vakuutusmaksutulosta.

Palosuojelumaksukertymäksi 2022 arvioitiin 11,5 M€. Palosuojelumaksut tulee palosuojelurahastolain 5 §:n mukaan tulouttaa Palosuojelurahastolle viimeistään 31.12.2022. Nämä eivät esiinny saamisina Palosuojelurahaston kirjanpidossa. Vakuutusyhtiöiden perimiin palovakuutusmaksuihin sisältyvä 3 prosentin palosuojelumaksuosuus esiintyy yhtiöiden taseissa velkana valtiolle 31.12.2022, ja se on vähennetty yhtiöiden vakuutusmaksutulosta.

Vuosina 2015–2020 palosuojelumaksukertymä pysyi suunnilleen edellisvuosien tasolla, ollen vaihtelevasti noin 11–11,4 M€:n luokkaa. Vuonna 2021 maksukertymä oli 11,66 M€ ja 2022 maksukertymä nousi jyrkästi ollen 12,4 M€. Vuodelle 2023 Palosuojelumaksukertymän arvioidaan edelleen hieman nousevan ja olevan tuolloin 12,5 M€.

Vuoden 2023 yleisavustuspäätökset (3,85 M€) tehtiin hallituksen viimeisessä kokouksessa (8.12.2022). Yleisavustukset maksetaan hakijoille pääsääntöisesti jälkikäteen ennakkollisesti kolmessa jaksossa vuoden 2023 aikana, lopputilitys tehdään toteutuneiden kustannusten pohjalta keväällä 2024. Nämä sitoumukset eivät ole mukana vuoden 2022 taseen lyhytaikaisissa siirtoveltoissa, vaan ne katsotaan vuoden 2023 sitoumuksiksi, ja ne on lisätty 1.1.2023 uusina päätöksiä rahaston siirtotalouden kuluihin ja lyhytaikaisiin siirtovelkoihin.

Tilikaudelta jäi 1 374 877 euron tuottojäämä. Tuottojäämän siirron jälkeen oma pääoma on 12 085 414 euroa. Rahaston tosiasiallinen maksuvalmius ja taloudellinen asema ovat säilyneet erinomaisina. Rahaston pääomaa voidaan maltillisesti vähentää.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä annettavat tiedot löytyvät jäljempänä tästä tilinpäätösasiakirjasta.

1.5.5 Rahoituslaskelma

Rahaston rahoituslaskelmassa on esitetty rahaston oman toiminnan rahavirta, siirtotalouden rahavirta sekä rahoituksen rahavirta kolmen vuoden (2020–2022) ajalta. Vuonna 2022 oman toiminnan rahavirta oli 12 M€ eli 7,1 % suurempi kuin vuonna 2021 (TP 2021: 11,2 M€). Oman toiminnan rahavirran muutos johtuu palosuojelumaksukertymän noususta tai laskusta vuositasolla. Vuonna 2022 palosuojelumaksukertymä (12,4 M€) oli selvästi vuotta 2021 korkeampi (11,5 M€).

Siirtotalouden kulut vuonna 2022 (10,7 M€) olivat 0,9 % edellisvuotta matalammat (10,8 M€). Rahoituksen rahavirta vuonna 2022 oli 530 t€, kun se edellisvuonna oli 320 t€ (TP 2021).

Rahaston likvidit varat (24,9 M€) kasvoivat edellisvuoteen (TP 2021: 23 M€) verrattuna. Yhteensä kasvua oli 1,9 M€ (8,3 %). Likvidien varojen muutos muodostuu tulojen ja kulujen erotuksesta eli tuottojäämästä sekä velkojen muutoksesta.

1.6 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

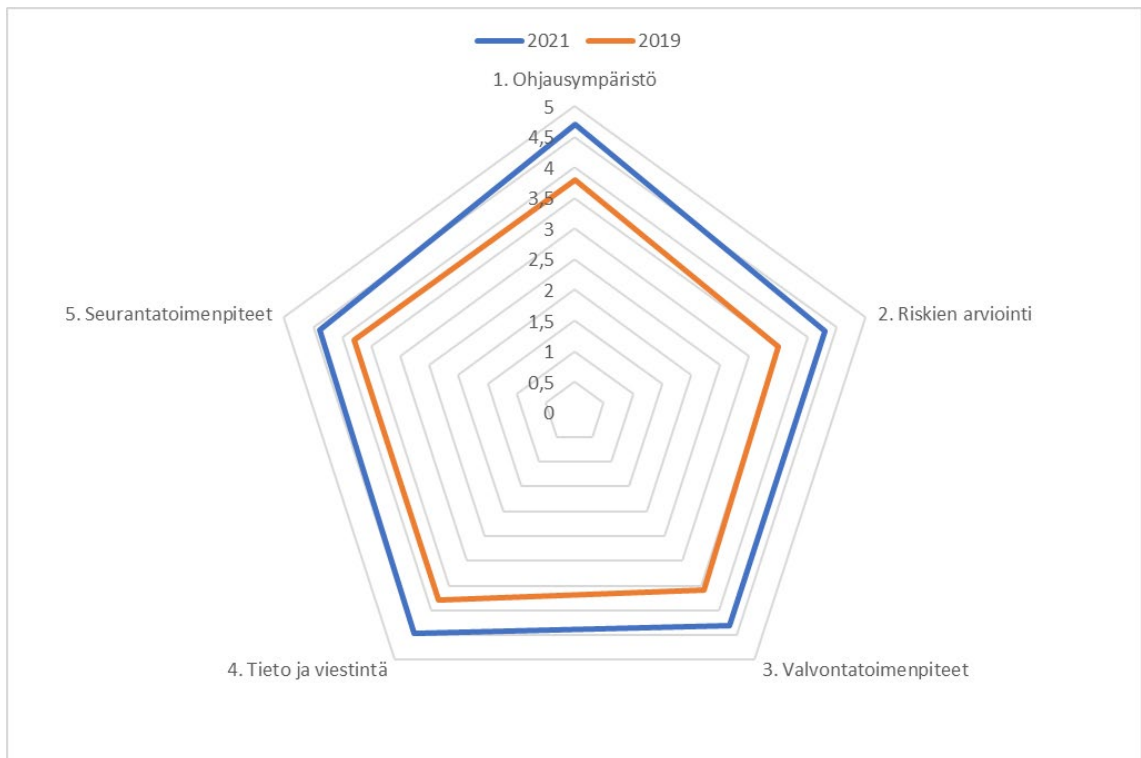
Valtion talousarviosta annetun asetuksen (TaA 1243/1992, 65§) mukaisesti tilinpäätökseen kuuluvan toimintakertomuksen tulee sisältää arviointi sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä sekä sen perusteella laadittu lausuma sisäisen valvonnan tilasta ja olennaisimmista kehittämistarpeista (sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma). Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumassa todetaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuus ja riittävyys sekä sisäisen valvonnan tila ja olennaisimmat kehittämistarpeet.

Rahastossa otettiin käyttöön valtiovarainministeriön julkaisema suppea arviointikehikko loppuvuonna 2016 ja siitä lähtien rahastossa on systemaattisesti arvioitu rahaston toimintaan liittyviä riskejä ja riskien hallintaa vuosittain hallituksen kokouksissa. Ensimmäisen arviointikyselyn jälkeisinä väli vuosina rahasto on tunnistanut riskit sekä laatinut riskeille riskikartat vuosina 2017 ja 2018 sekä jälleen vuonna 2020. Palosuojelurahasto esittää oman vahvistuslausumansa vuonna 2022 toteutetun arvioinnin perusteella.

Rahaston hallitus on vuonna 2018 päättänyt, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointimalliin perustuva kysely toteutetaan aina kerran hallituksen toimintakauden aikana, noin kolmen vuoden välein. Sisäisen valvonnan riskienhallinnan kysely on toteutettu vuosina 2016 ja 2019 sekä vuodenvaihteessa 2021–2022, jolloin rahasto selvitti toiminnan riskejä sekä riskitasojen muutoksia toteuttamalla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointimalliin perustuvan kyselyn. Kaikki rahaston hallituksen jäsenet (8) vastasivat tuolloin kyselyyn. Kysely perustui valtioneuvoston asettaman sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan arviointikehikkoon. Arviointikehikko perustuu COSO 2013 -malliin, ja se on jaettu viiteen osa-

alueeseen: 1. Ohjausympäristö, Riskien arviointi, 3. Valvontatoimenpiteet, 4. Tieto ja viestintä, 5. Seurantatoimenpiteet. Arviointikysely sisälsi 42 väittämää. Tuloksia käsiteltiin rahaston hallituksen kokouksessa 27.1.2022.

Rahaston hallitus arvioi sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan tilan hyväksi kaikilla osa-alueilla. Erot osa-alueiden välillä olivat hyvin pienet. Tulokset olivat parantuneet vuoden 2019 vastaavaan kyselyyn nähden kaavion 10 mukaisesti.

Kaavio 10. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila rahastossa vuosina 2019 ja 2021.

Kaikkien viiden arviointiosa-alueen yhteenlaskettu keskiarvo 4,4 oli hyvä. Edellisen kerran vuonna 2019 toteutetun vastaavan kyselyn osalta viiden arviointiosa-alueen yhteenlaskettu keskiarvo oli 3,7.

Vastaukset olivat neljää väittämää lukuun ottamatta hyviä (4). Korkeimman arvosanan saivat muun muassa väittämät: sihteeristö hoitaa tehtävänsä mukaiset toimet sekä niihin liittyvät valvontatoimenpiteet (4.9), sihteeristön vastualueet on määritelty (4.9), rahasto tiedottaa käynnissä olevista avustushauista, hankkeista ja muutoksista (4.9), rahastolla on toimiva vuorovaikutus sidosryhmiensä kanssa (4.9).

Melko hyvän (alle 4) arvion saivat seuraavat väittämät: ennalta arvaamattomiin tilanteisiin on nopeat ja selkeät sisäiset ja ulkoiset tiedonkulkukanavat (3.6), rahaston tavoitteet ovat arvioitavissa ja mitattavissa ja niiden lukumäärä on rajattu (3.9), merkittävimmille riskeille on päätetty riskienhallintatoimenpiteet (3.9) ja vääristettyyn taloudelliseen tai toiminnalliseen raportointiin, omaisuuden menetyksiin tai korruptioon liittyvät väärinkäytösmahdollisuuden riskit on arvioitu (3.9).

Rahaston arviointeja kuvataan laajasti vuosien 2016–2021 tilinpäätöksissä.

Palosuojelurahaston hallitus sopi kokouksessaan 27.1.2022, mitä kyselyssä esille nostettuja kehittämiskohteita tullaan erityisesti seuraamaan vuonna 2022. Kehittämiskohteiksi nostettiin kuluvalle vuodelle **poikkeamien hallintaan liittyvät kysymykset, strategiset sisällöt ja valinnat niiden suhteen sekä henkilöstöriskit.**

Rahaston tavoitteena on poikkeamien hallinnan sekä toimintaympäristön muutosten jatkuva seuranta. Ennalta arvaamattomiin tilanteisiin tulee olla nopeat ja selkeät sisäiset ja ulkoiset tiedonkulkukanavat. Poikkeamiin tulee myös puututtua oikea-aikaisesti. Keskeiset toimintaprosessit ja niihin liittyvät valvontatoimenpiteet ovat käytössä ja toimivat suunnitellusti. Tietojärjestelmien toimivuus mahdollisissa häiriötilanteissa tulee varmistaa. Poikkeamien hallintaa osana kehittämistoimiin sisäisen valvonnan tilaa arvioidaan säännöllisesti ja järjestelmällisesti.

Arviointien tulokset johtavat kehittämistoimiin. Vuoden 2022 lopussa todettiin, että toimintaympäristön muutoksia on seurattu kuluvan vuoden aikana aktiivisesti, ja riskit olivat hieman vähentyneet, mutta toimintaympäristöön liittyvät riskit jätetään edelleen seurannan kohteeksi. Esimerkiksi tietojärjestelmien toimimattomuus tai hitaus, hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset rahaston avustustoimintaan tai sotatilanne Ukrainassa voivat heijastua eri tavoin myös rahaston toimintaympäristöön. Päätettiin tarkastaa ja päivittää myös keskeisten toimintaprosessin kuvausten ajanmukaisuus vuonna 2023. Palosuojelurahastolain päivitystyöt alkavat vuonna 2023, työskentelyyn varataan seuraava kertomusvuosi. Myös rahaston tietojärjestelmien toimivuus häiriötilanteissa pyritään varmistamaan.

Strategiset sisällöt ja valinnat ovat olleet rahaston kehittämiskohteena kuluvana vuotena. Rahasto ottaa strategian päivittämisessä huomioon pelastustoimen sekä sisäministeriön kansallisen tason strategiset tavoitteet sekä ennakoii yhteiskunnan tulevia muutoksia. Rahasto keskusteli kertomusvuonna strategisista sisällöistä arvioidessaan esimerkiksi tulevien hyvinvointialueiden muodostumisen, pelastustoimen uudistuksen ja lainsäädäntömuutosten vaikutuksia rahaston avustuskäytäntöihin. Rahasto valmisti tiedotteen vuonna 2023 voimaan tulevista avustuslinjausten muutoksista 17.2.2022 ja tiedotti strategia päivittämisen yhteydessä asiasta tarkemmin vuodenvaihteessa 2022–2023. Strategisten sisältöjen ja valintojen osalta riskien nähtiin loppuvuodesta vähentyneen.

Mahdolliset henkilöstöriskit voivat korostua pienessä työyhteisössä, jossa yhteinen työpanos tavoitteiden toteutumisessa korostuu. Riskeihin tulee puuttua ennakoivasti. Esimerkiksi henkilöstömuutokset, pitemmät poissaolot ja lyhytkestoiset määräaikaaisuudet voivat aiheuttaa työkuorman lisääntymistä sekä ajoittaista osaamisvajetta, mutta toisaalta voivat myös tuoda uutta osaamista työyhteisöön. Mahdolliset pitkät poissaolot voivat riskinä aiheuttaa myös työtehtävien siirtymistä. Rahasto seuraa mahdollisia henkilöriskejä ja niiden vaikutuksia rahaston toimintaan.

Töiden priorisointi, määritellyt työnkuvat ja vastuualueet, osaamisen kehittäminen ja työkuorman tasapuolinen jakaminen sekä tarpeenmukainen yhdessä tekeminen (esim. tiimityö) ovat tärkeitä tekijöitä työhyvinvoinnin ja työn tulosten sekä laadun osalta. Henkilöriskien osalta todettiin loppuvuodesta, että riskit ovat kasvaneet kertomusvuoden aikana. Rahastossa aloitti kolme uutta työntekijää, joista kaksi syksyllä, mikä edellytti muun muassa töiden uudelleen organisoimista sekä aiheuttanut osaltaan työmäärän kasautumista. Vuonna 2023 on tarkoitus selvittää, voidaanko joitain tehtäviä tehostaa, vähentää tai poistaa, ja mitä töitä voitaisiin organisoida uudella tavalla. Myös henkilöstöresurssia suhteessa nykyisiin ja kasvaneisiin valmistelu-

ja hallintotehtäviin tulee tarkastella. Loppuvuodesta päätettiin, että seuraavina kuukausina keskitytään avustusprosessien sekä hallitustyöskentelyn kannalta keskeisiin tehtäviin.

1.6.1 Palosuojelurahastoon tehdyt tarkastukset ja keskeiset havainnot

Palosuojelurahastoon ei tehty tarkastuksia vuonna 2022. Ainoastaan Valtiontalouden tarkastusvirasto VTV antoi Palosuojelurahaston vuoden 2021 tilintarkastuksesta 17.3.2022 päivätyn tilintarkastajan vuosiyhteenvedon.

1.6.2 Rahaston suorittamat tarkastuskäynnit avustuskohteisiin

Vuonna 2022 tarkastettiin yhteensä 18 kalusto-, rakennus- ja pienavustuskohdetta. Tarkastus tehtiin lähikäyntinä yhdeksään kohteeseen ja myös yhdeksän tarkastusta suoritettiin etämenettelyllä. Yhtä lukuun ottamatta kaikissa tarkastettavissa kohteissa oli käytetty avustusta päätöksen ehtojen mukaisesti, eikä aihetta jatkotoimenpiteille ilmennyt. Yksi tarkastetuista kohteista on vielä jatkotarkastuksen kohteena.

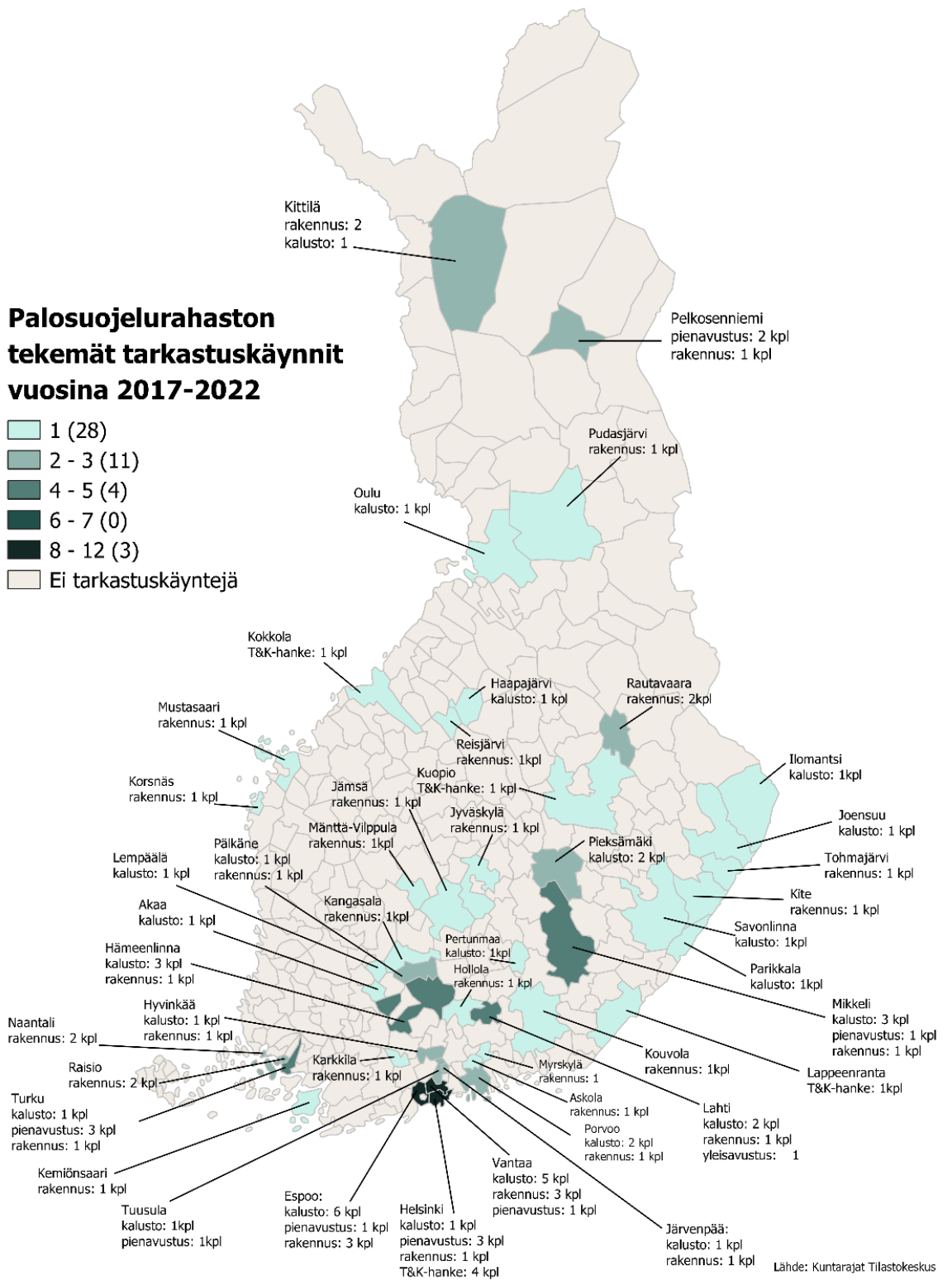
Tarkastussuunnitelman mukaisesti tarkastettiin seitsemän rakennushanketta. Tarkastetuista paloasemista viisi oli kunnan omistuksessa ja yksi sopimuspalokunnan omistuksessa. Yhden osalta suoritetaan vielä jatkotarkastusta.

Kalustohankkeita tarkastettiin seitsemän kappaletta, joista kaikki olivat kuntien / pelastuslaitosten omistuksessa. Lisäksi tarkastettiin kolme sopimuspalokuntien pienhankintaa.

Rahaston kilpailuttama ulkopuolinen tarkastaja on Palosuojelurahaston toimeksiannosta aloittanut vuonna 2022 kolme tarkastusta koskien yleisavustuksen käyttöä.

Vuosina 2017–2022 avustusten tarkastuksia on suoritettu 102 kappaletta, ja alueellisesti ne ovat sijoittuneet alla olevan kartan 2 mukaisesti.

Palosuojelurahaston tekemät tarkastuskäynnit vuosina 2017-2022

Kartta 2. Palosuojelurahaston suorittamat tarkastuskäynnit vuosina 2017–2022.

1.6.3 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Palosuojelurahastossa ei ole kertomusvuonna havaittu rahaston varoihin liittyviä virheitä, väärinkäytöksiä tai rikoksia.

1.6.4 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Vuonna 2022 Palosuojelurahastolle palautui avustusta yhdeltä avustuksensaajalta 25 445,75 euroa perusteettoman edun palautuksena. Valtionavustuksen takaisinperintäpäätöksiä tehtiin 11 kappaletta ja niiden perusteella tehdyissä takaisinperinnöissä perittiin takaisin yhteensä 429 056 euroa.

1.7 Hallituksen ehdotus tuloksen käsittelemisestä

Palosuojelurahaston hallitus ehdottaa, että vuoden 2022 tuottojäämä 1 374 877,07 euroa kirjataan rahaston omaan pääomaan. Siirron jälkeen rahaston oma pääoma on 12 085 414,43 euroa.

Toimintakertomuksen liite: Rahaston myöntämät avustukset vuonna 2022

Erityisavustus

TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS-, OPPIMATERIAALI-, VALISTUS- JA NEUVONTAHANKKEET 2022

(kokoukset 23.3.2022 ja 16.9.2022)

Hakija	Hanke	Päätös- päivämäärä	Hankkeen kokonais- kustannukset	Myönnetty avustus, euroa
Pelastusopisto	PRONTO:n uuden palontutkintaselosteen toteuttaminen	23.03.2022	384 642	384 192
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö ry	Paloturvallisuusviikko 2022	23.03.2022	515 000	485 000
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö ry	Pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön suorituskyvyn analysointi ja kehittäminen HAKAn avulla (HAKA 2.0)	23.03.2022	62 470	62 470
Pelastusopisto	Miehittämätön ilmailu pelastustoimessa ja viranomaisyhteistyössä (UAS)	23.03.2022	313 378	265 831
Pelastusopisto	Onnettomuuksien ehkäisyn osaamisen kehittäminen	23.03.2022	385 672	383 842
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	Palomies on taktinen urheilija – toimintamallien kehittäminen fyysisen toimintakyvyn tukemiseksi pelastusosalalla	23.03.2022	213 485	106 742
Suomen Palopäällystöliitto ry	Kuvaa elämää – älä onnettomuuspaikkaa	23.03.2022	106 000	106 000
Pelastusopisto	Stipendit Pelastusalan päällystötutkinnon (AMK) suorittaneille	23.03.2022	2 000	2 000
Hämeen Ammattikorkeakoulu Oy	European Fire Safety Regulations for Sandwich Panel Products (FISAP)	23.03.2022	96 035	48 017
Pelastusopisto	Pelastustoimen tutkimuspäivät 2022	23.03.2022	10 100	10 100
Turun ammattikorkeakoulu Oy	Virpa 3. Alakoululaisten paloturvallisuuden digitaalinen oppimisympäristö - Jatkokehittäminen, levittäminen ja tiedottaminen	23.03.2022	97 833	68 483
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö ry	Palokuntanuorisotyön uudistamishanke	23.03.2022	88 500	88 500
Ilmatieteen laitos	Käyttäjän palontorjuntatoimenpiteiden ja aineistomuokkausten huomioiminen Prometheus-mallin simulaatioissa	23.03.2022	175 775	123 043
Varsinais-Suomen pelastuslaitos	Maakunnallinen palovaroittimien kartoitus ja tiedotus -hanke	16.09.2022	73 605	55 203
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK ry	Palokuntatoiminnan sosiaalisten ja yhteiskunnallisten hyötyjen SROI-arviointi	16.09.2022	171 360	171 360
Etelä-Karjalan pelastuslaitos	Kvantitatiivisen paloturvallisuusarvioinnin kehittäminen	16.09.2022	526 549	407 429

	monimuotoistuviin hoivalaitosympäristöihin			
Pelastusopisto	Metsäpalovarautuminen pelastuslaitoksilla 2025 (MPV25)	16.09.2022	346 735	328 698
Rakennus-, LVI- ja kiinteistöalan henkilöpätevydet FISE Oy	Tulisijoja ja savupiippuja koskevat virhekortit	16.09.2022	30 000	20 000
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK ry	NouHätä! 2023	16.09.2022	310 000	309 700
CTIF Suomen kansallinen komitea / Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö ry	CTIF Suomen kansallinen komitea	16.09.2022	119 165	119 165
Tutkimus- ja kehittämishankkeet yhteensä			4 028 304	3 545 775

Erityisavustus

KALUSTOHANKKEET SEKÄ HÄLYTYSJÄRJESTELMÄT 2022 (kokoukset 20.5.2022 ja 16.9.2022)

Hakija	Avustuksen tarkoitus	Kokonais- kustannukset (euroa)	Hyväksyttävät kustannukset (euroa)	Myönnetty avustus (euroa)
Kymenlaakson pelastuslaitos	Pelastus-/raivausauto (Kuusankosken paloasema)	522 000	522 000	72 000
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos	Säiliösammutusauto (Karjalohja, Karjalohjan Vapaaehtoinen Palokunta ry)	379 838	379 838	72 000
Kanta-Hämeen pelastuslaitos	Säiliösammutusauto (Loppi, Läyliäisten Vapaaehtoinen Palokunta ry)	380 000	380 000	72 000
Päijät-Hämeen pelastuslaitos	Sammutusauto (Niemen pelastusasema)	372 030	372 030	64 000
Helsingin kaupungin pelastuslaitos	Pelastusauto 8 (Konalan pelastusasema)	446 349	446 349	64 000
Etelä-Karjalan pelastuslaitos	Kenttäjohtamisjärjestelmään kuuluvat työasemat	46 188	46 188	18 475
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	Sammutusauto (Vantaan pelastuskeskus)	380 000	380 000	64 000
Kymenlaakson pelastuslaitos	Puomitikasauto (Karhulan paloasema)	834 000	834 000	72 000
Kanta-Hämeen pelastuslaitos	Sammutusauto (Riihimäen paloasema)	460 000	460 000	64 000
Helsingin kaupungin pelastuslaitos	Pelastusauto 1 (Keskuspaloasema)	446 349	446 349	64 000
Päijät-Hämeen pelastuslaitos	Säiliöauto (Asikkalan paloasema)	327 459	327 459	56 000
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos	Säiliöautosimulaattori (Karjaan harjoitusalue)	109 677	109 677	43 870
Helsingin kaupungin pelastuslaitos	Pelastusauto 2 (Erottajan pelastusasema)	452 199	452 199	64 000
Kymenlaakson pelastuslaitos	Miehistöauto (Kouvolan paloasema)	60 000	60 000	16 000
Vanhan Käpylän Vapaaehtoinen Palokunta ry	Sammutusauto	323 981	323 981	64 000
Kärböle Frivilliga Brandkår rf	Miehistönkuljetusauto	46 000	46 000	16 000

Hindhår-Boe Frivilliga Brandkår rf	Miehistöauto	74 000	74 000	16 000
Ruokolahden Vapaaehtoinen Palokunta ry	Miehistönkuljetusauto	77 500	77 500	16 000
Sysmän Vapaaehtoinen Palokunta ry	Miehistöauto	62 000	62 000	16 000
Vaaralan Vapaaehtoinen Palokunta ry	Miehistönkuljetusauto	66 320	66 320	16 000
Satakunnan pelastuslaitos	Nostolava-auto (Rauman paloasema)	750 000	750 000	72 000
Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos	Säiliöauto (Liedon paloasema)	270 000	270 000	56 000
Satakunnan pelastuslaitos	Sammutusauto (Noormarkun paloasema)	340 000	340 000	64 000
Askaisten Vapaaehtoinen Palokunta ry	Miehistönkuljetusauto	58 000	58 000	16 000
Rauman Vapaaehtoinen Palokunta ry	Miehistöauto	46 700	46 700	16 000
Paattisten Vapaaehtoinen Palokunta ry	Miehistöauto	68 000	68 000	16 000
Kuusjoen Vapaaehtoinen Palokunta ry	Miehistönkuljetusauto	90 996	90 996	16 000
Perttelin Vapaaehtoinen Palokunta ry	Miehistönkuljetusauto	58 710	58 710	16 000
Nakkilan Vapaaehtoinen Palokunta ry	Henkilönostin	70 060	70 060	28 024
Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos	Väestöhälyttimet (Kokkola)	60 000	60 000	24 000
Keski-Suomen pelastuslaitos	Sammutusauto (Äänekoski)	400 000	400 000	64 000
Pohjanmaan pelastuslaitos	Sammutusauto (Pännäinen)	298 650	298 650	64 000
Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos	Säiliösammutusauto (Alajärvi)	210 000	210 000	72 000
Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos	Sammutusauto (Kurikka)	315 000	315 000	64 000
Kouran Vapaaehtoinen Palokunta ry	Miehistöauto	34 300	34 300	13 720
Teiskon Vapaaehtoinen Palokunta ry	Miehistönkuljetusauto	82 400	82 400	16 000
Sääksjärven Vapaaehtoinen Palokunta ry	Törmäysvaimennin varusteineen	60 000	60 000	24 000
Etelä-Savon pelastuslaitos	Sammutusauto (Savonlinna)	320 000	320 000	64 000
Pohjois-Savon pelastuslaitos	Nostolavan päällirakenteet (Kuopio)	670 000	670 000	72 000
Pohjois-Karjalan pelastuslaitos	Normaaliolojen hälytys- ja johtamisjärjestelmä (Joensuu)	66 451	66 451	26 580
Pohjois-Savon pelastuslaitos	Sammutusauto (Siilinjärvi)	335 000	335 000	64 000
Pohjois-Savon pelastuslaitos	Suurtehoväestövaroittimet (Kuopio; Jynkkä ja Maaninka; keskusta)	55 645	55 645	22 258
Kuopion Vapaaehtoinen Palokunta ry	Miehistöauto	80 593	80 593	16 000
Kainuun pelastuslaitos	Väestöhälyttimet (Otanmäki, Kuhmo ja Suomussalmi)	48 000	48 000	19 200
Oulu-Koillismaan pelastuslaitos	Sammutusauto (Linnanmaa)	370 000	370 000	64 000
Oulu-Koillismaan pelastuslaitos	Johtoauto (Linnanmaa)	200 000	200 000	32 000

Oulu-Koillismaan pelastuslaitos	Pickup (Liminka)	60 000	60 000	24 000
Lapin pelastuslaitos	Sammutusauto (Kemi)	319 193	319 193	64 000
Lapin pelastuslaitos	Säiliöauto (Rovaniemi, Saarenkylä)	239 072	239 072	56 000
Lapin pelastuslaitos	Säiliösammutusauto (Pelkosenniemi, Pyhänturi)	338 145	338 145	72 000
Lapin Pelastushelikopterin Tuki ry	Kevyt pelastusauto (Sodankylä)	153 000	153 000	48 000
Jomalan kunta	Materiaalia metsä- ja maastopaloihin	30 000	30 000	12 000
Menosten VPK ry	Michistönkuljetusauto	45 000	45 000	16 000
Kalustohankkeet yhteensä		12 408 805	12 408 805	2 264 127

Erityisavustus

RAKENNUSHANKKEET 2022 (kokous 11.4.2022)

Hakija	Avustuksen tarkoitus	Kokonaiskustannukset (euroa)	Hyväksyttävät kustannukset (euroa)	Myönnetty avustus (euroa)
Inkoon kunta	Inkoon uusi paloasema	3 397 000	2 178 801	210 000
Lopen kunta	Uuden paloaseman rakentaminen Läyliäisten VPK:lle	2 510 506	2 510 506	210 000
Raaseporin kaupunki	Tenholan uuden paloaseman rakentaminen	1 129 000	1 129 000	210 000
Lohjan kaupunki	Ventelän VPK:n paloaseman perusparannus ja muutostyöt	770 000	729 698	210 000
Anjalan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	Paloautojen pesukatoksen rakentaminen paloasemalle	48 000	48 000	19 200
Tuorilan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	Paloaseman katon peruskorjaus	39 999	39 999	15 999
Joensuun kaupunki	Pekkalän pelastusaseman rakentaminen (uudisrakennus)	1 519 000	1 042 380	210 000
Varkauden kaupunki	Varkauden pelastusaseman rakentaminen (uudisrakennus)	6 429 000	3 857 400	210 000
Närpiön kaupunki	Närpiön Ylimarkun paloasemarakennuksen uudisrakentamishanke	900 000	900 000	210 000
Karstulan kunta	Karstulan paloasemarakennuksen uudisrakentamishanke	3 500 000	3 253 000	210 000
Vesilahden Vapaaehtoinen Palokunta Ry	Paloasemarakennuksen laajennusrakentamishanke	270 444	270 444	108 177
Äänekosken Vapaaehtoinen Palokunta Ry	Paloasemarakennuksen vesikatkon uusimishanke	62 000	30 628	12 251
Kajaanin kaupunki	Kajaanin pelastusaseman ja Kaupungin varikon rakentaminen	8 130 000	4 977 000	210 000
Rakennushankkeet yhteensä		28 704 949	20 966 856	2 045 627

Yleisavustus**PELASTUSALAN JÄRJESTÖILLE VUODELLE 2023** (kokous 8.12.2022)

Hakija	Avustuksen tarkoitus	Haettu avustus, euroa	Myönnetty avustus, euroa
SPEK ry	Tulipalojen ehkäiseminen ja pelastustoiminnan edistäminen	1 653 200	1 640 000
SPPL ry	Tulipalojen ehkäiseminen ja pelastustoiminnan edistäminen	510 000	510 000
NKL ry	Tulipalojen ehkäiseminen ja pelastustoiminnan edistäminen	245 814	226 500
SSPL ry	Tulipalojen ehkäiseminen ja pelastustoiminnan edistäminen	225 000	200 000
Palotutkimusraati ry	Tulipalojen ehkäiseminen ja pelastustoiminnan edistäminen	13 000	13 000
Suomen Lentopelastusseura ry	Tulipalojen ehkäiseminen ja pelastustoiminnan edistäminen	151 000	151 000
Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund	Tulipalojen ehkäiseminen ja pelastustoiminnan edistäminen	169 000	160 000
Helsingin Pelastusliitto ry	Tulipalojen ehkäiseminen ja pelastustoiminnan edistäminen	73 000	73 000
Hämeen Pelastusliitto ry	Tulipalojen ehkäiseminen ja pelastustoiminnan edistäminen	168 000	168 000
Kaakkois-Suomen Pelastusalanliitto Ry	Tulipalojen ehkäiseminen ja pelastustoiminnan edistäminen	84 000	84 000
Keski-Suomen Pelastusalan Liitto ry	Tulipalojen ehkäiseminen ja pelastustoiminnan edistäminen	72 000	72 000
Länsi-Suomen Pelastusalan Liitto ry	Tulipalojen ehkäiseminen ja pelastustoiminnan edistäminen	237 000	225 000
Pohjois-Karjalan pelastusalanliitto ry	Tulipalojen ehkäiseminen ja pelastustoiminnan edistäminen	68 000	68 000
Pohjois-Savon Pelastusalan Liitto ry	Tulipalojen ehkäiseminen ja pelastustoiminnan edistäminen	64 500	64 500
Uudenmaan Pelastusliitto ry	Tulipalojen ehkäiseminen ja pelastustoiminnan edistäminen	195 000	195 000
Yleisavustukset yhteensä		3 928 514	3 850 000

Erityisavustus**SOPIMUSPALOKUNTIEN LAITTEET JA VARUSTEET 2022** (kaikki kokoukset)

Sopimuspalokunta	Hankinta	Myönnetty pvm	Kokonaiskustannukset (euroa)	Hyväksyttävät kustannukset (euroa)	Myönnetty (euroa)
Kotkan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	rakennus	28.02.2022	19 500,00	19 500,00	7 800
Valkealan-Jokelan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	3 328,00	3 328,00	1 331
Tarvasjoen Vapaaehtoinen Palokunta Ry	rakennus	28.02.2022	17 508,95	15 512,55	6 205

Mouhijärven Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	9 107,00	8 513,66	3 405
Nurmijärven Keskus Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	14 721,18	14 220,13	5 688
Keski-Hollolan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	8 612,90	8 590,18	3 445
Iitin Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	2 811,18	2 811,18	1 124
Lempäälän Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	28.02.2022	3 061,26	3 061,26	1 224
Friherrsin Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet, kalusto ja rakennus	28.02.2022	8 724,04	5 560,58	2 224
Rekolan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	2 808,89	2 808,89	1 123
Pelkosenniemen Vapaaehtoinen Palokunta Ry	kalusto	28.02.2022	32 103,20	32 103,20	12 841
Bobäck Frivilliga Brandkår rf	varusteet ja kalusto	28.02.2022	6 120,20	4 598,89	1 839
Karvian Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	28.02.2022	17 308,00	17 308,00	6 923
Porin Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	28.02.2022	19 916,24	18 842,73	7 537
Vaasan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	28.02.2022	19 764,87	19 764,87	7 905
Kuuman Vapaaehtoinen Palokunta Ry	kalusto ja rakennus	28.02.2022	14 921,18	14 921,18	5 968
Isnäs Frivilliga Brandkår rf	kalusto	28.02.2022	10 787,65	10 787,65	4 315
Salon Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	4 635,05	4 635,05	1 854
Hämeenkyrön Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	5 311,52	5 311,52	2 124
Noormarkun Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	11 184,37	11 184,37	4 473
Euran Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	18 076,21	18 076,21	7 230
Hämeenlinnan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	28.02.2022	5 559,71	5 559,71	2 223
Karungin Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	3 435,05	3 435,05	1 374
Oulun Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	2 489,98	2 489,98	995
Villähteen Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	11 521,53	8 685,73	3 474
Idänpään ja Ympäristön Vapaaehtoinen Palokunta Ry	kalusto	28.02.2022	3 638,00	3 638,00	1 455
Kustavin Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	28.02.2022	9 385,88	9 385,88	3 754
Keuruun kaupungin Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	1 415,95	1 415,95	566

Dragnäsback Frivilliga Brandkår rf	varusteet	28.02.2022	11 327,34	11 327,34	4 530
Maskun Vapaaehtoinen Palokunta Ry	kalusto	28.02.2022	12 500,00	12 500,00	5 000
Suomusjärven Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	5 384,33	5 384,33	2 153
Muurlan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	kalusto	28.02.2022	5 071,60	5 071,60	2 028
Riihimäen Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	28.02.2022	7 221,99	7 221,99	2 888
Tammelan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	9 328,40	9 328,40	3 731
Ahtialan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	4 485,00	4 485,00	1 794
Tuuloksen Kirkonseudun Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	3 833,43	3 833,43	1 533
Kauklahden Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	9 998,94	9 998,94	3 999
Espoon Meripelastajat Ry	varusteet	28.02.2022	3 826,99	3 826,99	1 530
Ulvilan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	13 177,31	13 177,31	5 270
Hamarin Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	28.02.2022	10 334,27	9 143,02	3 657
Lapin Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	7 988,24	7 988,24	3 195
Kiikalan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	28.02.2022	11 549,26	11 549,26	4 619
Savion Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	28.02.2022	15 085,57	13 405,51	5 362
Renkomäen Vapaaehtoinen Palokunta Ry	kalusto	28.02.2022	8 585,14	8 585,14	3 434
Kangasalan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	kalusto	28.02.2022	18 870,12	18 870,12	7 548
Jokelan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	28.02.2022	5 149,04	4 745,10	1 898
Perttelin Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	1 856,23	1 856,23	742
Kokemäen Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	28.02.2022	6 586,00	6 586,00	2 634
Vaaralan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	28.02.2022	2 394,65	2 394,65	957
Sottungsby Frivilliga Brandkår rf	varusteet ja kalusto	28.02.2022	5 856,89	4 004,39	1 601
Jokioisten Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	28.02.2022	2 186,23	2 186,23	874
Eurajoen Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	23.03.2022	10 474,28	10 474,28	4 189
Halikon Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	23.03.2022	9 033,29	6 353,92	2 541

Halikon Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	23.03.2022	6 239,74	6 239,74	2 495
Reijolan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	23.03.2022	4 139,48	4 139,48	1 655
Pornaisten Vapaaehtoinen Palokunta Ry	kalusto	23.03.2022	10 000,00	10 000,00	4 000
Leppävaaran Vapaaehtoinen Palokunta Ry	kalusto	23.03.2022	27 828,88	27 828,88	11 131
Panelian Vapaaehtoinen Palokunta Ry	kalusto	23.03.2022	6 375,48	5 929,09	2 371
Tuorilan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	23.03.2022	7 662,45	7 292,45	2 916
Perttulan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	23.03.2022	21 258,26	21 258,26	8 503
Långvik Frivilliga Brandkår rf	varusteet	23.03.2022	10 800,00	10 800,00	4 320
Tuusulan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	rakennus	23.03.2022	15 675,15	13 819,80	5 527
Lemun Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	20.05.2022	2 793,70	2 793,70	1 117
Pöytyän Vapaaehtoinen Palokunta Ry	kalusto	20.05.2022	19 000,00	19 000,00	7 600
Tampereen Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	20.05.2022	4 257,35	4 257,35	1 702
Meltauksen Vapaaehtoinen Palokunta Ry	kalusto	20.05.2022	3 769,82	3 754,92	1 501
Tammisalons Vapaaehtoinen Palokunta Ry	kalusto	20.05.2022	4 093,00	4 093,00	1 637
Kuusiston Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	20.05.2022	9 985,72	9 985,72	3 994
Hinnerjoen Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	20.05.2022	3 266,12	2 745,12	1 098
Laajasalon Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	20.05.2022	9 418,26	8 393,06	3 357
Vanhan Käpylän Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	20.05.2022	22 663,44	22 663,44	9 065
Paimion Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	20.05.2022	3 791,92	3 791,92	1 516
Uudenkoiviston Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	20.05.2022	7 837,15	7 281,29	2 912
Tuusulan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	20.05.2022	7 052,07	7 052,07	2 820
Vantaan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	kalusto ja rakennus	20.05.2022	5 327,46	5 327,46	2 130
Valkeakosken Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	20.05.2022	11 124,00	11 124,00	4 449
Humppilan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	20.05.2022	3 819,40	3 819,40	1 527
Snappertuna Frivilliga Brandkår rf	varusteet	20.05.2022	13 266,32	13 266,32	5 306

Vihtijärven Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja rakennus	20.05.2022	5 503,44	5 503,44	2 200
Kouvolan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	kalusto	20.05.2022	3 268,97	3 268,97	1 300
Lahden Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	20.05.2022	13 063,49	13 063,49	5 225
Kuusjoen Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	20.05.2022	4 846,09	4 846,09	1 938
Kuopion Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	20.05.2022	5 763,77	2 995,84	1 198
Lavian Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet	20.05.2022	7 945,21	7 538,49	3 015
Viialan Vapaaehtoinen Palokunta Ry	varusteet ja kalusto	20.05.2022	11 340,56	10 728,76	4 291
Huittisten VPK	varusteet	16.09.2022	8 181,29	8 181,29	3 272
Rantakulman VPK	varusteet	16.09.2022	2 843,61	2 401,80	960
Kiiikoisten VPK	varusteet	16.09.2022	7 777,28	7 777,28	3 110
Sökö-Sommarö FBK	varusteet, kalusto	16.09.2022	13 958,69	13 958,69	5 583
Joensuun VPK	kalusto	16.09.2022	10 300,00	10 300,00	4 120
Kauttuan tehtaiden VPK	varusteet, kalusto	16.09.2022	4 904,16	4 904,16	1 961
Ruskon VPK	rakennus, kalusto	16.09.2022	10 130,80	10 130,80	4 052
Naantalın VPK	varusteet, kalusto	16.09.2022	1 312,47	1 312,47	524
Gumbo FBK	varusteet, kalusto	16.09.2022	19 136,77	19 136,77	7 654
Kauhajärven VPK	varusteet, kalusto	16.09.2022	3 600,16	3 600,16	1 440
Humppilan VPK	kalusto	16.09.2022	1 680,20	1 680,20	672
Kaarinan VPK	varusteet, kalusto	16.09.2022	20 092,94	20 092,94	8 037
Hyvinkään Konepajan TPK	varusteet, kalusto	16.09.2022	19 059,28	19 059,28	7 623
Padasjoen VPK	varusteet	16.09.2022	760,02	760,02	304
Järvelän VPK	varusteet, kalusto	16.09.2022	10 333,15	10 333,15	4 133
Salmentaan VPK	varusteet	16.09.2022	1 595,16	1 595,16	638
Hämeenkyrön VPK	varusteet, kalusto	16.09.2022	8 943,71	5 475,13	2 190
Anttolan VPK	kalusto	16.09.2022	7 950,00	7 950,00	3 180
Särkisalmen VPK	varusteet	16.09.2022	13 894,10	11 714,50	4 685
Sammatin VPK	varusteet	16.09.2022	4 584,21	4 584,21	1 833
Asolan VPK	varusteet, kalusto	16.09.2022	8 810,30	8 810,30	3 524
Piikkiön VPK	varusteet, kalusto	16.09.2022	5 701,26	5 701,26	2 280
Espoon VPK	varusteet	16.09.2022	3 454,37	3 454,37	1 381
Klaukkalan Metsäkylän VPK	varusteet	16.09.2022	17 142,61	17 142,61	6 857
Hyvinkään VPK	varusteet / kaluston varustaminen	16.09.2022	18 949,92	18 949,92	7 579
Risten VPK	rakennus	16.09.2022	19 918,54	19 918,54	7 967
Navala FBK	kalusto	11.11.2022	16 170,30	16 170,30	6 468
Kittilän VPK	varusteet, kalusto	11.11.2022	21 893,85	20 761,35	8 304
Illon VPK	varusteet, kalusto	11.11.2022	3 747,51	3 747,51	1 499

Viialan VPK	kalusto	11.11.2022	5 941,65	5 941,65	2 376
Mikkelin VPK	kalusto	11.11.2022	6 552,32	6 552,32	2 620
Tampereen VPK	kalusto	11.11.2022	1 798,00	1 798,00	719
Kukonharjan VPK	varusteet, kalusto	11.11.2022	25 192,39	25 192,39	10 076
Humppilan VPK	kalusto	11.11.2022	8 494,00	8 494,00	3 397
Reijolan VPK	varusteet, kalusto	11.11.2022	10 561,13	10 561,13	4 224
Mäntsälän VPK	varusteet	11.11.2022	8 031,51	8 031,51	3 212
Järvenpään Vapaaehtoinen Palo- ja Pelastusyhdistys Ry	varusteet, kalusto	11.11.2022	5 887,00	5 887,00	2 354
Asolan VPK	varusteet	11.11.2022	8 029,11	8 029,11	3 211
Lieksan palomiehet ry	kalusto	11.11.2022	1 968,98	785,00	314
Kokemäen VPK	varusteet, kalusto	11.11.2022	59 502,81	59 502,81	23 801
Merimaskun kunnan VPK	kalusto	11.11.2022	2 576,15	2 576,15	1 030
Kurijärven VPK	varusteet	11.11.2022	25 827,78	552,69	221
Wessö FBK	kalusto	11.11.2022	20 040,39	20 040,39	8 016
Pirkkalan VPK	varusteet, kalusto	11.11.2022	5 056,35	4 915,40	1 966
Karjalan VPK	varusteet	08.12.2022	3 255,00	3 255,00	1 302
Ulvilan VPK	varusteet, kalusto	08.12.2022	6 198,72	6 198,72	2 479
Nokian VPK	varusteet	08.12.2022	11 678,00	11 678,00	4 671
Ahtialan VPK	varusteet, kalusto	08.12.2022	3 041,14	2 960,54	1 184
Ventelän VPK	varusteet	08.12.2022	6 345,02	6 345,02	2 538
Padasjoen VPK	varusteet	08.12.2022	9 796,00	9 796,00	3 918
Pomarkun VPK	varusteet	08.12.2022	12 098,93	9 653,65	3 861
Pomarkun VPK:n nuoriso-osasto	varusteet	08.12.2022	4 472,70	4 472,70	1 789
Kullaan VPK	varusteet	08.12.2022	16 074,34	12 695,65	5 078
Bosund FBK	kalusto	08.12.2022	5 057,29	5 057,29	2 022
Pitkäjärven VPK	varusteet, kalusto	08.12.2022	23 524,00	23 324,00	9 329
Vanhankylän seudun VPK	varusteet, kalusto	08.12.2022	9 490,00	9 490,00	3 796
Salon VPK	varusteet	08.12.2022	2 003,81	2 003,81	801
Friherrsin VPK	varusteet, kalusto ja rakennus	08.12.2022	5 086,26	3 915,20	1 566
Rauman VPK	varusteet	08.12.2022	6 996,25	6 795,55	2 718
Sopimuspalokunnat yhteensä			1 390 443	1 321 054	528 361

Taulukko 17. Rahaston myöntämät avustukset kokouksittain						
Avustuspäätökset ja käsittelykokous	2022		2021		2020	
	kpl	Avustus	kpl	Avustus	kpl	Avustus
Tehdyt avustuspäätökset yhteensä kaikki, lkm ja haettu avustus*	278	47 269 500 €	346	37 021 800 €	294	27 970 447 €
Myönnetty avustukset, lkm ja myönnteisten päätösten osuus saapuneista %	245	88 %	288	83 %	250	85 %
Myönnetty avustukset, lkm ja avustusraha (euroa)	245	12 233 890 €	288	11 463 100 €	250	11 930 263 €
Myönnetty avustukset, lkm ja avustusten keskiarvo (euroa)	245	49 934 €	288	39 802 €	250	47 721 €
Myönnteisten päätösten osuus saapuneista ja myönnetty avustus suhteessa haettuun (%)	88 %	25,88 %	83 %	31 %	85 %	43 %
Yleisavustushakemukset (8.12.2022)	kpl	Avustus	kpl	Avustus	kpl	Avustus
Hakemukset kaikki, lkm ja haettu avustusraha	14	3 482 950 €	5	3 330 172 €	5	3 398 180 €
Myönnetty avustukset, lkm ja avustusraha (euroa)	14	3 378 000 €	5	3 290 000 €	5	3 220 000 €
Myönnteisten päätösten osuus saapuneista ja myönnetty avustus suhteessa haettuun (%)	100 %	97 %	100 %	99 %	100 %	99 %
Tutkimus- ja kehittämishankkeet (23.3.2022, 16.9.2022)	kpl	Avustus	kpl	Avustus	kpl	Avustus
Hakemukset kaikki, lkm ja haettu avustusraha	28	4 779 739 €	46	6 144 190 €	46	6 525 171 €
Myönnetty avustukset, lkm ja avustusraha (euroa)	20	3 545 775 €	28	3 174 049 €	27	3 739 933 €
Myönnteisten päätösten osuus saapuneista ja myönnetty avustus suhteessa haettuun (%)	71 %	74 %	61 %	52 %	59 %	57 %
Kalustohankkeet (sis. järjestelmähankkeet) (20.5.2022)	kpl	Avustus	kpl	Avustus	kpl	Avustus
Hakemukset kaikki, lkm ja haettu avustusraha***	66	2 805 947 €	79	3 412 137 €	72	2 985 904 €
Myönnetty avustukset, lkm ja avustusraha (euroa)	53	2 264 127 €	51	2 226 599 €	52	2 385 800 €
Myönnteisten päätösten osuus saapuneista ja myönnetty avustus suhteessa haettuun (%)	80 %	81 %	65 %	65 %	72 %	80 %
Rakennushankkeet (11.4.2023)	kpl	Avustus	kpl	Avustus	kpl	Avustus
Hakemukset kaikki, lkm ja haettu avustusraha	24	27 953 086 €	25	23 406 037 €	16	14 637 392 €
Myönnetty avustukset, lkm ja avustusraha (euroa)	13	2 045 627 €	15	2 145 026 €	16	2 080 044 €
Myönnteisten päätösten osuus saapuneista ja myönnetty avustus suhteessa haettuun (%)	54 %	7 %	60 %	9 %	100 %	14 %
Sopimuspalokuntien pienkalusto (kaikki 6 kokousta)	kpl	Avustus	kpl	Avustus	kpl	Avustus
Hakemukset, lkm ja haettu avustusraha	145	552 720 €	182	576 443 €	155	491 808 €
Myönnetty avustukset, lkm ja avustusraha (euroa)	144	528 361 €	180	539 429 €	150	434 486 €
Myönnteisten päätösten osuus saapuneista ja myönnetty avustus suhteessa haettuun (%)	99 %	96 %	99 %	94 %	97 %	88 %

* Päätösmäärä on 278 kpl. Haettu avustusraha (47 269 500 euroa) sisältää tiedot sekä myönnteisen että kielteisen päätöksen saaneista hakemuksista.

Rakennushankkeiden osalta saapuneiden hakemusten haettu avustusraha on laskennallisesti 40 % ilmoitetuista kokonaiskustannuksista. Vuonna 2022 rakennushankkeiden kokonaiskustannukset olivat 69 966 325 euroa, josta 40 % on 27 986 530 euroa. Rakennushankkeiden enimmäismäärä oli vuosina 2020-2022 enintään 220 000 euroa. Kalustoahankkeiden osalta haettu avustusraha on laskettu kalustotyyppille määritellyn enimmäisavustuksen mukaisesti.

2. Palosuojelurahaston tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2022–31.12.2022		1.2021– 31.12.2021	
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	1 610,17		1 235,86	
Henkilöstökulut	24 271,00		23 372,18	
Palvelujen ostot	393 464,90		395 144,62	
Muut kulut	<u>5 066,91</u>	<u>-424 412,98</u>	<u>3 927,52</u>	<u>-423 680,18</u>
JÄÄMÄ I		-424 412,98		-423 680,18
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	<u>19 018,00</u>	<u>19 018,00</u>	<u>9 971,32</u>	<u>9 971,32</u>
JÄÄMÄ II		-405 394,98		-413 708,86
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Paikallishallinnolle pl. hyvinvointialuehallinto	3 824 400,00		3 871 858,00	
Elinkeinoelämälle	20 000,00		-59,00	
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	5 518 867,25		5 845 957,00	
Kotitalouksille	43 000,00		107 811,00	
Valtionhallinnolle	<u>1 252 658,00</u>	<u>-10 658 925,25</u>	<u>972 769,00</u>	<u>-10 798 336,00</u>
JÄÄMÄ III		-11 064 320,23		-11 212 044,86
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Veronluonteiset maksut	12 448 126,20		11 658 090,12	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-8 928,90</u>	<u>12 439 197,30</u>	<u>-11 679,22</u>	<u>11 646 410,90</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		1 374 877,07		434 366,04

3. PALOSUOJELURAHASTON TASE

	31.12.2022		31.12.2021	
VASTAAVAA				
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Siirtosaamiset	97 966,08	97 966,08	138 339,17	138 339,17
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Yhdystilisaatava valtiolta	24 808 780,55	24 808 780,55	22 862 441,57	22 862 441,57
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		24 906 746,63		23 000 780,74
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>24 906 746,63</u>		<u>23 000 780,74</u>

	31.12.2022		31.12.2021	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Rahaston pääoma	6 575 274,74		6 575 274,74	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	4 135 262,62		3 700 896,58	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	1 374 877,07	12 085 414,43	434 366,04	10 710 537,36
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Ostovelat	-2 403,04		13 720,23	
Edelleen tilittävät erät	1 159,24		1 003,15	
Siirtovelat	12 345 854,00		11 914 587,00	
Muut lyhytaikaiset velat	476 722,00	12 821 332,20	360 933,00	12 290 243,38
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		12 821 332,20		12 290 243,38
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>24 906 746,63</u>		<u>23 000 780,74</u>

4. PALOSUOJELURAHASTON RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
OMA TOIMINTA			
Palosuojelumaksut	12 448 126,20	11 658 090,12	11 391 058,37
Korkotulot ja voiton tuloutukset	19 018,00	9 971,32	0,00
Tavaroiden ja palvelujen ostomenot	-395 075,07	-396 380,48	-318 804,82
Henkilöstömenot	-24 271,00	-23 372,18	-27 300,45
Muut menot	-13 995,81	-15 606,74	-10 779,66
OMAN TOIMINNAN RAHAVIRTA	12 033 802,32	11 232 702,04	11 034 173,44
SIIRTOTALOUS			
Tulonsiirrot paikallishallinnolle pl. hyvinvointialuehallinto	-3 824 400,00	-3 871 858,00	-4 208 005,00
Tulonsiirrot elinkeinoelämälle	-20 000,00	59,00	-24 391,00
Tulonsiirrot kotitalouksille	-43 000,00	-107 811,00	30 169,00
Muut tulonsiirrot kotimaahan	-6 771 525,25	-6 818 726,00	-6 830 700,17
SIIRTOTALOUDEN RAHAVIRTA	-10 658 925,25	-10 798 336,00	-11 032 927,17
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	0,00	0,00	0,00
RAHOITUS			
Oman pääoman muutos	0,00	0,00	0,00
Velan muutos	531 088,82	318 732,63	-1 050 211,39
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	531 088,82	318 732,63	-1 050 211,39
LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS	1 905 965,89	753 098,67	-1 048 965,12
LIKVIDIT VARAT 1.1.	23 000 780,74	22 247 682,07	23 296 647,19
LIKVIDIT VARAT 31.12.	24 906 746,63	23 000 780,74	22 247 682,07

5. Tilinpäätöksen liitetiedot

Palosuojelurahaston tilinpäätöksen liite 1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja niiden muutokset

Palosuojelurahaston tilinpäätös on laadittu noudattaen Valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita.

Rahaston sihteeristön palkkakulut sisältyvät palveluiden ostoihin lkp-tilille 43968000 Yhteistoiminnan kustannusten korvaukset, sisäiset. Sihteeristön henkilöstökulut sivukuluineen olivat kertomusvuonna 336.756,59 euroa ja vuonna 2021 yhteensä 327.376,56 euroa.

Vertailukelpoisuus aikaisempiin vuosiin

Vuoden 2022 tilinpäätös on vertailukelpoinen vuoden 2021 tilinpäätöksen kanssa.

Rahaston varojen käyttösuunnitelma

- luvut euroa	2022		2021		2020	
	Suunnitelma	Toteutunut	Suunnitelma	Toteutunut	Suunnitelma	Toteutunut
1. Yleisavustukset pelastusalan järjestöille	3 378 000	3 378 000	3 290 000	3 290 000	3 220 000	3 220 000
2. Erityisavustukset rakennushankkeisiin	1 700 000	2 045 627	1 600 000	2 145 026	1 900 000	2 080 044
3. Erityisavustukset kalustohankintoihin	1 900 000	2 264 127	1 800 000	2 226 599	1 880 000	2 385 800
4. Erityisavustukset tutkimus- ja kehittämishankkeisiin	3 500 000	3 545 775	3 460 000	3 174 049	3 300 000	3 739 933
4.1. Oppimateriaali		48 017		50 360		499 914
4.2. Tietojenkäsittely				330 000		0
4.3. Tutkimus ja kehitys		280 026		297 757		711 674
4.4. Valistus ja neuvonta		329 700		426 577		983 000
4.5. Muut hankkeet		129 265		205 489		106 256
4.6. Standardisointi		0		0		0
4.7. Apurahat ja stipendit		2 000		125 720		2 000
4.8. Painotettu haku		2 756 767		1 738 146		1 437 089
5. Erityisavustukset sopimuspalokuntien pienavustuksiin	572 000	528 361	500 000	539 429	400 000	434 486
6. Hallintomenot	450 000	424 413	450 000	423 680	400 000	347 487
Yhteensä	11 500 000	12 186 303	11 100 000	11 798 783	11 100 000	12 207 750

Henkilöstökulujen erittely

	2022	2021
Henkilöstökulut	20 508,00	19 815,00
Palkat ja palkkiot	20 508,00	19 815,00
Henkilösivukulut	3 763,00	3 557,18
Eläkekulut	3 448,71	3 199,28
Muut henkilösivukulut	314,29	357,90
Yhteensä	24 271,00	23 372,18

Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2022	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Yhdystilisaatavat valtiolta	0,00	0,00	0,00	24 808 780,55	0,00	0,00	24 808 780,55
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	24 808 780,55	0,00	0,00	24 808 780,55

liitteet 4-8, 10-15

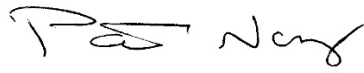
Palosuojelurahaston tilinpäätöksen 2022 liitteet 4-8, 10-15

Liite 4	Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset	Ei ilmoitettavaa
Liite 5	Käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot	Ei ilmoitettavaa
Liite 6	Rahoitustuotot ja -kulut	Ei ilmoitettavaa
Liite 7	Rahastosta annetut lainat	Ei ilmoitettavaa
Liite 8	Arvopaperit ja muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	Ei ilmoitettavaa
Liite 10	Valtiontakaukset ja -takut ja sekä muut vastuut	Ei ilmoitettavaa
Liite 11	Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	Ei ilmoitettavaa
Liite 12	Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	Ei ilmoitettavaa
Liite 13	Velan muutokset	Ei ilmoitettavaa
Liite 14	Velan maturiteettijakauma ja duraatio	Ei ilmoitettavaa
Liite 15	Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot	Ei ilmoitettavaa

6. Allekirjoitukset

Tilinpäätösasiakirja on hyväksytty Helsingissä 28. helmikuuta 2023

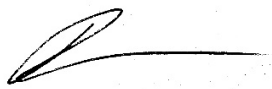
Palosuojelurahaston hallitus

Päivi Nerg, puheenjohtaja

Mika Kättö, varapuheenjohtaja

Petri Mero, jäsen

Jaakko Pukkinen, jäsen

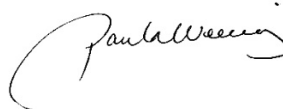
Mari Rantanen, jäsen

Brita Somerkoski, jäsen

Vesa-Pekka Tervo, jäsen

Paula Werning, jäsen

Kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta vastaa valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.